TRAIAN FILIP

MONOGRAFIA LOCALITĂȚII BĂRBOSU

2025

TRAIAN FILIP

MONOGRAFIA LOCALITĂȚII BĂRBOSU

COORDONATOR

ASOCIAȚIA GHEORGHE IOANOVICI NOBIL DE DULEU - VALEA MARE BĂRBOSU

2025

BĂRBOSU 2025

CUPRINS :

CAP.1.	CUVÂNT ÎNAINTE AUTORI	PAG.5.
CAP.1.	CUVÂNT ÎNAINTE ÎN GERMANĂ	PAG.7.
CAP.1.	CUVÂNT ÎNAINTE ÎN ENGLEZĂ	PAG.9.
CAP.1.	CUVÂNT ÎNAINTE ÎN MAGHIARĂ	PAG.11.
CAP.2.	MONOGRAFIA LOCALITĂŢII BĂRBOSU. MOTO-UL MONOGRAFIEI.	PAG.13.
CAP.3.	AŞEZARE GEOGRAFICĂ, ORGANIZARE ADMINISTRATIV-TERITORIALĂ	PAG.17.
3.0.	Pozitia localității în harta județului	PAG.17.
3.1.	Coordonate geografice, altitudini, roci, vecinătăţi, climă, resurse	PAG.20.
3.2.	Resursele solului şi subsolului	PAG.23.
3.3.	Flora şi Fauna din hotarul localităţii Bărbosu şi împrejurimi	PAG.25.
3.4.	Populaţia şi structura administrativ-teritorială	PAG.30.
CAP.4.	ÎNSEMNE – AMPRENTE ALE ISTORIEI ÎN HOTARELE BĂRBOSULUI ŞI ÎN ZONA VECINĂ	PAG.40.
4.1.	Insemnele antichităţii şi stăpânirii romane ; Dacia Preromană	PAG.40.
4.2.	Insemnele premedievale asupra spațiului bănățean	PAG.52.
4.3.	Insemnele medievale asupra spațiului bănățean	PAG.53.
4.4.	Insemnele capitalismului premodernist	PAG.54.
4.5.	Însemnele capitalismului modern	PAG.57.

4.6.	Însemnele Marii Uniri	PAG.62.
4.7.	Însemnele Marelui Război Rece al Planetei	PAG.64.
4.8.	BRENDUL ROMANIEI	PAG.65.
4.9.	1990 – 2000 Încheierea Războiului Rece, Marea trădare Gorbacioviană, crearea noilor topologii mondiale	PAG.68.
4.10.	2000 -2015 Absorbţia României în NATO şi UNIUNEA EUROPEANĂ	PAG.69.
4.11.	2015 – 2030 Diagnoze şi prognoze Bănățene	PAG.70.
CAP 5.	VIAŢA ECONOMICĂ , SOCIALĂ , CULTURALĂ, POLITICĂ ŞI RELIGIOASĂ A LOCALITĂŢII ÎN PRINCIPALELE PERIOADE ISTORICE	PAG.72.
5.1.	Viaţa economico - socială, culturală, politică, religioasă sub dominaţia Imperiului Habsburgic, pană la Marea Unire	PAG.72.
5.2.	Viaţa economico – socială, culturală, politică, religioasă de la Marea Unire până la Marele Război Rece	PAG.97.
5.3.	Viaţa economico-socială după terminarea Războiului Rece în Bărbosu şi pe Valea Pogoniciului	PAG.113.
CAP.6.	Familii semnificative din Bărbosu	PAG.118.
CAP.7.	ŞCOALA DIN BĂRBOSU – VALEAPAI DULEU	PAG.190.
CAP.8.	BISERICA BĂRBOŞANĂ	PAG.196.
CAP.9.	Paza și protecția localităților	PAG.202.
CAP.10.	Cooperația meșteșugărească din împrejurimi și raionul Reșița	PAG.202.
CAP.11.	Tradiții și obiceiuri bărboșene	PAG.204

CAP.12.	Eroii bărboșeni, dulăieni, păieni, vermeșeni ai neamului	PAG.206.
CAP.13.	Mecanizarea agriculturii și navetiștii	PAG.208.
CAP.14.	Bărboșeni în armată	PAG.210.
CAP.15.	Prieteni și musafiri ali Bărbosului	PAG.213.
CAP.16.	Arheologie pe Valea Pogoniciului. Cercetarea așezării AIZIS. Cercetarea DRUMULUI I ROMAN, alte situri și movile	PAG.221.
CAP.17.	Brenduri gastronomice bărboșene	PAG.227.
	BIBLIOGRAFIE	PAG.229.

CAP. I. CUVÂNT ÎNAINTE AUTORI

Ne-am străduit să editǎm o monografie a localității Bărbosu, în care să reliefăm viața și preocupările locuitorilor în toate perioadele istorice. Lucrarea am structurat-o pe cercetarea urmașilor familiilor bărboșene, a înscrisurilor găsite dar și a descrierilor unor bătrâni ai satului sau ai satelor vecine.

Familii importante bărboșene cu o istorie adâncă în trecutul localității le nominalizăm ca fiind : Familia Sebestyn, Familiile Pelonilor, Despău, Scrapcea, Ciovec, Bărboșanu, Păsconilor, Floronilor, Șest, Miloșonilor, Jurconilor, Gornic, Opronilor, Jivăneștilor, Pârciu, Ginonilor, Costonilor, Cârloabă, Predonilor, Pau, Găgionilor, Jorz, Barbu, Ciutonilor, Iancu, Lorintz, Vârdău, Hubă, Aroni, etc. Ideile lui Sebestyn au fost transmise generațiilor bărboșene, bănățene respectiv familiei Despău, familiei Pele, familiei…., Familia Sebestyn și-a iubit la fel, veșnic și patria extinsă România, dar și patria sufletului, patria laptelui supt la sânul mamei, Israelul. Nobilii maghiari i-au propus lui Ferdinand I să fie rege la Bucureşti, şi la Budapesta. În 1919, Ungaria se afla în ipostaza unui stat învins în Primul Război Mondial, izolat din punct de vedere politic, cu economia la pământ şi cu teritoriul redus la o treime din cât avea înainte de război. După ce trupele româneşti au alungat din Budapesta guvernul comunist al lui Bela Kun, în august 1919, elita politică maghiară a încercat o apropiere între Ungaria şi România. Conform volumului[1] "România şi Ungaria în cadrul Noii Europe" autor Leuştean Lucian, între 1920 şi 1923, ungurii au cerut cu insistenţă unirea dinastică a Ungariei şi României sub un singur rege aparţinând Casei Regale a României, fie Ferdinand I, fie Carol al II-lea. Adică tot o monarhie dualistă, cum fusese Austro-Ungaria, în care locul Austriei să fie luat de România. Cei mai înfocaţi susţinători ai acestei idei au fost conţii Bethlen, Banffy, Teleki şi amiralul Miklos Horthy. Ferdinand a fost încântat de idee, dar opoziţia liberalilor, a lui Ionel I. C. Brătianu care, se temeau că maghiarii vor primi rol preponderent în noul stat, a dus la eşecul tratativelor.

[1] Leuştean Lucian, România şi Ungaria în cadrul Noii Europe", între 1920 şi 1923, Publisher, Polirom, 2003, ISBN, 973681422X ;

Iată cum un om de stat român, remarcabil în alte situații istorice, a curmat visul părinților lui și a unor generații întregi, urmărind doar niște interese meschine, fiind invidios pentru realizarile casei regale, prin Regina Maria, la tratativele de pace de la Paris. Unde era România și Ungaria acum dacă topologia central europeană respecta visul parinților și bunicilor !

Priviți harta de mai jos Regatul Unit Româno-Maghiar:

Așa ar fi arătat Marea Unire a Românilor și Maghiarilor în viziunea părinților, bunicilor și străbunicilor noștri ! Să respectăm visele lor și să fim atenți la istoria noastră iar dacă este nevoie oricând să revenim la visele lor, să le continuăm cu cinste.

Bibliografia completă oferă fiecăruia dintre cititori posibilitatea de a aprofunda unul sau altul dintre aspectele interesante din trecutul și prezentul localității Bărbosu dar și a României.

AUTORII

CAP. I. VORWORT DER AUTOREN

Wir haben versucht, eine Monographie der Stadt Bărbosu zu veröffentlichen, in der wir das Leben und die Sorgen der Einwohner in allen historischen Epochen hervorheben. Ich habe die Arbeit auf die Erforschung der Nachkommen der Familien Barboše strukturiert. Wir nominieren die wichtigen Familien aus Bărboșan mit einer tiefen Geschichte in der Vergangenheit des Ortes als: Familia Sebestyn, Pele, Despău, Scrapcea, Ciovec, Bărboșanu, Pascu, Florea, Șest, Miloș, Jurca, Gornic, Oprea, Jivan, Pârciu, Gină, Costea, Cârloabă, Preda, Pau, Găgea, Jorz, Barbu, Ciuta, Iancu, Lorintz, Vârdău, Hubă, Aroni, etc. usw . Sebestyns Ideen wurden an Generationen aus Barboș, Banat bzw. an die Familie Despău, die Familie Pele, die Familie ... weitergegeben. Die Familie Sebestyn liebte auch ihre erweiterte Heimat Rumänien, ewig, aber auch die Heimat der Seele, die Heimat der Milch, die aus der Brust der Mutter gesaugt wird, Israel. Die ungarischen Adligen schlugen Ferdinand I. vor, König in Bukarest und Budapest zu werden. 1919 befand sich Ungarn in der Lage eines im Ersten Weltkrieg besiegten Staates, der politisch isoliert war, dessen Wirtschaft am Boden lag und dessen Territorium auf ein Drittel dessen reduziert war, was es vor dem Krieg hatte. Nachdem die rumänischen Truppen August 1919 die kommunistische Regierung von Bela Kun aus Budapest vertrieben hatten, versuchte die ungarische politische Elite, Ungarn und Rumänien näher zusammenzubringen. Laut Leuștean Lucian, Autor von Band[1] „Rumänien und Ungarn im neuen Europa“, bestanden die Ungarn zwischen 1920 und 1923 auf der dynastischen Vereinigung Ungarns und Rumäniens unter einem einzigen König, der dem rumänischen Königshaus angehörte, entweder Ferdinand I. oder Carol II . Mit anderen Worten, eine dualistische Monarchie wie Österreich-Ungarn, in der Rumänien den Platz Österreichs einnahm. Die eifrigsten Befürworter dieser Idee waren die Grafen Bethlen, Banffy, Teleki und Admiral Miklos Horthy. Ferdinand war von der Idee begeistert, aber der Widerstand der Liberalen, von Ionel I. C. Brătianu, der befürchtete, dass die Ungarn eine vorherrschende Rolle im neuen Staat bekommen würden, führte zum Scheitern Verhandlungen.

[1] Leuștean Lucian, Rumänien und Ungarn im neuen Europa“, zwischen 1920 und 1923, Verlag, Polirom, 2003, ISBN, 973681422X·

So beendete ein in anderen historischen Situationen bemerkenswerter rumänischer Staatsmann den Traum seiner Eltern und ganzer Generationen, verfolgte nur einige unbedeutende Interessen und war neidisch auf die Errungenschaften des Königshauses durch Königin Maria bei den Friedensverhandlungen in Paris . Wo wären Rumänien und Ungarn jetzt, wenn die mitteleuropäische Topologie den Traum der Eltern und Großeltern respektieren würde!

Schauen Sie sich die Karte unten an:

So hätte die Große Union der Rumänen und Ungarn in der Vision unserer Eltern, Großeltern und Urgroßeltern ausgesehen!
Respektieren wir ihre Träume und achten wir auf unsere Geschichte. Wenn wir zu irgendeinem Zeitpunkt zu ihren Träumen zurückkehren müssen, lassen Sie uns sie mit Ehre weiterführen.

Die vollständige Bibliographie bietet jedem Leser die Möglichkeit, den einen oder anderen interessanten Aspekt der Vergangenheit und Gegenwart des Ortes Bărbosu, aber auch Rumäniens zu vertiefen.

Autoren

HEAD. I. AUTHORS' FOREWORD

We tried to publish a monograph of the town Bărbosu, in which we highlight the life and concerns of the inhabitants in all historical periods. I structured the work on the research of the descendants of the Barboše families.

We nominate the important families from Bărboșan with a deep history in the locality's past as: Familia Sebestyn, Pele, Despău, Scrapcea, Ciovec, Bărboșanu, Pascu, Florea, Șest, Miloș, Jurca, Gornic, Oprea, Jivan, Pârciu, Gină, Costea, Cârloabă, Preda, Pau, Găgea, Jorz, Barbu, Ciuta, Iancu, Lorintz, Vârdău, Hubă, Aroni, etc. Sebestyn's ideas were transmitted to generations from Barboș, Banat, respectively to the Despău family, the Pele family, the family..., The Sebestyn family loved their extended homeland Romania as well, eternally, but also the homeland of the soul, the homeland of the milk sucked from the mother's breast, Israel. The Hungarian nobles proposed to Ferdinand I to be king in Bucharest and Budapest. In 1919, Hungary was in the position of a state defeated in the First World War, isolated from a political point of view, with its economy on the ground and its territory reduced to a third of what it had before the war. After the Romanian troops expelled the communist government of Bela Kun from Budapest in August 1919, the Hungarian political elite tried to bring Hungary and Romania closer together. According to volume [1] "Romania and Hungary within the New Europe" author Leuștean Lucian, between 1920 and 1923 the Hungarians insisted on the dynastic union of Hungary and Romania under a single king belonging to the Royal House of Romania, either Ferdinand I or Carol II . In other words, a dualist monarchy, as Austria-Hungary had been, in which Austria's place was taken by Romania. The most ardent supporters of this idea were Counts Bethlen, Banffy, Teleki and Admiral Miklos Horthy. Ferdinand was delighted with the idea, but the opposition of the liberals, of Ionel I. C. Brătianu, who feared that the Hungarians would receive a predominant role in the new state, led to failed negotiations.

[1] Leuștean Lucian, Romania and Hungary within the New Europe", between 1920 and 1923, Publisher, Polirom, 2003, ISBN, 973681422X;

This is how a Romanian statesman, remarkable in other historical situations, ended the dream of his parents and whole generations, pursuing only some petty interests, being envious of the achievements of the royal house, through Queen Maria, at the peace negotiations in Paris. Where were Romania and Hungary now if the central European topology respected the dream of parents and grandparents!

Look at the map below:

This is what the Great Union of Romanians and Hungarians would have looked like in the vision of our parents, grandparents and great-grandparents! Let's respect their dreams and pay attention to our history and if we need to return to their dreams at any time, let's continue them with honor.

The complete bibliography offers each of the readers the opportunity to deepen one or another of the interesting aspects of the past and present of the Bărbosu locality but also of Romania.

Authors

FEJ. I. ELŐSZÓ SZERZŐK

Arra törekedtünk, hogy kiadjunk egy monográfiát Bărbosu városáról, amelyben bemutatjuk a lakosok életét és gondjait minden történelmi korszakban. A munkát a Barboșani családok leszármazottainak kutatása köré építettem.

A település múltjában mélyen gyökerező jelentős Bărboșani családok a következők: Familia Sebestyn, Pele, Despău, Scrapcea, Ciovec, Bărboșanu, Pascu, Florea, Șest, Miloș, Jurca, Gornic, Oprea, Jivan, Pârciu, Ginã, Costea, Cârloabă, Preda, Pau, Găgea, Jorz, Barbu, Ciuta, Iancu, Lorintz, Vârdău, Hubă, Aroni, stb.

Sebestyn eszméit továbbadták a Bărboşeni, a Bánság, illetve a Despău család, a Pele család, a... család generációinak. A Sebestyn család örökké ugyanúgy szerette kiterjesztett hazáját, Romániát, de a lélek hazáját, az anyakebelből kiszívott tej hazáját, Izraelt is. A magyar nemesek azt javasolták I. Ferdinándnak, hogy legyen király Bukarestben és Budapesten. 1919-ben Magyarország az első világháborúban vesztes, politikailag elszigetelt állam volt, gazdasága romokban hevert, területe pedig a háború előtti állapotának egyharmadára csökkent. Miután a román csapatok 1919 augusztusában kiűzték Kun Béla kommunista kormányát Budapestről, a magyar politikai elit megkísérelte Magyarország és Románia közeledését. Leuștean Lucian „Románia és Magyarország az Új Európában” című 1. kötetében a magyarok 1920 és 1923 között kitartóan követelték Magyarország és Románia dinasztikus unióját egyetlen, a Román Királyi Házhoz tartozó király, I. Ferdinánd vagy II. Károly alatt. Vagyis egy újabb kettős monarchia, mint Ausztria-Magyarország, amelyben Ausztria helyét Románia venné át. Ennek az elképzelésnek a leglelkesebb támogatói Bethlen, Bánffy, Teleki grófok és Horthy Miklós tengernagy voltak. Ferdinánd örült az ötletnek, de az Ionel I. C. Brătianu vezette liberálisok ellenállása, akik attól tartottak, hogy a magyarok domináns szerepet kapnak az új államban, a terv kudarcához vezetett.

tárgyalások.

1 Leuștean Lucian, Románia és Magyarország az Új Európában”, 1920 és 1923 között, Kiadó: Polirom, 2003, ISBN, 973681422X;

Így vetett véget egy más történelmi helyzetekben figyelemre méltó román államférfi szülei és egész generációk álmának, csupán jelentéktelen érdekeket követve, irigykedve a királyi ház Mária királynőn keresztül elért eredményeire a párizsi béketárgyalásokon. Hol tartana most Románia és Magyarország, ha a közép-európai topológia tiszteletben tartaná szüleink és nagyszüleink álmát!
Nézd meg az alábbi térképet a **Román-Magyar Egyesült Királyságról:**

Így nézhetett volna ki a románok és magyarok nagy egyesülése szüleink, nagyszüleink és dédszüleink elképzelése szerint! Tiszteljük álmaikat és legyünk tekintettel történelmünkre, és ha szükséges, bármikor térjünk vissza álmaikhoz, és folytassuk azokat becsülettel. A teljes bibliográfia lehetőséget kínál minden olvasónak, hogy mélyebben elmerüljön Bărbosu, valamint Románia múltjának és jelenének egyik vagy másik érdekes aspektusában.

Szerzői

CAP. II. MONOGRAFIA LOCALITĂȚII BĂRBOSU

MOTTOUL MONOGRAFIEI…

Mi-am trimis toate visele
Pe front, în linia întâi.
Doream să le văd adevărul ciuruit
Şi castelele bombardate.
Tu, ca o soră de caritate,
Le îngrijeai rănile sângerânde.
Dar eu ştiam că nu vor supraveţui.
Ar fi fost trist să trăiască
Tocmai acum când alte vise
Aveau să-mi însenineze gândul.
Pe acestea le ocrotesc la piept,
Astfel încât numai prin rana mea
Trupul le-ar putea fi rănit...

Marinela Ilie din volumul Scoica de Mare, editura Hestia, Timişoara, 1995, poezia Vise Ucise.

Surprinși de cumpăna Mileniului II cu mileniul III am hotarât să ilustrăm localitatea Bărbosu din județul Caraș - Severin într-un mod special. Modalitatea abordării constă în utilizarea unui mare număr de fotografii care prezintă viața locuitorilor în diverse ipostaze și momente istorice importante ale localității Bărbosu. Am folosit și tehnica IT specifică sfârșitului de mileniu pentru a fi cunoscută Monografia și online sau offline în Platforma WEB destinată localității. Sperăm ca Platforma WEB creată, să fie agreată de Primăria Ramna pentru a fi cuprinsă și în site-ul Primăriei. Sperăm ca nepoții și stănepoții noștri să scrie alte monografii în tehnica vremurilor lor pentru a reda viața și activitatea localității Bărbosu.

Pentru a ilustra visele generaţiilor locuitorilor din Bărbosu şi din arealul Bănăţean, cât mai unitar, congruent, consonant şi convergent am apelat la poezia “Vise Ucise” din volumul SCOICA DE MARE, editura HESTIA, Timişoara, 1995 a poetei Marinela Ilie pentru a reliefa, cât mai posibil cu putinţă, visele izvorâte din fiecare fotografie document. Poeta face parte din generaţia tânără a zbuciumatului Mileniu II şi începutul celui de-al III-lea, cu o profunzime filozofică şi emoţională dincolo de generaţiile sale. Crescută în mediul cultural bănăţean, reşiţean mai bine zis, în gândirea sa a preluat rigoarea inginerească a locurilor, tehnologia construcţiei viselor, alimentarea continuă a frontului vieţii cu speranţe, vise şi iar noi vise…

Marinela Ilie , în toată poezia sa, nu face rabat la efortul de gândire şi producţie a viselor, îndemnându-ne să facem la fel.

Cultura bănăţeană va exista şi rezista dacă fiecare generaţie va fi productivă în vise, puse în aplicare zi de zi.

Este foarte important să remarcăm că toate generaţiile au avut "Vise pe care le-au trimis pe frontul Vieţii, în linia Întâi… " iar ce s-a intâmplat cu visele lor s-a întâmplat şi cu visele noastre … chiar congruent ,consonant şi convergent, aproape peste tot …

De asemenea conţinutul monografiei este aplecat spre sensibilitatea şi emoţia cititorului, dezlipit de politică, cu un puternic apel la bazele ştiinţifice ale cercetării, documentării istorice şi scrierii cărţii, dar am folosit ca expunere şi culegerile verbale de texte, pozele, cu menţiunea persoanelor care ne-au furnizat informaţiile.

De regulă, persoanele intervievate au fost demne de încredere, expunând evenimente, fapte şi întâmplări percepute de ei, părinţii, bunicii, străbunicii şi stră-străbunicii lor, rude sau cunoscuţi apropiaţi izvorâte din istorie. Pentru coerenţa logicii şi a lucrurilor, vom introduce o noţiune de dezbatere fundamentală de-a lungul istoriei, pentru orice comunitate :

"Relaţia de ierarhie între individ şi comunitatea organizată administrativ-teritorială" este o virtute! În pagina următoare prezentăm în rezumat această relaţie. *Spunea Socrate acum 2500 de ani : „Nu este, în fond, decât o singură virtute, ÎNȚELEPCIUNEA, care în relație cu voimța devine curaj, în relație cu sensibilitatea devine temperanță, în relație cu ceilalți oameni devine justiție, iar în relație cu Dumnezeu devine PIETATE"*. Protagoras cam în aceiaşi perioadă istorică spunea : *„Omul este măsura tuturor lucrurilor a celor ce sânt, întrucât sânt şi a celor ce nu sânt, pentru că nu sânt".*

"Relaţia de ierarhie între individ şi comunitatea organizată administrativ-teritorială" ! Se ştie că o comunitate organizată administrativ – teritorială are persoane, indivizi, sau grupuri, pe teritoriul comunităţii organizate care vin şi din alte comunităţi (Exemple : căsătorii, concubinaje, rudenii, migraţie reală, etc).

CE TREBUIE SĂ FACĂ COMUNITATEA ORGANIZATĂ ?

Sarcina întregii comunităţi este de a gestiona un proces de integrare a acestora în comunitate şi a promova principiul *" Nu contează a cui este proprietatea important ca fiecare generaţie să o înmulţească…* " vezi fig.1 din pagina următoare :

Relaţiile de ierarhizare într-o comunitate organizată.

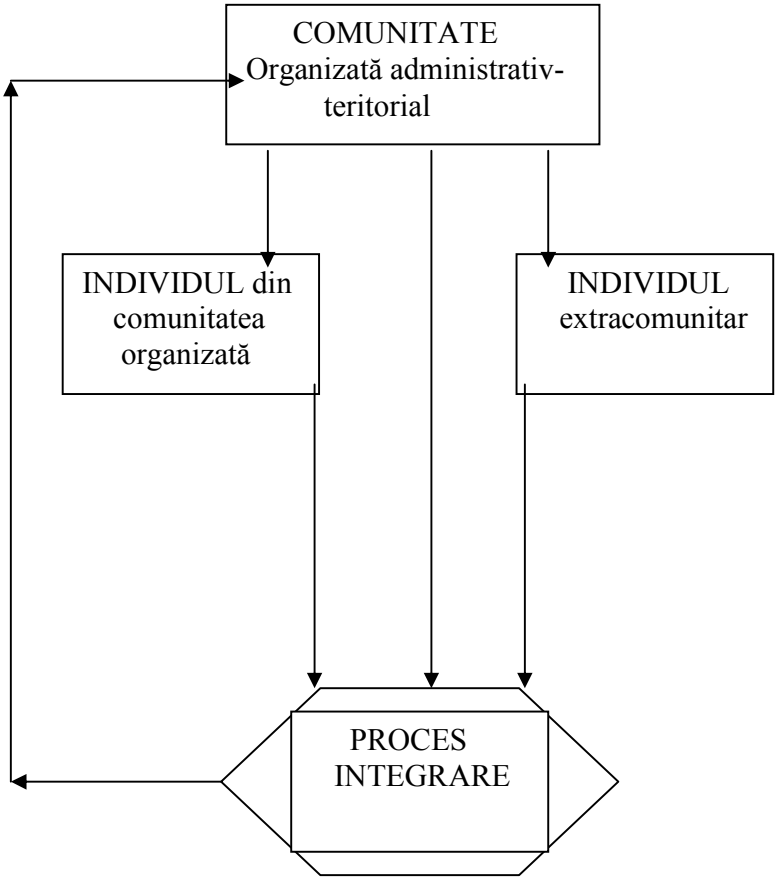

Fig. 1. Relaţiile de ierarhizare

De când este Lumea Organizată se ştie că individul a fost subordonat intereselor generale ale comunităţii organizate și nu invers !

Niciodată comunitatea organizată nu a fost subordonată interesului singular al individului ! Comunitatea organizată, în schimb, a fost sensibilă, înteleaptă şi solidară la problemele sociale ale individului. Acesta a fost motorul dezvoltării unitare şi consistente a comunităţilor premoderne şi moderne, ulterior a naţiunilor sau grupurilor de naţiuni, cu acest principiu fundamental s-a asigurat progresul social şi economic al comunităţilor organizate şi a Lumii.

Desigur că o comunitate organizată este obligată să reprezinte, susţină, apere, prin orice mijloace interesele convergente şi consistente ale indivizilor din comunitatea organizată.

Această dezbatere este esenţială pentru orice comunitate şi ea trebuie să aibă un răspuns clar şi concis cu iz de "decizie", încă de la Protagoras, administrativ-teritorială din partea managerilor comunităţii. În acest context trebuie transmise învăţăturile istoriei copiilor, nepoţilor, strănepoţilor şi stră-strănepoţilor noştri. Protagoras, Democrit, Hipias, Socrate nu degeaba au descoperit virtuţile lumii antice şi premoderne. De ce trebuie să facem asta ? – răspunsul îl dă, atât de logic, Marinela Ilie în poemul " Vise Ucise". Fiecare generaţie şi-a "Trimis toate visele pe front, în linia Întâi "…

Mai mult, fiecare generaţie le-a " jelit nesupraveţuirea " şi "tristeţea trăirii lor, cu adevărurile ciuruite… Tocmai atunci când alte vise le-au înseninat gândul" şi ele ,generaţiile, le-au ocrotit la piept să crească … şi să fie trimise iar " Pe front , în linia Întâi…"

Iată simbolistica transmisă de Istoria Lumii în câteva versuri ale Marinelei, de Coloana Infinitului a lui Brâncuşi sau de costumele populare ale generaţiilor bărboşene. Romburile de pe costumele lor sunt miraculoase, fac parte din coloana vertebrală a Vieţii, sunt chintesenţa ei…

De ce să aşteptăm, ca alţii să descopere aceste adevăruri, când străbunicii noştri si generaţiile lor le-au evidenţiat în ritmul istoriei noastre zbuciumate şi a lumii !

Iată mica " Biblie " bărboşană laic-creştină transmisă de străbunii noştri ! Trebuie să fim mândri de ei şi de realizarile lor, să transmitem copiilor, nepoţilor, strănepoţilor şi stră-strănepoţilor aceste învăţături "Biblice " simultan cu Marea Biblie Creştină.

CAP 3. AŞEZARE GEOGRAFICĂ ŞI ORGANIZARE ADMINISTRATIV-TERITORIALĂ :

3.0 Pozitia localităţii în harta judeţului :

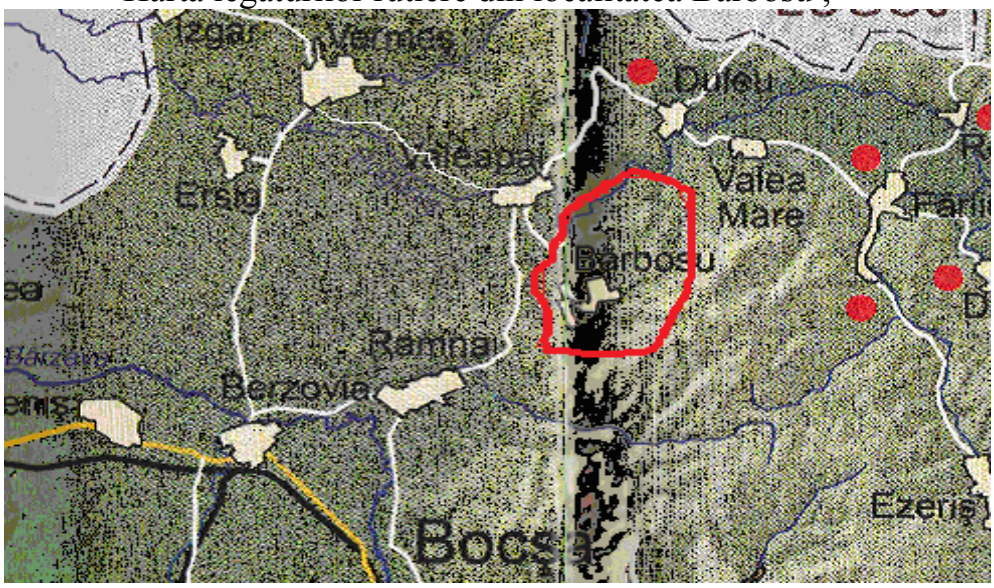

Harta reliefului, hotarului, vecinilor din judeţul Caraş – Severin.

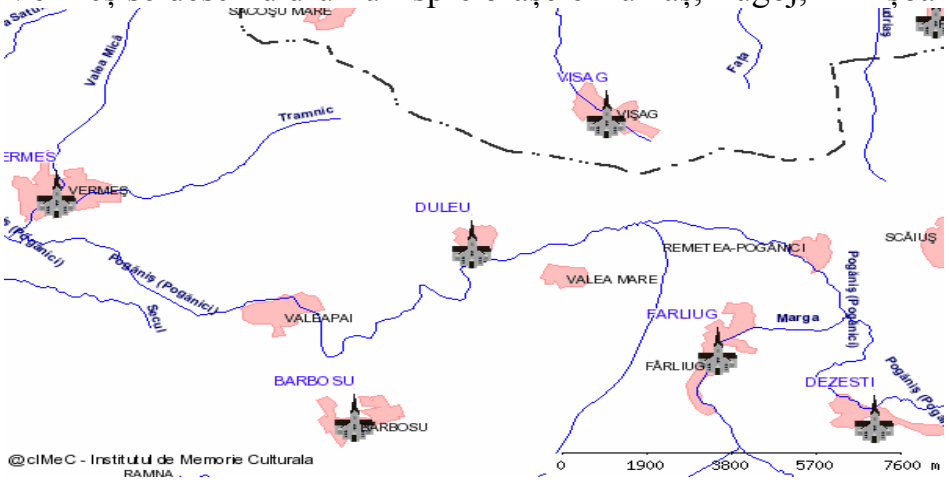
Se observă, pe hartă, continuitatea Munţilor Dognecei, cu fragmentările lor până în localitaţile Duleu - Bărbosu, cu ultimul vârf Arineş de 550m din Codru. Se remarcă Valea Pogoniciului cu luncile ei superbe, unduind din zona Delineştiului spre câmpia Buziaşului şi a Timişului. La vest şi nord-vest judeţul Timiş stau vecini cu Câmpia Buziaşului, Lugojului şi Câmpia Timişorii. Despre originea hidronimului Pogăniş[1] (fluvium Poganch), prof. Vasile Ioniţă presupune ca denumirea râului provine de la o aşezare umană şi a fost dată de populaţiile româneşti creştine unor grupuri umane necreştine, venetice care s-au stabilit în aşezări ale băştinaşilor sau în apropierea lor.

[1] Vasile Ioniţă,Contributii lingvistice . Onomastica . Lexicologie vol ll pag 21;

Harta legăturilor rutiere din localitatea Bărbosu ;

Ca localităţi vecine menţionăm ,la răsărit, localitatea Valea Mare la o distanţă de aproximativ de 3.5 km peste Dealu Mare, Fârliug la 7km. La miază-zi localităţile Ramna la o distanţă de 5km, Berzovia la 12km, Bocsa la 20km. La vest localitatea Valeapai, 5km distanţă, pe drumul 87, Ersig la 15km. La nord Duleu la 11 km pe DJ585, Vermeș la 10km, Izgar la 15km. Menționăm că din Valeapai DJ585 leagă localitatea Bărbosu de centrul de comună Ramna și de comuna Berzovia, deschizând access spre orașele Bocșa, Reșița, Stațiunea Semenic și Stațiunea Muntele Mic din Caransebeș. Din comuna Vermeș se deschid drumuri spre orașele Buziaș, Lugoj, Timișoara.

DJ 585 leagă Valeapai de Duleu ,respectiv Valea – Mare prin DJ587, apoi cu centrul de comună Fârliug (6km), deschizând legături cu DN 58A ,Fârliug-Reşiţa(26km) şi Fârliug-Lugoj(27km). DJ 587 continuă din Fârliug prin Dezeşti, şi Zorlenţu-Mare până în centrul comunei Brebu(17km) ,unde se leagă de DN 58 Reşiţa - Caransebeş(45km), cu legătura la drumul european Timişoara-Caransebeş – Băile – Herculane - Turnu-Severin – Craiova - Bucureşti.

De asemenea din Caransebeş se deschide legătura cu Ardealul spre Oţelu-Roşu – Sarmisegetuza – Hunedoara – Deva – Alba Iulia – Dej – Cluj – Oradea – Baia Mare - Satu Mare.

Drumul judeţean DJ 585 leagă localitatea Bărbosu de localităţile, Valeapai(5km), Ramna(17), Berzovia(21km) şi face legătura cu DN 58B deschizând trasee spre Bocşa, Măureni, Voiteni, cu ramura Vama Nădlac, Beograd sau cu ramura Timişoara, Arad, Oradea.

Mai menționăm câteva drumuri locale de scurtătură sau drumuri agricole Bărbosu – Duleu pe Valea Pogoniciului, drum care ***ar putea fi o porțiune din Drumul I Roman***, Bărbosu – Valea Mare peste Dealu Mare. Toate aceste drumuri nu sunt întreținute de comunitate deși au un potențial turistic și agricol deosebit, mai cu seamă cele din Lunca Pogoniciului, prin practicarea pescuitului, prin amenajarea de bălți piscicole, diguri pentru rezervă de apă,mori pe apă, generare de energie sau irigații. Generațiile de la 1848 au folosit Valea Pogoniciului din zona noastră pentru aceste interese agricole, fiind recunoscute grădinile de legume si zarzavaturi ale nobililor Athanasievici, Riesz sau Ioanovici. Moara lui Ioanovici, moara lui Ventzel sau moara fratilor bărboșeni din Smida erau recunoscute pentru modul cum foloseau forța apelor Pogoniciului in scopuri utile locuitorilor. Moara lui Ventzel avea și un dinam construit de el care îi producea energie electrică pentru iluminatul din interior.

Iată un exemplu de interes local pentru inovație, pricepere și muncă în interes propriu dar și comunitar !

3.1 Coordonate geografice, altitudini, roci, vecinătăţi, climă, resurse :

Localitatea Bărbosu este situată pe dealurile malului stâng al râului Pogonici, urcând pe colinele abrupte ale dealurilor Arineşului şi Tâlvei Mici, spre poalele Codrului. Este străbătută de paralela 45°31' latitudine nordică şi meridianul 21°46' longitudine estică. Să remarcăm că paralela 45° este în vecinătatea mai largă a localităţii Bărbosu iar flora, fauna şi clima sunt specifice ei, dar se simte şi influienţa formelor de relief locale, Vârful Arineş (550m), Coşava (420), Vârful Davidu (476m) . Altitudinea localităţii faţă de nivelul mării este de 220 m în zona Văii Pogoniciului iar în partea colinară ajunge până la 380 m. Localitatea este asezată într-o formă poligonală neregulată, pe creasta a două dealuri și o vale, Valea Izvorului Cald. De aceea tiganii din localitate au mai poreclit-o „Tri-Barbos".
Se mai păstrează 20 de străzi, 3 largi, restul înguste numite și socac-uri. Casele bărboșenilor construite din cărămidă crudă (văiugă) sau din lemn cu bârne, în 2 ape, generoase, cu trei camere la stradă şi poartă mare de intrare. Se mai păstrează puţine case din stilul vechi, construite cu o cameră la stradă şi restul în adâncimea curţii, având privire din stradă în interiorul gospodăriei. Doar proprietățile familiei Sebestyn au fost construite ca forturi din cărămidă arsă în fabricile din Lugoj, celelalte case bărboșene au fost protejate cu garduri solide din piatră. Localitatea Bărbosu este străjuită de Dealul Arineșului, Codrul, Porţile Arineşului la nord, de Munții Codrului și ai Smidei la răsărit, de Valea Pogoniciului la vest, de Grindul Pietrei la miazăzi. Frumoasa Vale a Pogoniciului prin care râul cu acelaşi nume, şerpuieşte liniştit, strălucitor dar şi nervos câteodată, cu amintiri aduse în afluienţii săi, din Dealurile Duleului, Dealurile Delineştiului, respectiv izvoarele reci din Nemanul Mare al Munţilor Semenic, este hotarul dintre Valeapai și Bărbosu marcat și de Drumul I Roman pe care însăși Impăratul Traian a trecut în fruntea Armatei I, prin cetatea Azizis (Duleul de astăzi) spre Tibiscum. Această străjuire organizează ţinutul într-o minidepresiune, numită şi quadratura Cornet – Arineş – Ruşag - Grindul Pietrii benefică atât pentru relief, apa Pogoniciului, mediul ambiant, cât şi pentru locuitorii ţinutului. Există dovezi arheologice că iniţial, și locuitorii dulăieni, bărboșeni și păieni au populat dealurile menţionate din împrejurimi. Iar după colonizarea habsburgică tereziană,

populaţia a migrat spre Valea Pogoniciului, locul ales ca aşezare şi administraţie de coloniştii habsburgici. Menţionăm afluienţi ai Pogoniciului în această depresiune : Cornetul mic, Ieruga, Valea Ţărnii, Cotul, Valea Tâlvei, Valea Cucuiovei, Arineşul Mic, Arineşul Mare,Valea Ruşagului, Valea Bărbosului Izvorul Cald.

În această minidepresiune clima este blândă, primăveri ploioase, cu temperaturi medii de 12-15°, veri moderat-călduroase 22-28°, toamne lungi şi arămii moderat - secetoase cu temperaturi medii 15-20° şi ierni relativ uşoare, cu temperaturi medii +3° la -5° , rareori se înregistrează excese de frig la -15° sau -20° care nu durează mai mult de o săptămână sau două. La fel excesele de căldură din verile toride ajung la 35° - 38° dar sunt de scurtă durată, o săptămână sau cel mult două, după care vânturile aduc răcoarea Semenicului sau a Muntelui Mic. Vânturile cele mai importante : Boarea vine dinspre răsărit, vara aduce răcoarea din Muntele Mic şi Semenic iar toamna şi iarna frigul de la munte. Coşava aduce din partea de vest şi miazăzi curenţii puternici ai Dunării care se resimt, prin Porţile Arineşului, până în localitate, uneori, descoperind de ţiglă, case şi sălaşuri ale localnicilor. Vântul Sacoşului sau Vântu Mare aduce curenţi calzi din Câmpia Timişorii, Câmpia Buziaşului anunţând primăvara, topirea zăpezilor. Vântul ploilor sau vântul Vermeşan aduce ploi bogate şi persistente din partea de vest a Banatului. Din punct de vedere geologic regiunea datează de la începutul cuaternarului şi sfârşitul terţiarului, când prin încreţirea scoartei terestre porţiuni din Câmpia Vestică au fost parţial acoperite cu depozite lacustre şi roci de slabă duritate. Rocile mamă sunt reprezentate în majoritate de argile, marne şi nisipuri cuarţoase. Porţiunile cu roci tari la suprafaţă se datorează procesului de eroziune[1]. Localitatea ca şi întreaga regiune evoluează dealungul unei zone depresionare orientată SE–NV, flancată de dealuri cu convergenţă asimetrică în vatra localităţii. Asimetria pantelor e determinată de litologia diferită a celor doi versanţi, zona estică reprezentând formaţiuni sedimentare de vârstă panoniană, iar versantul vestic constituie bordura unui lacolit gronodioritic de mare extensiune[2].

[1] Alexe., Lupanos, Monografia satului Fârliug,1974, pag 11 ;

[2] Ibidem 1, *Judeţele Patriei: Caraş-Severinul,* Reşiţa, 1980, pag 5 ;

Versanţii văilor sunt supuşi unui proces continuu de eroziune regresivă datorat fenomenelor torenţiale scurte sau de durată care se formează în perioada de abundenţă meteorică.

Solurile au evoluat în condiţiile unui relief de dealuri, dintr-un climat cu temperatura medie de 10–10,5°C, cu precipitaţii medii anuale de 700–740 mm. În asemenea condiţii au rezultat soluri de la brune şi brune gălbui slab podzolite, pseudogleizate la brune şi brune gălbui slab podzolite, mediu erodate precum şi soluri brune tinere şi soluri excesiv erodate. Porţiunile plane sau mai puţin înclinate, cu drenaj mai slab, cu roci mame mai puţin permeabile, au favorizat procese de levigare şi de bazificare precum şi migrarea coloizilor. Formele de relief mai înclinate, cu regim hidric mai bun au dat naştere solurilor afectate mai puţin de procesul de podzolire. În schimb aceste forme de relief au favorizat procesele de eroziune la care au mai contribuit intervenţia omului prin despădurire şi folosirea incorectă a solurilor.

Faptul că argilele se află dispuse pe nisipuri sau marne au dus la alunecări de teren slabe în zona noastră. În văile de eroziune au luat naştere soluri coluviale care apar uneori stratificate. Porţiunile depresionare din Lunca Pogoniciului, având drenaj extern împiedicat, sunt înmlăştinate[1]. Bărboșanul nostru a ştiut să folosească darurile naturale ale ţinutului în mod practic.

Pe râul Pogonici ,în zona hotarului cu localitatea Duleu au funcţionat, până în 1950, moara Ruşagului sau moara fraților bărboșeni. De menționat că în perioada Imperiului Austro-Ungar au fost asigurate mai multe eleștee pe Valea Pogoniciului cât și pe afluienții lui pentru adăpatul animalelor bărboșenilor, păienilor și dulăienilor care s-au păstrat până prin anii 1960[2]. De asemenea în dealul Bărbosului, în grădina lui Sebeștyn, actualmente gradina lui Pele Trăilă a fost săpată, în acea perioadă, o fântână pentru locuitorii din deal cu o adâncime de 49 de metri care ținea o apă foarte bună.

[1] *Judeţele Patriei: Caraş-Severinul,* Reşiţa, 1980, pag 29 ;
2 Monografia localitatii Duleu, 2018, pag. 32:

Animalele sătenilor, cu preponderenţă oi, capre, vaci, boi, cai, măgari, porci aveau asigurată apa necesară pe timp de secetă, la aceste acumulări în cascadă, cât şi pe vale.

În localitatea Bărbosu media numărului de animale era de 2000-2500 de oi, 300-350 capre, 80-100 vaci, 30-40 cai, 30-50 boi, 10-15 măgari, animale cu care gospodăria ţărănească îşi desfăsura activitatea economică. Au fost perioade de avânt agro-zootehnic , înainte, între şi după cele două războaie mondiale aşa cum povestesc bătrânii satului.

La această ”zestre” mai adaugăm şi suprafaţa de aproximativ 240 ha teren arabil, 120 ha păşuni şi fâneţe, 50 ha pajişti şi 220 ha de pădure proprietate privată, care asigurau hrana şi adăpostul animalelor. Intre anii 1924 – 1948 numai familia Sebestyn deţinea o suprafaţă împădurită de 83 ha cumpărată de la Aerarul Austriac împreună cu 70ha de teren intravilan din Dealul localităţii, conform extraselor de carte funciară. Pădurile erau pline de ghindă, o resursă semnificativă pentru oile şi porcii crescuţi la sălaşele locuitorilor în timpul iernilor blânde. În general este o zonă ferită de calamităţi majore ca alunecări grave de teren, inundaţii catastrofale sau seisme de mare şi medie intensitate ; Se resimt doar undele slabe ale cutremurelor din Câmpia Banatului axa Jebel, Sânicolau – Mare. O singură inundaţie importantă se cunoaşte din anii 1920 , când au fost distruse 6 case ale ţiganilor.

3.2. Resursele solului şi subsolului ;

Localitatea este bogată în resurse ale subsolului, găsindu-se minereuri multicompozite, munţii Codrului, Smidei și Arineșului fiind o continuare a resurselor subsolului din Munţii Ocnei de Fier-Dognecea. Dealurile din partea stângă a Pogoniciului au avut cariere de piatră granit, iar dealurile din partea dreaptă, conţin calcar dur cu nuanţe marmoreene[1]. Locuitorii din Bărbosu au exploatat cele două cariere de granit şi calcar marmoreean la nivel local folosind piatra la constucţiile din sat dar şi vânzând-o ca piatră de construcţii,var nestins în localităţile învecinate sau la pieţele din Lugoj, Buziaş, Darova, Gătaia[2].

[1] *Judeţele Patriei: Caraş-Severinul,* Reşiţa, 1980, pag 27 ;

[2] Monografia localitatii Duleu, 2018,pag. 31;

Aluviunile aduse de râul Pogonici (nisip, balastru) constituie, şi astăzi, o resursă de carieră pentru comunitatea locală. În dealurile Tâlva Mare Mare se găsesc din belşug o diversitate de pământuri colorate care se foloseau în olărit şi tencuieli rustice.

Terenul arabil bine lucrat, îngrăşat cu gunoi de grajd sau din staul oilor, ori "gires" la faţa locului de către animale au asigurat populaţiei consumul necesar de cereale (grâu, ovăz, orz, secară, orzoaică), porumb, floarea-soarelui, dovleci, fasole cât şi animalelor din gospodăria proprie.

Livezile de pomi fructiferi (pruni, meri, peri, cireşi, nuci, caişi, gutui, viță de vie) din păşunea imediată localităţii au asigurat consumul de fructe în gospodărie iar excedentul de fructe sau produse din fructe (ţuica, prunele uscate, compoturile, gemurile fierte mult (cunoscutul pecmez)) au fost vândute pe pieţele din Pusta apropiată (Lugoj, Timişoara, Darova, Buziaş, Gătaia).

Viţa de vie din zonă a ocupat o suprafaţă de aproximativ 90ha, de regulă, pe Dealu Arineş urcând până la poalele Codrului continuîndu-se spre localitatea Bărbosu şi Valea Mare. La Bărbosu este cunoscută plantaţia de vie a proprietarului Sebestyn Eduard zis şi "Jidanul" care deţinea o suprafaţă de 56 ha , viţă de vie, având magazine de desfacere în Timişoara, Lugoj, Sânicolaul Mare, Beograd ,iar vinuri de colecţie a vândut la Budapesta, Hanovra şi Statele Unite. El cumpăra struguri sau vinuri şi de la alţi cultivatori din satele învecinate, în funcţie de cererea de pe piaţă ,povestesc bătrânii locului cu obârşii în Bărbosu. Se mai păstrează şi aststăi gropile betonate proprietate Sebeştyn unde se depozita borhotul de prune și struguri.

Păşunea, pajiştile şi fâneţea din Lunca Pogoniciului au fost o altă resursă a solului bine folosită de localnicii din Bărbosu, fiind perioade de avânt economic în care creşterea animalelor a fost semnificativă, numărul de animale ridicându-se la 5000-6000 de capete.

Pădurea din hotarul localităţii Bătbosu a fost în întregime privată, ea fiind deţinută de locuitori; Pădurea a fost obţinută prin cumpărare sau prin împroprietărire în urma reformelor agrare făcute de Împărăteasa Maria Terezia, Împăratul Frantz Iosef, Regele Carol I, Guvernul Antonescu, sau Guverul Dr Petru Groza.

Din cele 220 de ha avute, comunitatea din Bărbosu, asigura lemnul de construcţie pentru case, grajduri, staule şi sălaşe, pentru foc, pentru parii de susţinere a viţei de vie , pentru confecţionare de scări, scaune şi mic mobilier gospodăresc, pentru unelte (lăzi de căruţă, car, lăzi de făină, butoaie de vin , ţuică).

Este de remarcat că din această pădure s-a furnizat lemn în Primul Război Mondial pentru armată, cât şi în al Doilea Război Mondial, lucrătorii în pădure fiind localnici mobilizaţi de centrele militare din zonă. Menţionăm ,aici, pe proprietarul Sebeştyn care din cele 83 ha de pădure a furnizat frontului româno-german iar apoi frontului româno-rus peste 4500 stânjeni de lemn contracost la germani, pe gratis la ruşi[1].

Cu banii obţinuţi din vânzarea lemnului familia Sebeştyn a cumpărat casă în Timişoara pentru familie, care apoi, s-a mutat în Statele Unite. Relatare de la Vecinul și prietenul lui Sebeștyn Pele Trăilă.

3.3. Flora şi Fauna din hotarul localităţii Bărbosu şi împrejurimi [2]:

În hotarul localităţii Bărbosu există specii de plante, flori ,arbuşti , arbori pe care le redăm mai jos, trecând în paranteză numele românesc şi cel popular:

Încrengătura Pteridophyta:

a) Ordinul Equistales :

Familia Equisetales (popular coada calului/părul porcului): Equisetum palustre; Equisetum arvense şi Equisetum ramosiisimum care se găseşte din belşug în Mlaştina Dulăiană unde, istoriceşte vorbind se află şi Izvorul lui Traian. Este o plantă des folosită de localnici pentru remedii ale căilor urinare şi rinichi.

[1] Sebestyn Eduard, Evidenţa contabilă a pădurii, document de familie care nu se mai păstrează ;
[2] Informaţii din Judeţele Patriei : Caraş-Severinul, Reşiţa, 1980 , pag 20-24 ,47, Alexe Lupanos, *Monografia satului Fârliug*, 1974, pag 10,11,12,13 şi Pr. Cristian Franţ, Monografia Localităţii Fârliug, Lucrare de licenţă, Reşiţa, 2003, pag 6-9 , apud Alexe Lupanos ; Monografia localitatii Duleu, 2018, pag. 33.

;

b) Ordinul Filicales :
Familia Polypodiaceae (ferigă): Dryopteris filis-mas; Anthyrium filisfemina se găseşte pe Dealul Coşava dar şi în mlaştina din Ocheţ şi Pteridium aquilinium.
Încrengătura Spermatophyta: Subîncrengătura Gymnospermae
Ordinul Coniferales :
a) Familia Pinacee, cultivat sub supravegherea Ocolului Silvic, cu următorii arbori: Pinus silvestrus (pin de pădure), Pinus nigra (pin negru), Picea excelsa (molid) şi Abies alba (brad) se găseşte pe Valea Arineşului.
b) Familia Cupressaceae, cu arborii: Juniperus sabina (cetena de negi), Juniperus communis (Ienupăr/popular Jâp, Jneapăn), Thuja orientalis (arborele vieţii) şi Thuja occidentalis (Tuia) le regăsim în pădurea Codrului pe toată întinderea până în vârful Arineş (550m).
Subîncrengătura Angiosperme, Clasa Dicotiledonaceae, Subclasa Monochlamydeae, Ordinul Fagales :
a) Familia Betulsceae: Carpinus orientalis (cărpiniţă), Carpinus betulus (carpen), Alnus glutinosa (arin negru/ popular anin) se găseşte în Mlaştina din Ocheţ precum şi Valea Ruşagului.
b) Familia Fagaceae: Fagus silvatica (fag), Quercus cerris (cer/popular ceroni), Quercus petraea (gorun), Quercus pedunculiflora (stejar brumăriu), Quercus robur (stejar/popular gorun), Quercus frainetto (gârniţă), Quercus pubescens (stejar pufos/ popular gorun) se găsesc în pădurile din Stârmina, Ogaşu Rău, Corcanu, Pădurea Păiană , Padurea Vermeşană, Pădurea Săcoşană, Valea Ruşagului, dar şi în Codru până pe Valea Smizii.
Ordinul Juglandales :
a) Familia Juglandaceae, este reprezentată de o singură specie: Juglans regia (nucul), cultivat de către ţărani în livezi şi stolurile de pruni din păşunea imediată localităţii.
Ordinul Salicales :
a) Familia Salicaceae: Populus alba (plop alb), Populus nigra (plop negru) , Populus nigra varianta thevestina şi italică (plop negru/ popular plută), Populus tremula (plop tremurător), Populus canadensis (plop canadian), Salix fragilis (răchită/ popular salcă pocnitoare), Salix babilonica (salcie pletoasă/salcă plângătoare),

Salix cinerea (zălog/ popular răchită), Salix pentandra (salcie/ popular salcă), Salix Triandra (salcie), Salix alba (salcie albă), Salix purpurea (răchită roşie), Salix silesiaca (Iovă/ popular salcă de baltă) , Salix caprea (iovă), Salix viminalis (mlajă/ popular răchită) se găsesc in Lunca Pogoniciului , pe Ieruga şi Cot, pe văile afluienţilor Pogoniciului, în Slatina Pogoniciului pe tot cursul său, până la vărsare în Timiş, la Uliuc.

Ordinul Urticales :

a) Familia Moraceae: Morus alba (dud alb), Morus nigra (dud negru) este pe dealurile de mică altitudine Dealu Prunii Spăii, Tâlva mică şi Tâlva mare, Dealu Ramnei. Lemnul lui este esenţa cea mai bună pentru butoaiele şi recipientele folosite la păstrarea pe timp îndelungat a băuturilor alcoolice şi nonalcoolice iar din fructe (dude) se face o ţuică specială foarte bună, mult căutată în birturile din Lugoj şi Timişoara.

b) Familia Cannabinaceae: Humulus lupulus (hamei/ popular comlău, măiugă), Cannabis sativa (cânepă) se cultivă în apropierea coloniilor de albine, iar stuparii stiu de ce.

c) Familia Ulmaceae: Ulmus levis (velnis/ popular ulmul de vale), Ulmus minor (velnis), Ulmus scabra (ulm de munte).

d) Familia Urticaceae: urtica dioica (urzica) se găseşte răspândită pe toate văile pline de umezeală dar şi în grădinile localităţii folosindu-se ca plantă medicinală dar şi ca hrană de completare a purceilor împreună cu napii, un soi de cartof sălbatec.

Ordinul Santales :

a) Familia Loranthaceae: Loranthus europeus (vâsc), Ordinul Polygonales

b) Familia Polygonaceae: Rumex acetosa (măcriş), Rumex acetosella (măcriş mărunt/ popular măcriş), Rumex crispus (drăgăvei), Rumex acutus (ştevie/ popular şciavă), Rumex limosus (drăgăvei de fâneţe), sunt plante folosite pentru prepararea şi condimentarea unor mâncăruri deosebite după reţete numai de bunica ştiute. Ele se găsesc în fâneţea Văii Pogoniciului şi a afluienţilor lui. Polygonum mite (buruiana viermilor/ popular pipărcuţă), Polygonum aviculare (troscot/popular pipărcuţă), Polygonum persicaria (iarbă roşie), Polygonum convolvulus (hrişcă deasă), Polygonum hydropiper

(piperul bălţii/ popular pipărcuţă de baltă), Polygonum lapathifolium (troscot porcesc), Polygonum amphibium (sălcuţă) de asemenea sunt din abundenţă pe aceleaşi văi menţionate în paragraful precedent.

Ordinul Centrospermae :

a) Familia Chenopodiaceae: Chenopodium polyspermum (spanac sălbatic/ popular ştir), Chenopodium hybridum (talpa gâştii/ popular vardză) cresc prin grădini în plantaţiile de porumb , ştirul şi verdzele folosindu-se la salate crude sau opărite şi condimentate bine, alături de un ochi de ou şi un cârnaţ în untură de la oala bunicii. Chenopodium album (lobodă).

b) Familia Amaranthaceae: Amaranthus retroflexus (ştir amar), Amaranthus albus (ştir alb), Amaranthus lividus (ştir prost).

c) Familia Portulacaceae: Portulaca oleracea (iarbă grasă) împânzesc păşunile localităţii precum şi Valea Pogoniciului.

d) Familia Caryophyllaceae: Agrostemma githago (neghină) este o pacoste pentru cultivatorii de grâu mai cu seamă în zonele colinare, intrucât afectează cultura. În zona noastră neghina este combatuta prin ierbicidare însă, fiind teren podzolic îi creşte aciditatea şi scade producţia de grâu. Viscaria vulgaris (Visca lipicioasă), Silene vulgaris (garcke lipicioasă), Silene nutans (lichitoare păsărească), Lychnis coronaria (curcubeu), Lychnis flos-cuculi (floarea cucului/ popular clăbăţul cucului), Cucubalus baccifer (guşa porumbelului), Vaccaria pyramidata (floarea călugărului), Dianthus carthusianorum (garofiţă), Dianthus deltoides (garofiţă de baltă), Dianthus superbus (garoafa de munte), Stellaria media (rocoină), Stellaria holostea (iarbă moale), Stellaria graminea (rocoină de grâu), Cerastium silvaticum (cornut) , Scleranthus annuus (buruiana surpăturii), Gypsophila muralis (vălul miresei), Arenaria sepylifolia (studenită), Spergula arvensis (hrana vacii).

Ordinul Tricoccae :

a) Familia Euphoribaceae: Euphorbia amygdaloides (alior/ popular areu, termen folosit popular pentru toate speciile acestei familii), Euphorbia helioscopia (laptele cucului), Euphorbia exigua (alior mărunt), Euphorbia polychroma (laptele câinelui), Euphorbia angulata (laptele câinelui) populeaza din plin păşunile şi pajiştile

localităţii găsindu-se aproape peste tot în zona localităţii Bărbosu.
Subclasa Dialypetalae , Ordinul Ranales :
a) Familia Calycanthaceae: Calycanthus floridus (pupul florilor).
b) Familia Ranunculaceae: Paeonia officinalis (bujor), Caltha laetha
(copita calului), Helleborus odorus (spânz) folosit de localnici în tratarea unor boli la animale, Isopyrum thalictroides (găinuşi), Aquilegia vulgaris (căldăruşă), Delphinium consolida (nemţisori de câmp), Hepatica nobilis (trei răi/ popular ochii mâţului), Anemone silvestris (oiţe/popular puichiţe), Anemone nemorosa (floarea paştilor), Anemone ranunculoides (păstăiţă), Clematis vitalba (curpen), Ficarnia verna (untisor) , Adonis aestivalis (cocoşei de câmp), Adonis scelerathus (boglari/ popular untu vacii), Ranunculus sardous (jeberiu), Ranunculus repens (floare de leac), Ranunculus acris (piciorul cocoşului), Ranunculus polyanthemos (gălbenele) folosite de localnici ca plante medicinale în diverse afecţiuni, Ranunculus arvensis (cornicei).
c) Familia Aristolochiaceae: Aristolochia clematitis (mărul lupului).
d) Familia Berberidaceae: Berberis vulgaris (dracilă).
Ordinul Rhoedales :
a) Familia Papaveraceae: Papaver somniferum (mac de grădină), Papaver rhoeas (mac roşu), Papaver argemone (mac iepuresc), Papaver dubium (mac de câmp), Chelidonium majus (rostopască),plantă medicinală des folosită, Corydalis cava (brebenei de câmp), Corydalis solida (brebenei de pădure).
b) Familia Cruciferae: Lepidium campestre (urda vacii), Lepidium draba (urda sau caşul vacii), Alliaria officinalis (usturoiniţă), Brassica rapa (rapiţă sălbatică), Brassica nigra (muştar negru sălbatec), Brassica Juncea (muştar sălbatec), Raphanus raphanistrum (ridichie sălbatică/ popular răgică), Rorippa austriaca (năsturel), Rorippa silvestris (boghiţă), Capsella bursa (traista ciobanului), plantă medicinală găsită pe Dealul Piatra Mare, Tâlva, Draba verna (flămânzică), Cheiranthus cheiri (micşunele), Bunias erucago (brăbiniţă), Armoracia rusticana (hrean/ popular tormac) creşte prin grădini,pajişti şi fâneţe, Nasturtium officinale (măcriş de baltă).

c) Familia Tamaricaceae: Tamarix tetrandra (cătină) în padurea Arineşului şi Codrului.

În ceea ce priveste fauna, este specifică ţinuturilor de deal şi vale : lupul, vulpea, capra sălbatică, porcul mistreţ, iepurele sălbatic, viezurele, veveriţa, jderul de pădure, fazanul, rata sălbatică, porumbelul, cucuveaua, bufniţa, vrabia, păsările călătoare (rândunica, barza, etc. Dintre speciile de peşti ce pot fi întâlnite în apele Pogoniciului, enumerăm: ştiuca în Cot, plătica, bibanul, carasul, roşiorul, cleanul in Pogonici , ţiparul in bălţile şi mlaştinile adiacente, etc.

3.4 Populaţia şi structura administrativ-teritorială :

Prima menţionare documentară a satului o constituie un defter turcesc[1] (conscriptie otomană) din anul 1579 care mentionează Bărbosu cu 25 locuitori, făcând parte din vilayetul de Timişoara. De pe vremea turcilor a rămas în toponimia satului numele dealului„Prunii Spăii“ ,locul în care a avut teren spahiul din această zonă. Spahiul era soldat în cavaleria otomană care făcea parte din armata de provincie.

În decursul timpului localitatea a fost cunoscută sub mai multe denumiri, fiecare variind în funcţie de naţionalitatea şi limba administraţiei acestui teritoriu. Prima atestare documentară este făcută în anul 1690 iar în 1776 este consemnată existenţa şcolii din Bărbosu, cu învăţătorul Martin Petrovici (1776 – 1785) , sat cu 180 de case şi o populaţie de aproximativ 520 de locuitori[2] .

Denumirea şi localizarea satului Bărbosu este aproximativ cea de astăzi, cu câteva modificări, iar ca denumire se mai reţin următoarele: Barbosis denumire antică, Barabosis, Bărbosul din Deal şi Vale, Tribarbos[3] , Bărbosu de astăzi.

[1] Dumitru Teicu, Banatul in Evul Mediu, pag. 405;

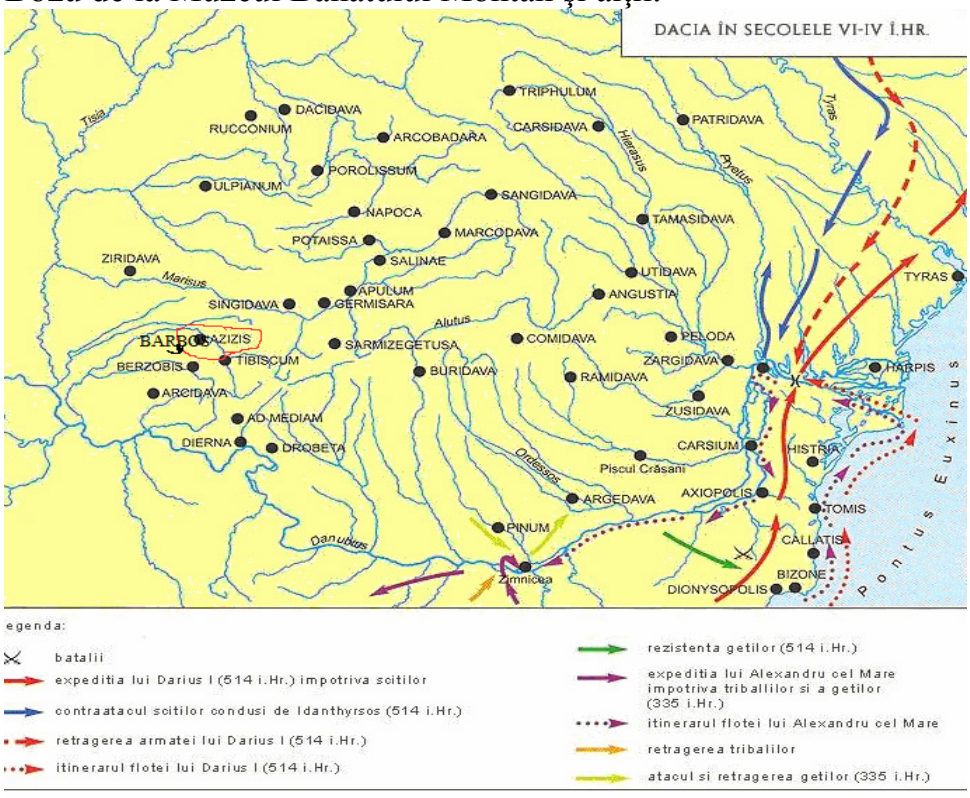
[2]Informaţii din Petru Radu, Dimitrie Onciulescu, Contribuţii la istoria dezvoltării invăţământului in Banat pag 35-36 ,Inv. Priescu căsătorit în Bărbosu, Document de atestare bicentenară, Manuscris, 1976; Discuţii cu muzeograful Ovidiu Bozu referitor la cetatea Aizis aşezată pe Valea Pogoniciului in zona Cornet;

[3] Ibidem [2]

La fel Cornet, cu urme ale unei cetăţi din argilă arsă de o vechime considerabilă în adâncimea istoriei poate reprezenta Aizis-ul, cel de pe hărţile preromane. Numai o cercetare la faţa locului poate stabili vechimea vestigiilor şi însemnelor istorice de pe aceste meleaguri. Părerile pot fi multiple, confirmările se lasă aşteptate.

Respectăm părerile unor istorici, cercetători, scriitori de monografii ca Doina Benea, L. Mărghitan, Gh. Lazarovici, Luminiţa Muntean, H. Daicoviciu, D. Tudor, I.D. Suciu dar nu putem să admitem că faptele şi locurile istorice sunt bătute în cuie.

Doar cercetări continue, la faţa locului, pot să întregească istoria zbuciumată a acestor meleaguri, aşa cum au făcut-o Ovidiu Bozu de la Muzeul Banatului Montan şi alţii.

In perioada evului mediu teritoriul actualului sat făcea parte din districtul Comiat, unul din cele 8 districte libere bănățene privilegiate. Intr-un document din 13 martie 1369 capitlul de Cenad raportează regelui ungar că a hotărnicit posesiunea Ersigului, oferind și multe detalii asupra hotarelor și vecinilor acestei proprietăți a familiei nobiliare Himfy[1].

Tot în anul 1369, unele părţi ale districtului Comiat sunt menţionate ca având hotar cu domeniile Remetea-Ersig, de-a lungul pârâului Ruşag – un afluent al Pogoniciului („Erusag pathaka“) – şi a Văii Arineşului[2]. Acest lucru ne dă dreptul să afirmăm despre Comiat că ar fi avut centrul chiar în Duleu sau Bărbosu, întrucât Valea Ruşagului şi Valea Arineşului străjuiesc localitățile Bărbosu și Duleu, iar vestigiile de pe drumul roman care trece prin Duleul de astăzi sunt multiple.

Prima menționare documentară a satului Duleu o constituie un defter turcesc (conscriptie otomana) din anul 1579 care mentionează Duleul cu 15 locuitori iar Bărbosu cu 11 locuitori, făcând parte din vilayetul de Timisoara[3]. Mai mult, se spune despre impunătorul castel Ioanovici din Duleu că ar fi fost construit pe fundaţia altui castel făurit de săteni împreună cu un proprietar maghiar de domenii, nobilul Dullo, în perioada cuceririlor regilor maghiari[4].

Într-o perioadă era considerată ca prima atestare a localității Conscripția districtelor din anii 1690-1700 aflată în Colecția Marsigli din Bologna . După cucerirea Banatului de către armatele imperiale localitățile Duleu, Valea Mare și Bărbosu au fost proprietatea Curtii Regale Austriece și aparțineau districtului Ciacova , din cercul Timișoarei, până la vânzarea domeniilor, în anul 1800. În conscripțiile austriece apare sub numele : Duleg (Marsigli, 1690), Dulo, Dulley, Duelo, Dulco, Duhlo, Dolco (Grisellini 1776), Duletz, Dullo (1910). Localitatea Bărbosu sub numele Barbos, Barbosul, Barbos din Deal și Vale.

[1] Pesty Frigyes Oklevelek vol III pag 88-89;

[2] Patriciu Drăgălina, *Din istoria Banatului de Severin*, Ed Tipografiei Diecezane, Caransebes, 1889, p 91;

[3] Dumitru Teicu Banatul in Evul Mediu pag 405;

4 Dorel Teodorescu, manuscrise , cercetări arheologice si istorice , manuscris, pag 9 și Vasile Ionita : Glosar toponimic Caras Severin pag 23 ;

Populația Bărbosului din date statistice: In anul 1839 populaţia localităţii era de 435 locuitori , corelând cu datele din arhivele bisericeşti constatăm că structura locuitorilor pe limbi vorbite se compunea din 380 români ,5 unguri, 10 nemţi, 10 slovaci, 10 sârbi, 20 ţigani.

In anul 1851 populaţia localităţii era de 468 locuitori, corelând cu datele din arhivele bisericeşti constatăm că structura locuitorilor pe limbi vorbite se compunea din 400 români, 10 unguri, 20 nemţi, 5 slovaci, 3 sârbi, 30 ţigani.

In anul 1890 populaţia localităţii era de 542 locuitori , corelând cu datele din arhivele bisericeşti constatăm că structura locuitorilor pe limbi vorbite se compunea din 502 români, 15 unguri, 6 nemţi, 5 slovaci, 4 sârbi, 2 cehi, 10 ţigani.

In anul 1910 populaţia localităţii era de 687 locuitori , corelând cu datele din arhivele bisericeşti constatăm că structura locuitorilor pe limbi vorbite se compunea din 580 români, 31 unguri, 30 nemţi, 10 slovaci, 3 sârbi, 3 cehi, 30 ţigani.

In anul 1930 populaţia localităţii era de 582 locuitori , corelând cu datele din arhivele bisericeşti constatăm că structura locuitorilor pe limbi vorbite se compunea din 482 români, 30 unguri, 30 nemţi, 6 slovaci, 2 sârbi, 2 cehi, 30 ţigani.

In anul 1952 populaţia localităţii era de 403 locuitori , corelând cu datele din arhivele bisericeşti constatăm că structura locuitorilor pe limbi vorbite se compunea din 350 români, 10 unguri, 30 nemţi, 2 slovaci, 1 sârbi, 10 ţigani.

In anul 1970 populaţia localităţii era de 234 locuitori , corelând cu datele din arhivele bisericeşti constatăm că structura locuitorilor pe limbi vorbite se compunea din 220 români, 2 unguri, 10 nemţi, 2 ţigani.

In anul 1990 populaţia localităţii era de 248 locuitori , corelând cu datele din arhivele bisericeşti constatăm că structura locuitorilor pe limbi vorbite se compunea din 240 români, 6 nemţi, 2 ţigani.

In anul 2016 populaţia localităţii este de 47 locuitori , corelând cu datele din arhivele bisericeşti constatăm că structura locuitorilor pe limbi vorbite se compunea din 45 români, 2 nemţi.

Localitatea Bărbosu acum, face parte din structura organizatorică administrativ-teritorială a comunei Ramna din judeţul Caraş-Severin, alături de localităţile Valeapai. Zona administrativ-teritorială a comunei a fost topologizată în acest mod ţinându-se seama de formele de relief asemănătoare, de îndeletnicirile, obiceiurile ,legăturile de rudenie şi specificul locuitorilor ,de relaţiile social-economice între cele 3 localităţi, de accesul facil la centrul de comună. A mai făcut parte din structura organizatorică administrativ - teritorială a comunei Valeapai cu centrul de raion Gătaia şi a comunei Visag cu centrul de raion Lugoj, centrul regional fiind Timişoara.

Topologia comunei Ramna este bazată pe ierarhie organizaţională, în fruntea comunei fiind ales de locuitori, la 4 ani, un Consiliul Local şi un Primar. Aceste două entităţi manageriază comuna Ramna în conformitate cu Constituţia României şi Legile Ţării ,în vigoare , dar şi cu hotărârile locale adoptate de Consiliul Local al comunei care, nu sunt în contradicţie cu Constituţia şi Legile României. Comuna Ramna are definită o Primărie care reprezintă o entitate a administraţiei publice locale cu rolul principal de coordonare, administrare şi execuţie a tuturor activităţilor administraţiei publice din comună. Primăria este condusă de Primarul ales de locuitori şi de Viceprimarul ales de Consiliul Local atunci când Primarul lipseşte din instituţia primăriei. Organigrama Primăriei Ramna are în componenţă un birou de Secretariat al Comunei condus de un Secretar care se ocupă de partea juridico-legislativă ,hotărâri ale Consiliului Local şi stare civilă.

Harta comunei Ramna şi vecinii

CIUREA MAGDALENA

Primarul Comunei Ramna

URSULESCU OCTAVIAN MARIAN

Viceprimar

VUCA ABRUDAN ADRIAN DANUT

Secretar

Organigrama Primăriei Ramna are în componenţă un birou financiar- contabil al comunei care se ocupă de partea financiar - contabilă şi controlul preventiv pentru execuţia bugetară a primăriei.

Organigrama Primăriei Ramna are în componenţă un birou de administrare al domeniului public şi privat al comunei dar şi al domeniului privat al locuitorilor comunei care se ocupă de administrarea – organizarea - gestionarea , cadastrarea teritoriului şi controlul preventiv al mişcării resurselor solului şi subsolului (exploatări miniere, de carieră, exploatări forestiere, exploatări agricole ale solului, exploatări ale cursurilor şi izvoarelor de apă, exploatari ale drumurilor, exploatari ale zonelor turistice, arheologice, exploatări ale activităţilor economice şi comerciale) din comună.

Organigrama Primăriei Ramna are în componenţă un birou de administrare şi coordonare a valorilor culturale, invăţământ, artă, arheologie, patrimoniu, valori turistice, valori religioase, ştiinţă, tehnologie, ONG-uri şi asistenţă socială al comunei care se ocupă de partea de administrare - gestiune şi control preventiv a acestor valori.

Organigrama Primăriei Ramna are în componenţă un birou de Situaţii de urgenţă , Dezastre, Pază şi Protectie civilă al comunei care se ocupă de partea de Pază şi Protecţie administrare-gestionare şi control preventiv al Urgenţelor şi Dezastrelor din raza de activitate a Primăriei Ramna.

Aşadar Primarul comunei Ramna coordonează şi conduce Primăria cu această organigramă fiind unicul ordonator de credite, pe baza mandatului încredinţat de locuitori la alegerile locale, care se ţin o dată la 4 ani.

LOCALITAȚI COMPONENTE : VALEAPAI ȘI BĂRBOSU

ASPECTE DIN VALEAPAI : Satul Valeapai apartine comunei Ramna si este situat la aproximativ 7 Km de Ramna.

Teritoriul Valeapaiului aparţine zonei piemontane denumită Piemontul Pogoniciului. Altitudinea maximă de 400m descreşte de la nord-est spre sud -vest şi se prezintă ca o zonă puternic fragmentată de văi de eroziune. Teritoriul face parte din bazinul Timişului, bazinetul Pogonici. Pogoniciul trece chiar prin sat, despărţindu-l în două părţi. Are un curs permanent, însă vara scade foarte mult.

Obiective importante :
Conacul Atanasievici
Biserica Ortodoxă
Şcoala cu clasele I-IV Valeapai
Căminul Cultural
Râul Pogonici
Biserica Baptista
Moara

Satul Bărbosu

Satul Bărbosu este situat la aproximativ 5 Km de Valeapai. Satul era renumit pentru fructele sale gustoase, dar datorită căilor de comunicaţii deficitare, majoritatea locuitorilor au plecat din sat. Astăzi mai sunt doar câteva familii care mai locuiesc în sat. Majoritatea caselor sunt părăsite şi în stare avansată de degradare. Pe ici pe colo se mai renovează câte o casă fiind transformată în casă de vacanţă. Satul are tot mai mult aspectul unui sat fantomă (gost town), dar zona este foarte frumoasă şi sălbatecă. Poate din această cauză mai sunt persoane care au investit bani în aceste locuri, reparând câteva locuinţe, păstrând specificul lor. Cei care doresc clipe de relaxare şi de izolare, ar trebui să ştie că Bărbosu este locul ideal.

Biserica ortodoxă

Parohia Bărbosu aparţine parohiei Valeapai. Preotul din Valeapai, Achim Ioan, mai vine şi ţine slujba sau când mai este necesar (înmormântări, aniversări). S-a început repararea bisericii în anul 2021, terminându-se repararea în anul 2023.

Biserica inainte de reparatii exterior și interior

Școala din Bărbosu închisă din anii 1970

Casa parohială Bărbosu

Casa memorială a familiei Jivan - Marinca

Casa Hubă

Casa Milošica Rămneanțu

Fosta primărie sau comandă și monumentul eroilor din Primul război mondial.

Slujbă în biserica nemodernizată

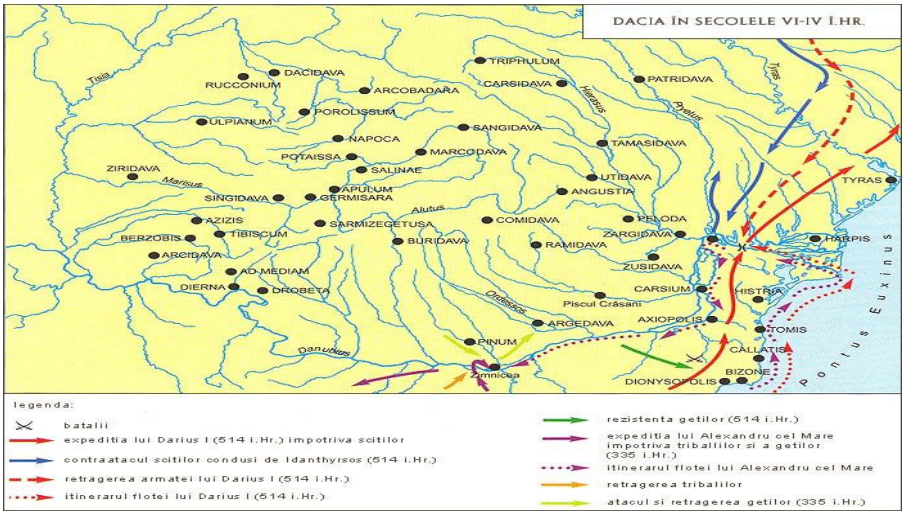
CAP.4. ÎNSEMNE – AMPRENTE ALE ISTORIEI ÎN HOTARELE BĂRBOSULUI ŞI ÎN ZONA VECINĂ.

4.1. Insemnele antichităţii şi stăpânirii romane ;

Prezentăm mai jos două hărţi ale DACIEI, Dacia Preromană :

şi Dacia în secolele VI - IV Î. H. :

Pe această hartă reperăm cetăţile Berzobis şi Azizis din zona Ramnei – zona Duleului - Bărbosului.

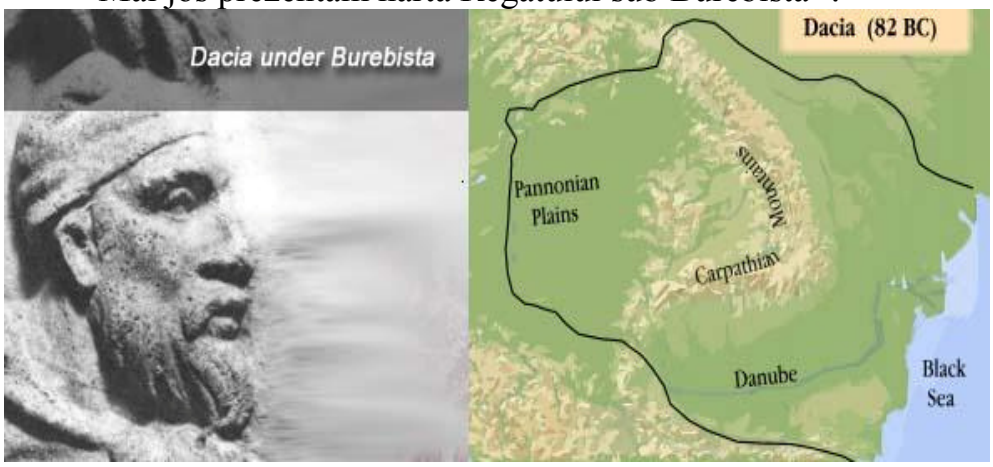
Oare ce concluzii să tragem despre aceste cetăţi şi locuitorii lor, peste timp, vizavi de localităţile de astăzi respectiv, cetăţenii lor, cu privire la origini, continuitate, migraţie, mixtare a populaţiilor, mândria de a găsi în adâncimea istoriei, ţinuturile şi originile noastre !

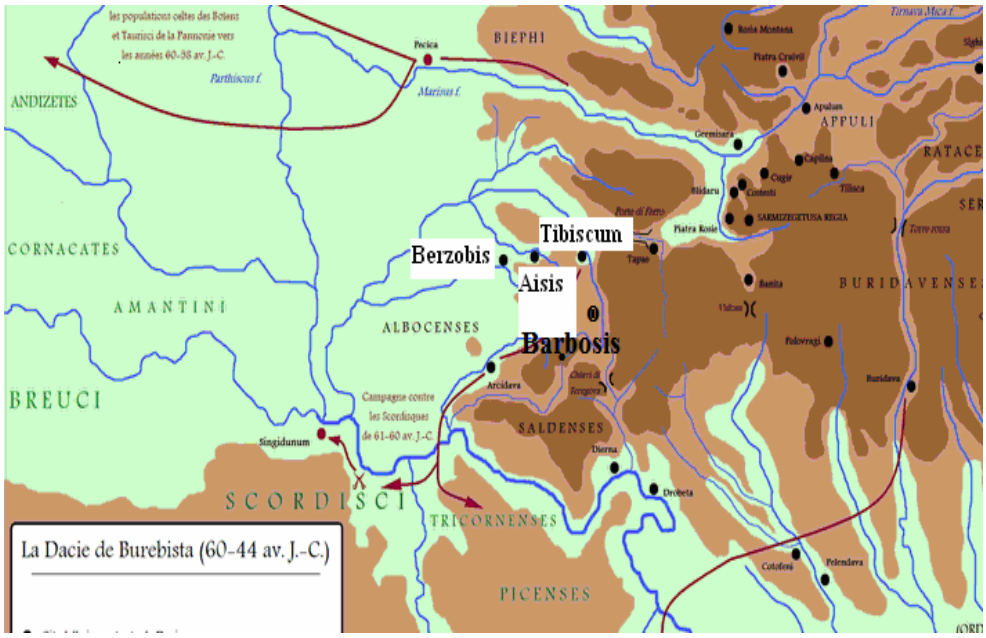
Banatul Timişan forma odinioară o mare întindere de pământ din acea parte considerabilă a Regatului Daciei, numită, Dacia Ripensis, deoarece malurile Tisei şi ale Dunării formau graniţa sa. Din Regatul Daciei mai făceau parte Dacia Transalpina (Muntenia şi Oltenia), Dacia Moldave cu întindere până la Bug, Dacia Transilvane cu întindere până la Moesia şi ţările nordice. Istoria ne vorbeşte de Regatul Daciei sub conducerea lui Burebista , important Rege al geto-dacilor şi tracilor care a dus crâncene războaie cu vecinii lui, întregindu – şi regatul, ajungând la o armată de un milion tarabostes !! Iată portretul Regelui Burebista :

Din acest portret se remarcă, echipamentul militar, figura maiestoasă de conducător Rege al geto-dacilor şi tracilor, cu un caracter hotărât de mare luptător, decis de sacrificul suprem pentru apărarea Regatului. Nu este cu nimic mai prejos de alte figuri regi sau împăraţi ai vremurilor lui, ba mai mult parcă îi depăşeşte prin atitudine : El îşi apără Regatul bogat ,care are de toate, dar şi colaborează cu alte Regate sau Împărăţii.

Mai jos prezentăm harta Regatului sub Burebista[1] :

Este important să remarcăm că şi pe această hartă este menţionată cetatea Berzobis, cetatea Aisis şi Barbosis care, după părerea noastră şi a altor istorici remarcabili poate fi a bărboşenilor, dulăienilor, vălămărenilor, fârlugenilor, rămeţenilor, dezeştenilor, ezerişenilor de astăzi. Mai remarcăm localitatea Barbosis în apropierea Aisisului pe colinele Arineşului şi apropierea pârâului Arineş.

[1] Tabula Peutingenaria, şi Ravenna Cosmography, planşa IV/6

Localitatea se vede clar că este aşezată pe hartă pe malul drept a râului Pogonici aşa cum este aşezată Remetea Pogonici sau Duleul.

Imprăştierea de astăzi a locuitorilor cetăţii Aisis-ului găsindu-se în justificarea administraţiei romane de a crea noi aşezări pe teritoriul cucerit.

Istoricii şi geografii din vechime[1] care au dat numele chiar şi Daciei, spun că popoarele din Dacia Ripensis ar fi o parte băştinaşe, o altă parte venite din Asia, împreună cu geţii care ar fi de aceiaşi sorginte, iar Pastorius[2] susţine că ar fi sarmaţi sau slavi. Ei toţi au fost numiţi şi traci. Noile descoperiri arheologice de pe teritoriul Daciei, confirmă existenţa populaţiilor consistente băştinaşe, iar migraţia altor popoare pe aceste meleaguri a condus la mixturile familiale dar niciodată la exterminarea populaţiei existente. Dovada continuităţii fiind existenţa populaţiilor de origine tracică şi geto-dacică, de astăzi pe vechiul hotar al Regatului Daciei.

Popoarele Regatului Daciei erau cunoscute ca o naţiune viteză şi întreprinzătoare, ele au dus mai multe războaie sângeroase cu vecinii lor taurosciţii, asa cum ne spune Plinius[3], întemeietorii oraşului Taurum (Belgradul de astăzi). Este cunoscut de la Florus că dacii preferau atacurile iarna când Dunărea şi Tisa erau îngheţate[4].

Împăratul roman Augustus a fost nevoit să-l trimită pe Cornelius Lentulus, iar mai târziu pe consulul Vibius[5] care a reuşit să-l învingă pe regele dac Cotiso, astfel încât Dacia Ripensis a fost ocupată de romani. Istoricul Tacitus[6] îi considera pe daci, un popor războinic, lipsit de credinţă, deoarece împotriva armistiţiului încheiat ei nu au întrerupt incursiunile şi luptele cu armata romană, până la urmă cucerindu-şi libertatea mai cu seamă pe vremea împăratului Domiţian, dacii fiind conduşi de Dorpora.

[1] Francesco Griselini, Încercare de istorie politică şi naturală a Banatului Timişoarei, Editura Facla, Timişoara, 1984, pag 29 , Vezi Plinius,Strabon, Ptolemeus ;

[2] ibidem 1 şi Pastorius, De origin. Sarmat, p.54 ;

[3] ibidem 1 ,Vezi şi Plinius, Strabon, Ptolemeus ;

[4] Francesco Griselini, Incercare de istorie politică şi naturală a Banatului Timişoarei , Editura Facla, Timişoara, 1984, pag 29 ;

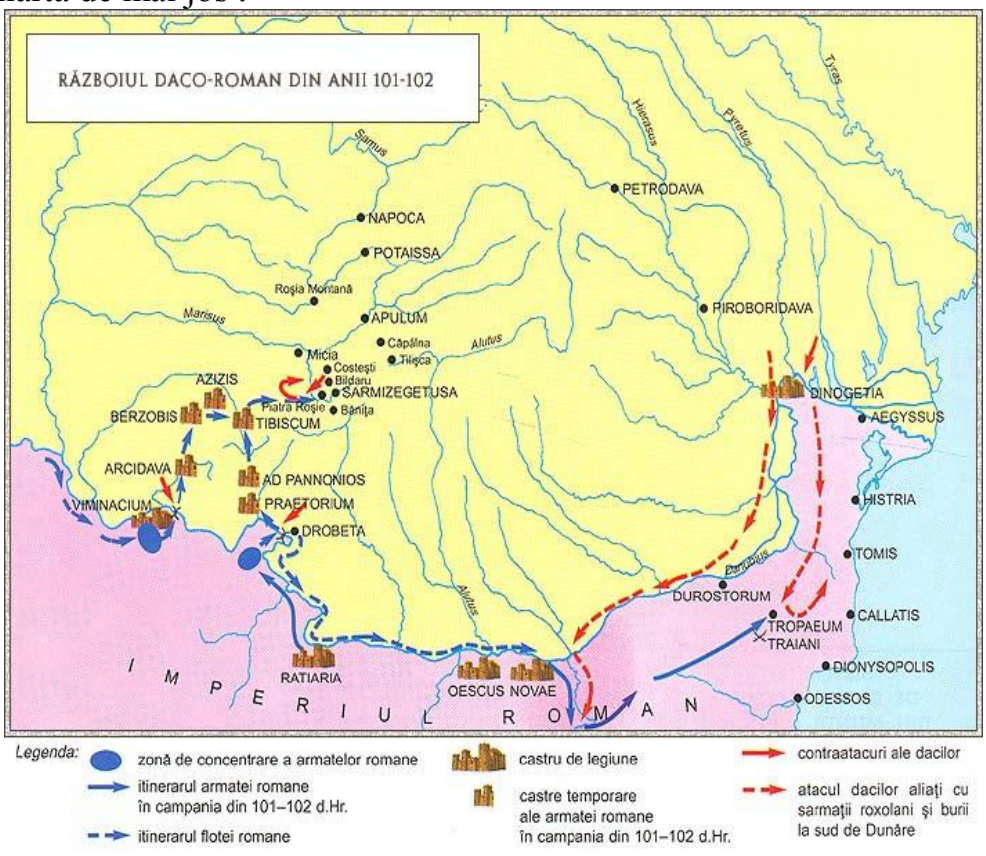
[5] Ibidem[4] şi Horaţius, Ode VIII ad Maecenatum : Mitte civiles super urbes curats occedit , Daci Cotisomis agmen ;

[6] Ibidem[4] şi Tacitus, Ode VIII ad Maecenatum : Mitte civiles super urbes curats occedit , Daci Cotisomis agmen ;

Regele Dorpora[1] a încheiat o pace favorabilă dacilor, Domiţian acceptând să plătească mare tribut dacilor, pentru ca romanii să rămână în graniţele lor şi pe o parte din teritoriul Daciei Ripensis. După regele Dorpora a urmat Decebal[2] rege al dacilor , un mare viteaz şi luptător, care a dus războaie crâncene cu Împăratul Traian, urmaşul lui Domiţian la tronul imperiului roman.

Istoricul Dio Casius a scris pe scurt aceste expediţii ale lui Traian. Descrierea amănunţită a războaielor lui Traian cu Decebal a fost scrisă de Caninius, prietenul istoricului Plinius cel Tânăr, aşa cum povesteşte acesta în Lib, VIII, epist 14.

Primul război roman condus de Traian este reprezentat pe harta de mai jos :

[1] Francesco Griselini, Incercare de istorie politică şi naturală a Banatului Timişoarei , Editura Facla, Timişoara, 1984, pag 29 ;

[2] ibidem 1;

Cercetările efectuate de unii arheologi , precum şi din alte institute de cercetare istorică afirmă că Drumul I Roman Lederata - Tibiscum are traseul Lederata(Baziaş) (vărsarea Caraşului în Dunăre) –Arcidava (Vărădia) – Centrum Putea (Surduc) – Bersobis (Berzovia) – Ramna – Valeapai – Bărbosu – Aizisis (Ariniş - Arineş ! - Ezeris – Farliug) – Capul Bubalis (Păltiniş-Banat) – Tibiscum (Jupa – Caransebeş). In urma altor cercetări effectuate de arheologi ca M. Guma,TIR L. B. Milleker, R. Petrowski, O. Răuţ, Ovidiu Bozu , R.Petrowsky, Gh. Lazarovici, cât şi a directorului Şcolii Generale din Valeapai, Dorel Teodorescu, împreună cu o echipă de profesori din şcoală, a constatat, prin obiectele găsite în zona Văii Ruşagului, a Dealului Cucuiova, a Gurilor Arineşului, mai cu seamă în Dealurile Cornetului, amprente ale trecerii Drumului I Roman, mai fină, prin această zonă Valea Pogoniciului şi prin localitatea Duleu-l de astăzi. Mai mult, cercetătorul amator Iosif Cireşan, din localitatea Duleu, a găsit pe Valea Ruşagului, în gurile Arineşului, în grădinile localităţii, însemne importante ale trecerii armatei romane, condusă de Împăratul Traian, prin aceste locuri. Extinzându-şi cercetările şi în Dealurile Cornetului de pe malul drept al Pogoniciului a găsit, împreună cu cercetătorul didactic Dorel Teodorescu, alte amprente ale trecerii armatei romane prin hotarele localităţii Duleu. Pentru aceste însemne descoperite şi predate Muzeului Banatului Montan din Reşiţa, Iosif Cireşan a fost răsplătit pecuniar. Este de remarcat şi expunerile din cartea “Satul Duleu, Aduceri aminte şi repere monografice “, Iosif Cireşan Loga,Tipar Sigma Media Group S.A. Reşiţa. Mărturie expusă de arheologul Muzeului Banatului Montan, Ovidiu Bozu, şef serviciu arheologi şi cercetător asidu al zonei Duleu - Valea-Mare - Fârliug – Dezeşti – Zorlenţu Mare - Ezeriş[1]. Ţinând seama de aceste fapte reale şi având în vedere că pe traseul Berzovia – Bocşa – Ezeriş – Fârliug nu s-a găsit nici o amprentă istorică a drumului I Roman, se poate spune că traseul Împăratului Traian de la Berzovia a continuat pe Valea Bârzavei, apoi prin Ramna,Valeapai, Valea Pogoniciului, Valea Ruşagului, Gurile Arineşului, Duleu (mlaştina Ocheţ unde este Izvorul lui Traian), Cornet, Remetea Pogonici, Dezeşti, Zorlenţu Mare,

[1] Ovidiu Bozu, Studii şi cercetări, Revista de istorie a Muzeului Banatului, Timişoara,pag 1- 9 ;

Valea Pogoniciului din Brebu, trecerea peste deal la Cornuțel, Păltiniș, Jupa – Caransebeș.

Afirmaţia noastră are consistenţă documentară arheologică prezentată mai sus cât şi prin obiectele aflate în punctul muzeistic din localitatea Duleu, dar mai cu seamă prin depozitul arheologic din Dealurile Cornetului, locul Spinii Bugii, Gurile Arineşului sau Valea Ruşagului, încă neexploatate la valoarea lor adevărată.

Trecerea armatelor romane pe Valea Pogoniciului spre Tibiscum prin Aesisis este motivată şi de nevoia ca armata să fi avut în permanenţă apă şi resurse alimentare pe traseu. Aşadar o presupunere de bun simţ a Împăratului Traian (98-117) a fost aceia de a trece prin zone cu apă, cât mai populate, precedate de traseele comerciale romane, uşor de cucerit iar drumul să fie cât mai accesibil. Ori din Berzovia să meargă prin Bocşa, să parcurgă 50 de km, fără apă şi fără resurse, până la Ezeriş - Fârliug, traseu cu păduri dese, dealuri abrupte, fără un pârâu, ar fi fost o soluţie nedemnă de un împărat roman. Lipsa însemnelor arheologice pe traseul Berzovia – Bocşa– Ezeriş – Fârliug fiind absentă cu excepţia unor descoperiri arheologice în dealul din apropierea Ezerişului, cel puţin până în acest moment.

Aşadar, considerăm că o cercetare continuă a drumului I a armatei romane mai fină, pe distanţe mai scurte, ne vor obliga să tragem concluzii apropiate despre populaţia găsită de romani, în trecerea lor spre Tibiscum iar de acolo spre Sarmisegetuza.

În manuscrisul arheologului didactic Dorel Teodorescu ,realizat în anul 1976, cu ocazia aniversării a 200 de ani de Şcoală, în localitatea Duleu este precizată aceiaşi concluzie logică a trecerii drumului I Roman prin Valea Pogoniciului şi Cornet spre Aesisis, la pagina 2. Redăm din manuscris :

“Dacă ni s-ar fi păstrat comentariile Împăratului Traian în renumita lucrare “De bello Dacica” am fi avut certitudinea să susţinem cele de mai sus. Din nefericire soarta rea a făcut ca acest document să se piardă. Datorită lui Priscian, un autor târziu, din sec al VI- lea s-a păstrat doar atât “ Inde Bersobium deinde Aixis procesimus “ … aceasta este propoziţia care pomeneşte

de cele două etape ale drumului străbătut de legiunile romane conduse de Împăratul Traian.” Citez din acelaşi manuscris :

“ Pe Dealul numit Cornet , pe malul drept al râului Pogonici ,în imediata apropiere a luncii, pe versantul vestic, se văd urmele clare ale unei aşezări fortificate ce are forma unui dreptunghi, cu latura mare spre est, parte pe care bănui că s-au aflat şi porţile. Zidurile au fost făcute din chirpici ars. Resturi de ceramică se găsesc pe întreg perimetrul acesta. “

Manuscrisul se află în colecţia familiei Bulgăr Petru, dat cu dedicaţie de către autorul Dorel Teodorescu.

Este important sa arătăm că în grădina familiei Jugariu din localitatea Duleu s-a găsit un vârf de suliţă romană, lucrul confirmat de cercetătorul arheolog Ovidiu Bozu de la Muzeul Banatului Montan Reşiţa, în prezenţa martorilor familiei Moise, actualii proprietari ai casei Jugariu.

Mai mult cercetatorul Ovidiu Bozu în revista Banatica 16/21 Reşiţa, 2003, p377–396 publică un larg articol cu valoare arheologică şi documentară de o înaltă ţinută, despre punctele de interes arheologic din hotarul localităţii Duleu şi Valea Mare.

Ca o primă concluzie este aceia că meleagurile Văii Pogoniciului au fost populate de strămoşii noştri cu mult înainte de venirea armatelor romane pe teritoriul Daciei, (101-102), (105-106), au avut structuri organizatorice ale localităţilor specifice acelei perioade iar, denumirea Aixis, reprezintă o astfel de structura presupusă a fi fost în dealurile Cornetului de astăzi, cu întindere în aval, până în Valea Ruşagului şi Gurile Arineşului iar în amonte până la cetatea Aezisis din locul numit Plaţuri – Remetea Pogonici.

Locuitorii Aezisis-ului puteau fi înaintaşii dulăenilor, bărboşenilor, vălămărenilor, rămeţenilor, fârlugenilor, ezerişenilor de astăzi, organizaţi într-o structură administrativă importantă, la acea vreme, menţionată în documentele administrative sau arheologice ale vremii.

Regruparea lor în aşezările distincte de astăzi este posibil să se fi făcut în timpul stăpânirii romane, cât şi ulterior, în epoca premedievală şi medievală, ca urmare a unor interese economice, administrative şi de apărare a ţinutului.

Multitudinea de descoperiri arheologice prezentate în lucrarea lui Ovidiu Bozu din Banatica 16/21, Reşiţa, 2003, este o dovadă clară a cercetărilor de calitate pentru arheologia localităţilor Duleu – Valea Mare – Fârliug dar şi a Banatului în general.

Trebuie să subliniem că în timpul stăpânirii romane, până în anul 271 După Hristos această zonă a cunoscut o perioadă înfloritoare datorită construirii de castre, drumuri, instalaţii de topit şi prelucrat fierul, argintul, arama s-a făcut comerţ cu dacii liberi din teritoriile neocupate, s-au întemeiat familii mixte.

Mai mult izvoarele istorice spun că în timpul celor 170 ani de stăpânire romană Regatul Daciei cucerit a dat Imperiului Roman nu numai bogăţii imense dar şi împăraţi pe Aurelian şi Galerius[1]. Despre Aurelian este cunoscut că în anul 275 D. H. a fost înfrânt de goţi, obligându-l să se retragă până în inima Moesiei. Nici Împăratul Galerius nu a reuşit să ţină piept barbarilor (goţi, ostrogoţi, gepizi, vandali, etc), murind în lupte prin locurile natale din Dacia Ripensis.

Abia Constantin Cel Mare i-a învins pe goţi şi vandali în bătălia de la Nicopol şi a refăcut graniţele Imperiului Roman[2].

Prezentăm, mai jos, harta cu graniţele DACOROMANIEI şi Imperiului Roman în perioada 256 – 258 După Hristos.

[1] Francesco Griselini, Încercare de istorie politică şi naturală a Banatului Timisoarei , Editura Facla, Timişoara, 1984, pag 32 ; 33 şi Aurelius Victor, in ale sale Epistome vit, caes. , scrie despre Galerius “fuit licet inculta agrestique institia, sates laudabites, pulcher corpore,eximi et felix belator, ortus parentibus ograriis, pastoramentorum, unde cognomen Armentarius fiut. Ortus Dacia ripensi ibiquesepultus est, quem locum Romulianum etianu vocabulo Romulae matris adpellarat “ ;

[2] ibidem 1 şi J Severinus, Panonia Vandalica vet , mon, illustrat, lib, IV ; de Pannonia ;

Se observă pe hartă că cetatea Aisis făcea parte acum din Provincia CRISIA ARUTELA, vecinătatea Tibisia, topologia administrativă romană, adaptându-se vremurilor de atunci.

Şi în zona noastră, povestesc bătrânii[1] că înainte de primul război mondial, au fost găsiţi “kosoni” , monede extrem de rare din aur şi deosebit de valoroase care demonstrează că şi după retragerea aureliană circulaţia tezaurelor monetare a reprezentat continuitate şi bogăţie pe aceste meleaguri. Pe pereţii Bazilicii Ulpia din loc în loc apare inscripţia “ Ex manubiis” – din prăzi, ceea ce ne face să tragem concluzia că şi de pe Valea Pogoniciului s-au colectat prăzi de război pentru Imperiul Roman dar şi pentru construcţia Forului Traian. La cele 165.000 kg aur, 331.000 kg argint şi 55.000 prizonieri au contribuit, fără voia lor, inclusiv locuitorii Daciei, din aceste ţinuturi ale Banatului Montan, cu cota parte.

[1] Smolean Elena, Franţ Nicolaie, Cireşan Iosif , din Duleu, decedaţi, Fam Enciu din Valeapai, actualmente trăieşte în Reşiţa ;

Imagini sculptate pe Columnă reliefează coşuri şi saci plini de pradă, pocale, talere de argint şi aur, coifuri, scuturi mari şi rotunde, platoşe cu solzi, arme şi stindarde transportate în convoi, pe cai sub supravegherea soldaţilor romani înarmaţi.

La intrarea în Columnă se află inscripţia : “ Senatus populusque Romanus Imperatori Caesari Divi Nervae fillio Nervae Traiano Augusto Germanico Dacico pontifici maximo ,tribunicia potestate decimum septimum , imperatori sextum , consuli sextum, patri patriae , ad declarandum quantae altitudinis mons et locus tantis operibus sit egestus “. Istoricii C. Daicoviciu şi H. Daicoviciu au tradus inscriptia astfel : “ Senatul şi Poporul Roman (au ridicat acest monument) Împăratului Caesar, fiul lui Nerva cel trecut între zei, Nerva Traian Augustul , învingătorul germanilor, învingătorul dacilor, mare pontif, investit pentru a XVII-a oară cu puterea de tribun, aclamat de şase ori ca imperator, consul pentru a VI-a oara, părinte al patriei, pentru a se arăta cât de înalt era muntele şi locul săpat cu eforturi atât de mari “.

Am prezentat această inscripţie (12 mai 113 e.n. – inaugurarea Columnei) atât pentru românii de pretutindeni care vizitează Forul Traian din Roma cât şi pentru cei care nu-l vizitează, în scopul de a reliefa preţuirea şi recunostinţa Senatului şi a Poporului Roman atribuită lui Nerva Traian Augustul, armatei romane dar şi învinşilor , Decebal-Regele şi armatei Daciei condusa de El.

Este de datoria noastră a românilor de aici şi pretutindeni să inaugurăm şi noi, acum, în epoca modernă, în replică, drumurile romane, cetăţile şi monumentul Columna lui Decebal şi Burebista la Sarmisegetuza în memoria Marilor Regi, a eroismului Armatei Daciei dar şi a victorioşilor, Împăratul Traian şi Armata Romană.

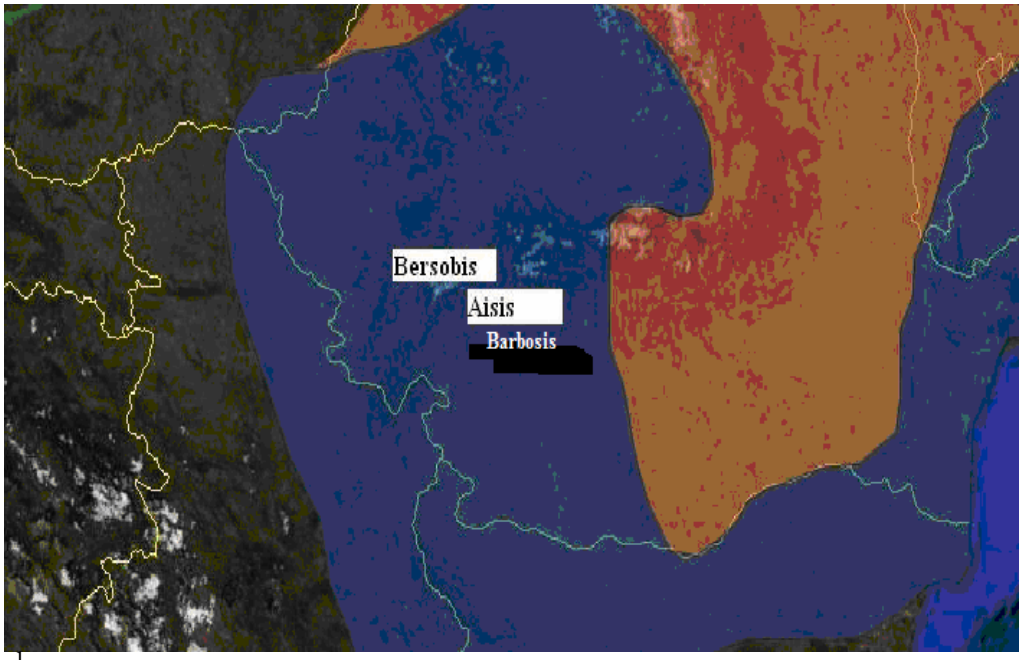
Să nu uităm că generaţiile lui Decebal şi după “ Şi-au trimis toate visele pe front, în linia întâi…” iar pe cele noi le-au “ocrotit la piept” ca urmaşii să aibă istorie.

Este adevărat că în perioada anexării Daciei la Imperiul Roman, Zona Văii Pogoniciului a cunoscut o dezvoltare importantă prin construcţia de cetăţi noi de apărare, drumuri de legătură între cetăţi, prelucrarea aurului, argintului, bronzului, fierului, cultivarea extensivă a grânelor, viţei de vie în zona Barbosis, prelucrarea lemnului din pădurile ţinutului.

Certitudinea noastră este că Cetatea Aesisis a fost construită înainte de venirea romanilor, vezi însemnele pe alte hărţi , iar însemnele din dealurile Ezerişului reprezintă extinderea construcţiilor romane în perioada de dominaţie. Pentru a avea o imagine sugestivă cu privire la cuceririle romane din Regatul Daciei lui Decebal, prezentăm mai jos harta cuceririlor.

Doar partea albastră marcată pe hartă reprezintă cuceriri romane din Regatul Daciei iar partea maro reprezintă dacii liberi, care fie că au colaborat cu autorităţile cuceritoare, fie au atacat imperiul singuri, sau ajutaţi de popoarele migratoare. Cu siguranţă spaţiul Văii Pogoniciului de la Berzobis până la Aesisis şi mai departe s-a dezvoltat în ritmul vremurilor stăpânirii romane.

Vorbind despre provincia Dacia Ripensis aici s-au colonizat şi construit oraşe noi Cerneţ (Drobeta Turnu Severin), Margum, Arcidava, Turris litterata, Centrum Putea (Moldova Nouă) , Berzobis, ad-Aqua la Mehadia, Lizisin, Moriseum, Tibiscum, Zambara (Timisoara)[1] :

[1] Francesco Griselini, Încercare de istorie politică şi naturală a Banatului Timisoarei , Editura Facla, Timişoara, 1984, pag 32 ;

4.2. Insemnele premedievale asupra spațiului bănățean :

Năvălirea popoarelor migratoare în Banat, goţii (anul 275), hunii (anul 376), gepizii (anul 473-475), avarii (anul 570-575), slavii (anul 600 şi în continuare), ultimii, au realizat o stabilizare consistentă faţă de celelalte migraţii nu au ocolit nici Valea Pogoniciului.

Se cunoaşte, comunitatea din Valea Pogoniciului a facut parte din Ducatul lui Glad, întins pe întreg teritoriul Banatului, mărginit de Tisa, Mureş, Dunăre, Carpaţi şi împreună cu slavii, respectiv, o parte din hunii aşezaţi au consolidat cetăţile, drumurile, aşezările vremurilor.

Împărţirea Imperiului roman în două, Cel de Apus cu capitala la Roma şi cel de Răsărit, cu capitala la Constantinopol, a avut consecinţe de lungă durată pentru vechiul teritoriu al Daciei ; Patriarhul de la Constantinopol impunând din sec VII limba greacă ca limbă oficială şi " ortodoxia" ca religie după schizma din 1054.

Aşadar pe teritoriul Banatului a pătruns stăpânirea bizantină care a durat până în anul 1453, o dată cu căderea Constantinopolului sub ocupaţia Imperiului Turc. Să remarcăm că notarul anonim al Regelui Bella a Ungariei, la începutul mileniului (anul 1000), vorbeşte despre întinderea Ducatului lui Glad şi de acţiunile maghiare împotriva românilor şi slavilor din sudul şi estul Ducatului. Sudul Ducatului fiind Caraş-Severinul de astăzi şi o parte din Timiş (vezi şi Djuvara N, 2010).

În jurul anului 896-897 regele Arpad al Ungariei atacă Banatul, î-l înlătură pe voievodul slavo-român Glad şi o parte din teritoriu devine vasal Ungariei. Abia regele Ştefan Cel Sfânt (997-1038) cucereşte întreg ducatul lui Glad după ce î-l învinge pe voievodul Ahtum urmaşul lui Glad, Valea Pogoniciului intrând sub stăpânirea maghiară. Şi această perioadă istorică frământată a meleagurilor noastre a asigurat continuitate, asimilare şi convețuire dovada fiind descoperirile arheologice, denumirile uneltelor şi obiceiurile transmise din generaţie în generaţie.

4.3. Insemnele medievale asupra spațiului bănățean:

Administaţia maghiară a introdus în Banat organizarea pe comitate Caraş (an 1247), Cenad (1187), Timiş (1175), Lugosh (1325), Iliad(1325), Comiat (1369) zona noastră făcând parte din comitatul Comiat, Caraş, Lugosh, alternativ.

Un raport din 1369 pentru rectificarea hotarelor districtelor, păstrat în arhiva Capitului din Cenad[1] menţionează comitatul Comiat că ar fi avut reşedinţa în Bazinul Pogoniciului, în locul numit tot Comiat, el dând numele districtului.

Districtul Comiat se suprapunea bazinului superior al râului Pogonici, mărginit de Munţii Dognecei şi Arenişului la Sud, Dealul Sacoş-Zăgujeni coborând spre nord în Valea Pogoniciului, fiind închis ca într-o cetate de dealuri, grupând sate româneşti, printre care: Zorlenţu Mare, Remetea - Pogonici, Valeapai, Bărbosu, Duleu, Valea Mare, Cornet, Călugăreni, Dezeşti, Fârliug, dispuse dealungul Pogoniciului[2]. Era unul din cele 8 districte libere bănățene privilegiate. Intr-un document din 13 martie 1369 capitlul de Cenad raportează regelui ungar că a hotărnicit posesiunea Ersigului, oferind și multe detalii asupra hotarelor și vecinilor acestei proprietăți a familiei nobiliare Himfy. [Pesty Frigyes Oklevelek vol III pag 88-89].

Perioada în care Iancu de Hunedoara a fost guvernator, apoi fiul său Matei Corvin a fost regele Ungariei, regiunea Banatului a cunoscut o dezvoltare înfloritoare chiar dacă s-au purtat războaiele cu turcii. În zona noastră, dar şi în cea sârbească este cunoscut cântecul “ Iancule Măria ta, Apără acum cetatea, Bălgradul (Belgrad nu Alba Iulia) ca să nu cadă, turcilor ca şi o pradă[3] “.

Să remarcăm faptul că regele Mathias Corvin îl numeşte pe Paul Chinezu Comite de Timişoara şi Ban al Severinului în anul 1478, sub conducerea lui s-a întâmplat colonizarea sârbească din sud-vestul Banatului, perioadă de avânt înfloritor a ţinutului.

[1] Patriciu Drăgălina, *Din istoria Banatului de Severin*, Ed Tipografiei Diecezane, Caransebeș, 1889, p 91 ;

[2] Dumitru Ţeicu, *Banatul Montan în Evul Mediu*, Ed Banatica, Timişoara, 2000, p 316 şi Patriciu Drăgălina, op cit, pag 110

[3] Cântec popular din vechime, cules de Dorel Teodorescu de la Iosif Trifon şi Veturia Nedescu din Duleu, decedaţi ;

În timpul stăpânirii turceşti 1552-1718, o perioadă importantă (106 ani), Comitatul de Lugosh şi Caransebeş a fost sub stăpânirea maghiară, abia din anul 1658 a intrat în paşalâcul turcesc de Timişoara până în anul 1718.

Luptele permanente împotriva expansiunii europene a turcilor, dusă de Austria, aliaţii germani şi polonezi (Ian Sobieski), veneţieni şi ruşi a condus, în cele din urmă, la stoparea înaintării spre centrul Europei şi la eliberarea teritoriilor ocupate.

Prinţul Eugeniu de Savoia cucereşte Banatul şi capitala Timişoara, din mâna turcilor, iar prin pacea de la Pojarevacz din 21 iulie 1718, tot ţinutul devine teritoriu al Imperiului Habsburgic, mai precis al Coroanei Imperiale a Austriei.

Din această perioadă zbuciumată ne-au rămas puţine repere istorice, totuşi spaima strămbunicilor noştri faţă de stăpânirea turcească, transmisă generaţiilor următoare, a fost integrarea rapidă în structurile politico -administrative ale Imperiului habsburgic, a locuitorilor Văii Pogoniciului.

4.4. Insemnele capitalismului premodernist :

Dragă cititorule, te rugăm ca de acum încolo să urmăreşti cu mare atenţie cum ştiu conducătorii Imperiului, dar şi cei locali să urnească populaţia din Banat spre muncă, competiţie, dezvoltare chiar şi cu ajutorul structurilor militare.

Să nu uităm că şi generaţiile lor "Şi-au trimis toate visele Pe front, în linia întâi ..." iar visele noi … " le-au ocrotit la piept… " pentru continuitate şi istorie.

Sublinierea noastră cât mai fină va cuprinde şi numele conducătorilor :

Întronarea ca împărat al Sfântului Imperiu Roman, Rege al Boemiei şi Ungariei a lui Carol al VI-lea (1711 – 1740), fiu al împăratului Leopold I ;

Din 1716-1734 Guvernator al Banatului este numit Contele Claudius – Florimund Mercy care decide :

1. Organizarea şi apărarea militară ;
2. Construirea în Ciclova Montană a primului cuptor de topit minereul de cupru ;
3. Populareа zonei Banatului cu colonişti din Oltenia, Mehedinţi;

4. **Lucrarea pământului cât mai mult şi bine** ;
5. **Crearea "Breslelor meşteşugăreşti"; La Duleu şi Bărbosu , Bresla oierilor, cojocarilor, croitorilor, morarilor cu centrul la Lugoj ;**
6. **Exploatarea minieră de către Aerarul Austriac**;
7. **Prima Colonizare caroliană 1718-1740 din Tirol şi Boemia**;
8. **1719 Primul furnal la Bocşa Montană** ;
9. **1722 al doilea furnal la Bocşa Montană** ;
10. **1724 refacerea parţială a Băilor Herculane** ;
11. **1728 se deschide mina de neferoase Moldova Nouă**;
12. **1730 se deschide mina de cupru Sasca Montană**;

Din 1740-1780 Împărăteasa Imperiului Habsburgic este Maria Therezia fiica lui Carol al VI-lea ;

Poza 1
PRINTESA SISI

Poza 2
ÎMPĂRĂTEASA MARIA THEREZIA

Priviţi-I frumuseţea şi simplitatea unei Mari Regine care în cei 40 de ani de împărăţie a dezvoltat şi condus Imperiul cu un echilibru demn de remarca istoriei şi în plus a născut 14 copii. Asta da mentalitate de Regină !

Deciziile ÎMPĂRĂTESEI pentru BANAT :

1. **Colonizarea terezină 1744 – 1772** ;
2. **1771 Se nasc Uzinele de fier Reşiţa cu cele două furnale aprinse la 3 iulie ;**

3. **1767 Se înfinţează Regimentul de graniţă romano-bănăţean nr 13 la Caransebeş** ;
4. **Colonia Steierdorf din Anina venită din Styria Austria;**
5. **1780 - Introducerea Cărţii Funciare în Banat;**

Din 1780-1790 Împăratul Iosif al II-lea fiul Mariei Therezia se urcă pe tron şi decide pentru Banat :

1. **Valul al III-lea de colonizare " Iosefină "** ;
2. **Plutăritul lemnelor pe râul Barzava** ;
3. **Recesământul populaţiei din Banat** ;
4. **Mathias Hammer descoperă antracitul în pădurile Aninei şi se începe exploatarea lui ;**

Din 1792-1835 Împăratul Francisc I se urcă pe tron şi decide pentru Banat :

1. **Refacerea Băilor Herculane** ;
2. **Heinrich Hensh deschide mina de cărbune din Steierdorf** ;
3. **Uzinele de Fier Reşiţa realizează primul export de 20.000 proiectile de tun** către Regatul Neapole ;
4. **Colonizarea Văliugului cu locuitori din Austria** ;
5. **1796 - Farmacistul Knoblauch fondează prima farmacie la Oraviţa;**
6. **1803 - Franz Hoffman întemeiază Uzina de Fier Rusca Montana;**
7. **Fraţii Franz, Ferdinand şi Anton Hoffman înfiinţează Uzina Siderurgică din Oţelul Roşu "Ferdinandsberg";**
8. **1812 - primele monede din cupru bătute la Ciclova cu capul lui Franz I ;**
9. **1817 – Inaugurarea Teatrului din Oraviţa de către Împăratul Franz I cu soţia ;**
10. **1821 la 24 noiembrie se naște Marele Gheorghe Ioanovici nobil de Duleu-Valea Mare**;
11. **1822 – Biebel deschide cariera de marmură Ruschiţa** ;

4.5. Însemnele capitalismului modern ;

Din 1835 Împăratul Ferdinand I (1835-1848) se urcă pe tronul Imperiului Habsburgic şi decide pentru Banat :

1. **1845 se deschide mina de aur de la Oravita** de către inginerul Sigmund Horvath pe lângă spălătoriile de aur existente la Caransebeş, Bozovici, Zlatiţa dominate de către ţigani ;
2. **1847 Calea ferată a cărbunelui Oraviţa – Baziaş**, Drumul săpat în munte Anina – Oraviţa şi gara Oraviţa ;
3. **1848 – Revoluţia condusă de "capitanul - suprem in Banat** " Eftimie Murgu născut în Rudaria şi adoptat de Adunarea de la Lugosh din 15-27 iunie 1848.
4. **1849 Gheorghe Ioanovici nobil de Duleu-Valea Mare intră în Revoluție în Armata Maghiară;**
5. **1848 – Revoluţia condusă de "Printul Ardealului" Avram Iancu** care dureaza din 1848 pana in iulie 1949.

Din 1848 Împăratul Franz Iosef (1848-1916) se urcă pe tronul habsburgic , vezi poza 3 :

poza 3

şi decide pentru Banat :

1. **1852 – Prima vizită a Împăratului în Banat** ;
2. **1855 – Intrarea capitalului STEG în Banat** mai cu seamă în Banatul de munte şi dezvoltarea extraordinară a acestei zone ;
3. **1863 – Inaugurarea "Semeringului Bănăţean "** calea ferată Oraviţa – Steierdorf – Anina , drumul Anina – Steierdorf – Bozovici , barajul Klaus pe Bârzava ;

4. **1872 - Uzinele Reşiţa construiesc primele locomotive** cu abur ;
5. **1879 – Se deschide calea ferată Timişoara - Orşova** ;
6. **1881 – se unesc Comitatele Caraş şi Severin** în Comitatul Caraş-Severin cu sediul la Lugosh ;
7. **1890 – 1 Mai primele demonstraţii la Reşiţa** ,Anina şi Bocşa pentru ziua de lucru de 8 ore ;
8. **1896 – Inaugurarea Canalului navigabil Porţile de Fier** de către Împăratul Franz Iosef , regele Serbiei Alexandru I, regele Romaniei Carol I din pozele alăturate :

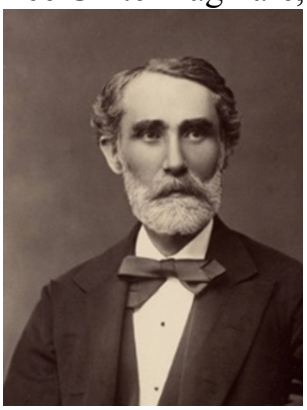
CAROL I

ALEXANDRU I

9. **1909 – Se stinge din viață marele Gheorghe Ioanovici**

Nobil de Duleu – Valea Mare, fost deputat de Timis, de Caras, ministru secretar de stat, academician si Mare Maestru al Masoneriei Simbolice Unite Maghiare, poza 4.

poza 4

El și generațiile lui în frunte cu :

Mocioni Anton

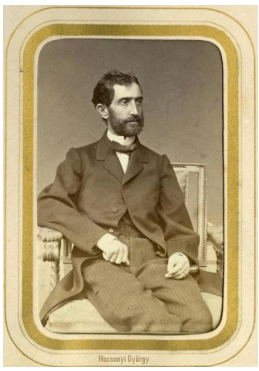
Mocioni Alexandru

Mocioni Andrei

Mocioni George

Emanuil Gojdu

Babes Vincentiu

Aurel Maniu

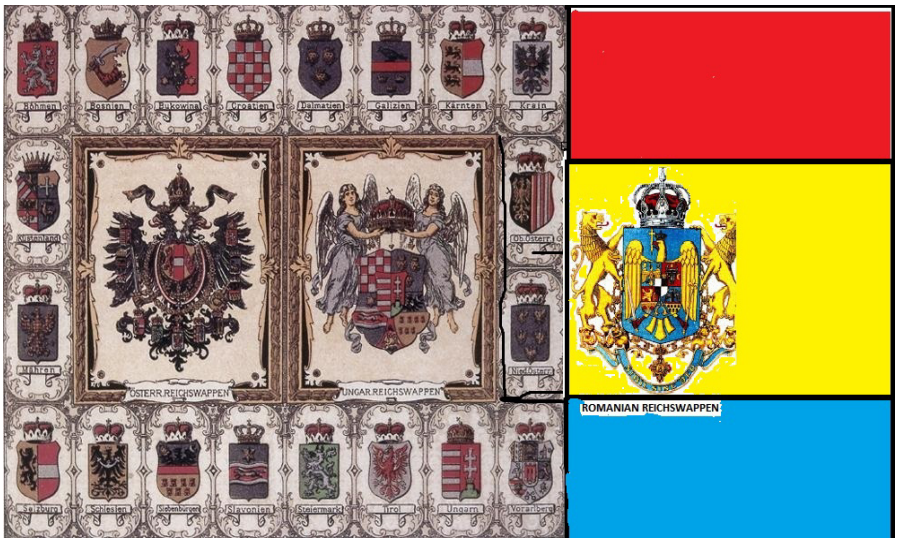
Alexandru Vaida Voievod

Dr Ion Ratiu

au militat pentru Marea Unire a Romanilor în cadrul Imperiului Austro – Ungar așa cum se vede în poza de mai jos :

Locuitorii din Duleu, Valea Mare, Bărbosu și imprejurimi își amintesc cu nostalgie de mesajele transmise de marele Gheorghe Ioanovici despre Marea Unire a Românilor și Maghiarilor când venea la proprietățile sale. Dar nu numai el promova aceste teze ci si generatiile lui Eftimie Murgu, Aurel Maniu, dr. Ion Rațiu senior, Emanoil Gojdu, familia Mocioneștilor, nobilul Grabovsky, etc. Mai mult majoritatea bisericii ortodoxe din Banat și Ardeal milita pentru acelasi ideal. Vezi Vasile Moga (1811-1845), Andrei Saguna (1867-1874), Miron Romanul (1874-1898), Ioan Meţianu (1899-1916) şi Vasile Mangra (1916-1918).

10. **1914 – Începe Primul Război Mondial** , unde Uzinele STEG din Reşiţa furnizează arme şi muniţie pentru Puterile Centrale devenind una dintre cele mai puternice industrii din Balcani ;

Idealul umanitarist promovat de Marele Ioanovici si generațiile lui este spulberat, se promovează ura de naționalitate, rasă, religie, politică. Acest ideal prinde repede și la masele de oameni mai săraci sau mai bogați, dar surprinzător, prinde foarte bine la intelectualitatea vremii. Serviciile secrete caută punctul nevralgic al Masoneriei, principiile, le dărâmă prin propaganda realității, sărăciei și a disprețului față de cei bogați. Așa începe ascensiunea Serviciilor secrete împotriva Masoneriei până in zilele noastre.

Bănățenii sânt mobilizați pe front încă de la începutul Războiului O parte sânt trimiși pe frontul din Italia, altă parte pe frontul din Galiția. Din localitatea Duleu nu s-au mai întors acasă la familii, noi dulăienii considerându-i martiri ai neamului românesc pe următorii :

1. CĂPRARIU NICOLAE
2. PÂRVU ACHIM
3. BULGĂR PETRU
4. ZBĂGAN TRIFON
5. BACĂU SIMION
6. TOMESCU PAVEL
7. IVAȘCU ACHIM
8. ILONA PETRU
9. BANDU ACHIM
10. JURCA PETRU
11. ȚĂPUȘ NICOLAE
12. IONESCU ION
13. LAȚCU IOSIF
14. PĂTRUȚ GHEORGHE
15. LAȚCU ROMOLUS
16. LAȚCU ILIE
17. FRANȚ VALERIU
18. LAȚCU PETRU
19. MĂGĂȚ ION
20. FOALE ION
21. SÂRBESCU PAVEL
22. BANDU IOAN
23. PAU PETRU
24. LAȚCU NICOLAE
25. ȚĂPUȘ TRAIAN
26. FILEA IOAN
27. ENGELL IOSIF
28. TURBA FRANCISC
29. PEȚI ȘTEFAN
30. REISSZ LUCACI
31. MINGEA IOSIF
32. BUMBU NICOLAE
33. ȘUCLEA NICOLAE

Au plecat la război, cu gândul că a sosit momentul Marii Uniri a tuturor Românilor în cadrul Imperiului Austro-Ungar, așa cum le-a prorocit Marele Gheorghe Ioanovici consăteanul lor, care le-a construit și biserică nouă în comună. Au căzut pe front la datorie, neștiind că Marea Unire a Românilor, totuși, se va realiza, independent de Imperiu, de sine stătător, în cadrul ROMÂNIEI MARI datorită unei Regine, REGINA MARIA, și a unui general francez, GENERALUL BERTELOTT.

Revenind la cronologia istorică, precizăm că la această dezvoltare impetuoasă a Banatului Montan au participat şi o parte din locuitorii Văii Pogoniciului, fapt confirmat prin cumpărarea de case, terenuri agricole sau păduri în localităţile adiacente cu banii câştigaţi la Reşiţa şi în minerit. Menţionăm câteva familii Ţepus, Zaicu, Groza, Franţ din Duleu, Pele, Bandu, Iancu, Despău, Cârloabă din Barbosu, familia Roşonilor din Valea Mare care au cumpărat terenuri cu banii câştigaţi la Bocşa, Reşiţa, Ciclova, Anina, Oţelu Roşu, Caransebeş.

De remarcat că cele 15 familii de ţigani stabiliţi în Duleu şi Bărbosu (1910 –1930) au cumpărat casele şi grădinile cu aur adunat de la spălătoriile din Caransebeş, Oraviţa, Ciclova.

4.6. Însemnele Marii Uniri ;

Să nu uiţi Darie : " Mi-am trimis toate visele Pe front, în linia Întâi … însă cu adevărul ciuruit n-au supraveţuit … dar alte vise noi aveau să-mi înseneze gândul pe care le-am ocrotit la piept…"

1. **1918 – 1919 Terminarea Primului Război Mondial şi realizarea Marii Uniri a României fără Ungaria;**
2. 1919 – 1921 Se instalează administraţia românească în tot Banatul cu ajutorul trupelor generalului francez Bertelott și intervenția Reginei Maria și a Regelui Ferdinand;
3. 1920 – 1948 Uzinele Reşiţene se transformă din STEG în societatea română pe acţiuni UDR – "Uzinele şi Domeniile Reşiţa"
4. **1921 – Reforma Agrară şi împroprietărirea participanţilor la război ;**
5. 1930 – 1940 Dictatura regală a lui Carol al II-lea ;
6. 1929-1933 Criza Mondială Economică care a afectat cel mai mult zona Banatului industrializat, muncitorii bărboşeni, dulăieni, vălămăreni de la Uzinele Reşiţene,Bocşene, Ferdinand – Oţelu Roşu, Minele Anina, Dognecea, Lupac fiind nevoiţi să se întoarcă în sat la munca câmpului până în anul 1936 când o parte din ei reiau lucrul ;

7. 1933 – 1940 Vizita regelui Carol al II-lea cu fiul său Mihai în ţară, inclusiv la Băile Herculane şi Banat pentru impulsionarea dezvoltării economice şi pregătirea celui de-al II – lea Război Mondial;

8. 1939- 1945 al Doilea Război Mondial ; participarea locuitorilor din Valea Pogoniciului şi împrejurimi la Jertfa Marelui Război cu 21 de martiri ; IATĂ MARTIRII NOȘTRI DIN DULEU ȘI BĂRBOSU:

1. **BULGĂR PETRU**
2. **RĂMNEANȚU NICOLAE**
3. **ROȘU ION**
4. **INDRU PETRU**
5. **FRANȚ PETRU**
6. **FOALE ION**
7. **LAȚCU TRĂILĂ**
8. **DRĂGHIȚĂ PETRU**
9. **ȚĂPUȘ PETRU**
10. **SANCNER MIHAI**
11. **RĂMNEANȚU GHEORGHE**
12. **DRĂGAN PETRU**
13. **LOGA ION**
14. **LAȚCU PETRU**
15. **SMOLEAN STĂPĂN**
16. **BALINT PETRU**
17. **FRANȚ PETRU (MEG)**
18. **LAȚCU ROMOLUS**
19. **BRUMĂR MIHAI**
20. **FOALE PETRU**
21. **TURBA MIȘI**

Și ei ca părinții și bunicii lor din Primul Război Mondial au plecat la război cu inima și gândul de realipire a teritoriilor pierdute fără luptă, în urma unor tratate semnate de conducători fricoși, slabi, trădători. Au murit pe front. Iar după război am pierdut teritorii românești mai mult ca la început. Așadar jertfa lor a fost zadarnică ! Regina a murit ! Nu am mai avut o Regină și un general !

Fie-le țărâna ușoară !

9. 1945-1948 – Începe reforma agrară care nu se finalizează, dar naţionalizarea marilor proprietăţi private se realizează, excepţie fac câteva societăţi cu brend ridicat (vezi Guban Timişoara, semiprivatizată, etc.) ;
10.1945 – 1956 –Perioada luptei partizanilor în munţi împotriva dominaţiei sovietice şi a eşecului reformei agrare în regiunea noastră; Această perioadă este foarte bine reliefată în lucrările consăteanului nostru Iosif Loga Cireşan, Locuri, Fapte şi Oameni, în Modus P.H., Reşiţa 1997 , Arestarea Mea, Editura Marineasa, Timişoara 2004, pe care cu drag le recomandăm pentru aprofundarea perioadei istorice dulăiene și bărboșene.

4.7. 1948- 2000 Însemnele Marelui Război Rece al Planetei ;

Să nu uiţi Darie : " Mi-am trimis toate visele Pe front, în linia Întâi … însă cu adevărul ciuruit n-au supraveţuit … dar alte vise noi aveau să-mi însenineze gândul pe care le-am ocrotit la piept…"

Cronologic Războiul Rece se declansează începând cu anii 1963, aşa cum este menţionat în documentele vremii, noi l-am decalat cu 11 ani mai devreme întrucât ,aproximativ, din 1947-1958 capitalul străin s-a retras din România, pe toate căile, iar alte finanţări din Europa de vest sau SUA nu au mai intrat în ţară. Mai mult, după naţionalizarea Uzinelor şi Domeniilor Reşiţene a urmat o perioadă de concedieri masive , lipsa comenzilor şi a unui viitor imediat resimţindu-se din plin. Cei 32 de muncitori din Duleu și Bărbosu care lucrau la UDR, la Bocşa, la minele din Anina şi Dognecea, la uzinele Ferdinand din Oţelu Roşu s-au întors acasă la agricultură şi creşterea animalelor. Abia după 2 ani o parte din ei au fost reangajaţi la vechile locuri de muncă, reluîndu-se ciclurile industriale pe baza capitalului intern de stat.

Perioada Războiului Rece se împarte în 3 subperioade :

1. 1948 – 1969 Perioada naţionalizării , colectivizării forţate, crearea intreprinderilor de stat în agricultură, dezvoltarea industriei cu capital românesc ;
2. 1969-1980 Perioada dezvoltării social-economice cu capital românesc şi capital al Băncii Mondiale, marele reviriment economico-social al României ;
3. 1980 – 1990 Perioada grea de achitare a datoriei externe a României şi continuarea marilor investiţii, effort semnificativ dar important pentru BRENDUL ROMANIEI [1] ;

4.8. BRENDUL ROMANIEI :

3.8.1. INDUSTRIA CONSTRUCŢIILOR , MATERIALELOR DE CONSTRUCŢII cu un capital potenţial de 9.5 miliarde dolari ;

3.8.2. INDUSTRIA PETROCHIMICĂ cu un capital potenţial de 15,5 miliarde dolari ;

3.8.3. INDUSTRIA SIDERURGICĂ , CONSTRUCTOARE DE MAŞINI , UTILAJE, NAVALĂ cu un capital potenţial de 18,9 miliarde dolari ;

3.8.4. INDUSTRIA ELECROTEHNICĂ, ELECTRONICĂ, CALCULATOARE, HARD ŞI SOFT cu un capital potenţial de 12,5 miliarde dolari ;

3.8.5. INDUSTRIA MOBILEI, PRELUCRĂRII LEMNULUI, PIELĂRIEI, COVOARELOR, MĂTĂSII cu un capital potenţial de 11,9 miliarde dolari ;

3.8.6. INDUSTRIA ALIMENTARĂ, ZOOTEHNICĂ, VINI - VITICOLĂ, POMICOLĂ cu un capital potenţial de 16,2 miliarde dolari ;

3.8.7. INDUSTRIA DE AVIAŢIE, ARMAMENT, NUCLEARĂ cu un capital potenţial de 25,5 miliarde dolari ;

Total capital potenţial 110 miliarde dolari ;

Ştiintele şi ingineriile economice serioase spun ca un asemenea capital poate produce pe an aproximativ 440 - 550 miliarde dolari produs intern brut, adică 27500 dolari pe cap de locuitor din România pe an.

[1] N. Ceauşescu, Rapoarte la Congresele IX, X, XI, XII, XIII, XIV ;

Sau mai bine spus, un venit pentru fiecare român de 2222 dolari pe lună, dacă ne raportăm la o populaţie de 20 milioane locuitori[1].

Dacă mai adăugăm la capitalul potenţial al Brendului României şi capitalul potenţial al Băncii Naţionale a României de 28,2 miliarde dolari, atunci putem anticipa ce forţă economică, militară şi politică ar fi avut România în zona noastră.

Observaţie : Nu am pus la socoteală celelalte activităţi economice, care nu fac parte din Brend, dar l-au susţinut, vezi veniturile din proprietatea privată, bănci comerciale, turism, turism balnear, sănătate, invăţământ, cultură, etc.

Aşadar stimaţi şi onoraţi cititori cam aşa a calculat administratia României din timpul Războiului Rece, "Conducerea Ţării şi a " Treburilor Ei", model luat în proporţie de 70% din Administraţia Imperiului Austro-Ungar, bineînţeles cu adaptările, coordonatele şi situaţiile concrete ale timpului.

Cine nu preia din istoria politică, administrativă, economică şi militară a predecesorilor lui procente importante de administrare, nu are continuitate în viitor pentru generaţiile care urmează !!.

Menționăm că și în perioada de început a Războiului rece au fost tendințe de distrugere a industriei construite de "imperialiștii" dinainte de 1948 cu propunerea de a construi de la zero o industrie a poporului !! Asta ar fi insemnat să fie distrusă toată industria construită de Imperiul Austro-Ungar din Banat și Ardeal, la fel și industria construită în România Mică.

Norocul nostru, al românilor, a fost în dr. Petru Groza și Gheorghiu Dej care s-au opus distrugerii, continuând dezvoltarea României cu pași mărunți pe suportul industrial moștenit. Venirea la butoanele puterii a **Marelui Ceaușescu**, cu echipa lui, a accelerat dezvoltarea industrială, agricolă, comercială, educațională a Romaniei în cei 25 de ani de conducere, aducând-o, cu pași repezi, printre fruntașele țărilor în curs de dezvoltare, cu un rol bine determinat în lume și în Europa.

[1] Anuarele statistice 1962 – 1989;

Imprumutul de 10 miliarde de dolari, contractat avantajos, de la Banca Mondială a dinamizat toate sectoarele economice ale României așa cum nimeni nu se aștepta ! Guvernul de la București, prin Consiliul de Stat al Planificării, a distribuit împrumutul în linii mari c-am așa :

1. 3 miliarde de dolari în industrie pentru automatizarea, robotizarea celulelor flexibile din secțiile marilor intreprinderi;
2. 3 miliarde de dolari în agricultură pentru cultivarea fiecarei palme de pământ;
3. 3 miliarde de dolari în informatizarea și robotizarea tuturor activităților industriale, agricole, socio – administrative, educative, de sănătate.
4. 1 miliard de dolari pentru pregătirea cadrelor în străinătate;

Din acești bani împrumutați de Guvern, localitatea Duleu și Bărbosu a beneficiat după cum urmează :

a) Brigada de tractoare Valeapai –Bărbosu a fost dotată cu încă 20 tractoare pe lângă cele 7 care le avea și 5 combine de recoltat;
b) A fost înființată plantația pomicolă de la Valeapai - Ramna cu o suprafață de 110 ha;
c) A fost extinsă suprafața agricolă a cerealelor cu 50ha la Bărbosu;
d) Ferma zootehnică de animale a crescut astfel : Ovine de la 500 la 3000 capete, viței de la 0 la 120 capete, stupi de la 0 la 120 familii;
e) A fost creată pe Valea Pogoniciului grădina de legume, lubenițe și pepeni pe o suprafață de 5 ha la hotarul Bărbosu-Valeapai;
f) A fost asigurată legătura directă cu autobuze, în 3 schimburi cu Uzinele din Bocsa, unde lucrau 90 de muncitori, 3 maiștri și 2 ingineri;
g) Salariul mediu la brigada de tractoare din Valeapai-Bărbosu, în perioada 1984-1989 era de 2500 – 3000 de lei iar la Uzinele din Bocsa 3000-3500 lei;

h) Din localitatea Bărbosu au urmat şcoala profesională 40 de elevi, liceul 25 de elevi, facultatea 5 elevi;

Dacă astăzi facem un bilant, din 100 miliarde de dolari imprumutaţi de Guvernele României în perioada 1989 - 2022 se văd în localitatea Bărbosu :

a) zero km drumuri intravilane asfaltate;
b) zero km drum asfaltat Bărbosu – Ramna;

4.9. 1990 – 2000 Încheierea Războiului Rece, Marea trădare Gorbacioviană, crearea noilor topologii mondiale;

Să nu uiţi Darie : " Mi-am trimis toate visele pe front, în linia Întâi … însă cu adevărul ciuruit n-au supraveţuit … dar alte vise noi aveau să-mi însenineze gândul pe care le-am ocrotit la piept…"

3.8.1 1985-2000 Marea trădare Gorbacioviană, Marea trădare a României şi intereselor ei :

Marea trădare Gorbacioviană a însemnat, la nivel planetar, reîmpărţirea sferelor de influienţă pe glob, a însemnat degringolada economico-socială din spaţiile politico-economice trădate, prin introducerea unei noţiuni absurde, fără definiţie, conţinut şi precedent în istoria lumii : "Perestroika" sau fereastra trădării istoriei, a jumătate din glob. S-a văzut că în topologia mondială a Războiului Rece dezvoltarea economico-socială inegală, circulaţia capitalului defectoasă, statele lumii s-au dezvoltat inegal, altele au stagnat, altele au regresat, altele s-au grupat în structuri politico – economice de coeziune generând un progres economico-social fără precedent. Din această categorie a făcut parte regiunea Banat datorită averii industriale moştenită. În acest context, a veni cu o " TRĂDARE" de interese sub pretextul Perestroicăi, a însemnat declanşarea fenomenului de fărâmiţare a unor structuri de coeziune şi absorbţia sistemelor politico-economice slabe de cele tari.

La aceste fenomene globale a asistat şi localitatea noastră, neputincioasă, deşi istoria locului a mai trecut prin etape asemănătoare în perioada popoarelor migratoare, alungării turcilor, instaurarea Imperiului Habsburgic în prima parte, Marea Unire în prima parte, instaurarea Marelui Război Rece.

Regresul economico-social al localităţii Bărbosu, după trădare, este la tot pasul şi afectează pe termen lung mentalitatea locuitorilor, starea materială şi socială, dar şi viitorul lor. Ei sunt atât de bulversaţi de prezent şi viitor încât a le vorbi de unitate, de coeziune, de apărarea şi consolidarea proprietăţii, de competitivitate este ca şi cum le-ai cere sinuciderea economică , sinuciderea socială.

Dacă înainte vreme mai puteai vorbi de onoare, de disciplină administrativă, socială, economică, de apărarea intereselor comunităţii, acum aceste valori nu mai există, ele sunt înlocuite cu interesul individual , cu interesul imediat, în scopul unui câştig economic personal sau pur şi simplu pentru că şi Gorbaciov a trădat, Iliescu a trădat, Casa Regală a trădat, etc…noi de ce să nu trădăm !!!

Dacă la generațiile de la 1848 și până la Marea Unire, noțiunea de Patrie era sfântă și pe înțelesul tuturor adică : Patria sufletului a inimii = ”Laptele supt la sânul mamei …” iar Patria extinsă = Patria sufletului a inimii + ”Laptele supt la sânul patriei după ce mama ne înțarcă…”

Iar la generațiile din perioada Războiului rece patria era definită material ca un teritoriu cu granițe și cu resursele sale… dezlipind-ul de suflet, de inimă, de hrana materială și spirituală a neamului.

Acum, însă, la trădătorii de ieri și de astăzi, patria nu mai are nici o definiție eventual se face referire la cei plecați în patriile lor ”extinse” să vină ”acasă ” să construiască din nou fabrici și uzine, agricultură și comerț, sănătate și educație pentru ca alți trădători să poată să le distrugă averea lor !!!

4.10. 2000 -2015 Absorbţia României în NATO şi UNIUNEA EUROPEANĂ ;

Absorbţia României în NATO şi Uniunea Europeană a fost ca o consecinţă firească a intereselor structurilor de coeziune militaro-politico-economice mai tari, mai puternice.

Constatăm că după absorbţie distribuirea resurselor militaro - politico-economice se face după reguli matematice, care sunt dezavantajoase PENTRU NOI, fără să ţină seama de necesităţile imediate ale ţării şi a locuitorilor ei, a locuitorilor Văii Pogoniciului.

Dacă la nivelul structurilor internaţionale de coeziune se întâmpla aşa, atunci Administraţia Ţării trebuia să ia toate măsurile de continuare a dezvoltării economico-sociale şi militare din timpul Războiului Rece adaptate la cerinţele actuale şi noilor tehnologii și topologii deoarece noi am fost o țară în curs de dezvoltare. Ori Administratia de la Bucuresti a crezut că dacă am fost admiși la masa celor dezvoltați, celor bogați, automat am devenit și noi bogați, fără dezvoltare.

Trebuia menținut Consiliul de Stat al Planificării și Dezvoltării pe o perioadă de cel puțin 50 de ani până când realizam infrastructura economico-socială și militară a Țării compatibilă cu cerințele UE și NATO. Statul Român trebuia să dezvolte moștenirea industrială de sute de ani, indiferent de proprietate, nu să o distrugă.

Însă nu a fost așa, ***Administrația de la București nu a avut viziune despre dezvoltarea României***, a lăsat să se distrugă aproape tot. La noi in localitate din cele 27 de tractoare mai sunt 5 care lucrează o suprafață de 20 ha. Din cele 6 combine multifuncționale pentru cereale nu mai este nici una. Plantațiile de pomi distruse în totalitate. Din 5000 de oi mai sunt 1500, ferma de legume este în paragină, chiar transformată în pășune, morile de pe Pogonici în număr de 2 distruse, plantația de vie pe o suprafață de 50 ha distrusă.

Mai constatăm că exemplul de trădare a lui Gorbaciov a fost urmat în multe ţări, dar mai ales în Romania, de zeci, sute, mii chiar zeci de mii de persoane, fenomenul bulversând şi unele din structurile de coeziune. Ar fi multe de spus, ne oprim aici cu regretul că Administraţia de la Bucuresti, de după Războiul Rece, nu a înţeles nimic din Istoria Daciei şi a României, au învăţat sigur după alte istorii.

4.11. 2015 – 2030 Diagnoze şi prognoze Bănăţene ;

Dacă în perioada Războiului Rece, Banatul a fost zona cea mai industrializată a României, datorită politicilor din Imperiul Habsburgic, continuităţii lor în perioada României Mari, iar până în anii 1990 susţinută intens de comuniştii români, acum marile capacităţi de productie bănăţene au fost închise, capitalul uman format în 250 de ani a fost distrus, astfel încât doar ici şi colo, dezechilibrat, mai găseşti câte o filială a capacităţilor de producţie străine, unde se urmăresc interesele lor.

Este ştiut faptul că marile capacităţi de producţie trebuie susţinute de bănci puternice şi loiale care au interese convergente, ori lipsa de viziune a conducătorilor a dus la interese divergente între cele două entităţi. Mai mult ***brendul unei intreprinderi,*** fabrici, grupuri de intreprinderi, CAP-uri, Intreprinderi cooperatiste de stat sau private ***sunt esențiale și fundamentale in orice economie națională*** fie capitalistă, socialistă, în curs de dezvoltare, sau slab dezvoltată.

Aşişderea, renunţarea la sistemul de apărare militar al Banatului de Munte, este o crimă cu premeditare pentru generaţiile prezente şi viitoare în cazul unor dezastre militare sau civile. Acest concept dar şi realitate are o vechime de 100 ani, fiind perfecţionat continuu şi dezvoltat. Păcat că înaintaşii noştri s-au chinuit atâta, au suferit, au murit în războaie, calamităţi pentru a ne construi locuri de muncă, spaţii de refugiu şi apărare, în caz de dezastre naturale, războaie clasice sau moderne. Noi le-am distrus !!! pentru că ne-a lipsit şi ne lipseşte un Claudius - Florimund de Mercy… sau un NICOLAE CEAUȘESCU…

Prognoza bănăţeană până în 2030 spune că degringolada economico-socială va continua aproape de acest an, migraţia bănăţeană spre Timişoara, Lugoj şi Arad se va intensifica, Banatul de munte, Oţelu-Roşu, Caransebeş, Reşiţa, Oraviţa, Moldova Nouă, Bocşa se vor stinge economic, migraţia internă puternică spre cele trei oraşe se va accentua cât şi migraţia externă. Acelaşi lucru se va întâmpla şi cu locuitorii Văii Pogoniciului, la ei migraţia externă este în floare, formarea micului capital personal începe sa prindă contur, fiind vorba doar de timp pentru acumulare.

Consătenii noştri încep să facă distincţia între politică şi disciplina organizării administrative, devin constienţi de importanţa capitalului, a asocierii, a rolului comunităţii dar şi a Statului abia acum. Deşi este târziu, vor trebui sacrificate câteva zeci de generaţii…Păcat…

Atentie Conducători !!! Aşa spun ei, Depinde care Stat … !

Dulăienii și bărboşenii noştri acum înțeleg foarte bine care este patria sufletului, a inimii și patria extinsă…

Patria sufletului a inimii le oferă un ajutor social sau un şomaj de 50 de euro iar patria extinsă un salariu de 1000 de euro !!!

Aşa că viitorul lor şi a copiilor lor, în majoritatea cazurilor, se bazează pe patria extinsă !

CAP 5. VIAŢA ECONOMICĂ , SOCIALĂ , CULTURALĂ, POLITICĂ ŞI RELIGIOASĂ A LOCALITĂŢII ÎN PRINCIPALELE PERIOADE ISTORICE.

5.1. Viaţa economico - socială, culturală, politică, religioasă sub dominaţia Imperiului Habsburgic, pană la Marea Unire;

Viaţa economico – socială şi religioasă o prezentăm începând cu dominaţia imperiului habsburgic deoarece faptele au fost înregistrate pe documente şi păstrate în arhive din această perioadă cel mai bine. Înainte de stăpânirea habsburgică, ocupaţia turcească pe aceste meleaguri nu a păstrat, decât în rare locuri, în localităţile Banatului din zona Văii Pogoniciului, înregistrări administrative organizate despre viaţa economico-socială, culturală, investiţională, de colectare a birurilor, etc. Este cunoscută în hotarul Bărbosului, din vremea stăpânirii turceşti, doar Groapa fetelor, locul unde au fost batjocorite şi decapitate 20 de fete pentru că familiile lor nu au putut achita birurile, aşa cum este legenda satului din amintirile bătrânilor. Aşadar trecem direct la perioada habsburgică.

Principii politice şi economico-sociale ale Imperiului Habsburgic :

a) Intărirea, ordinii, rigorii şi disciplinei în Imperiu ;
b) Apărarea graniţelor Imperiului de turci şi alte popoare dornice de migrare armată în Imperiu ;
c) Dezvoltarea industrială , agricolă ,forestieră, bancară, organizarea meseriaşilor în bresle pe întreg Imperiul;
d) Dezvoltarea infrastructurii, drumuri pietruite, căi ferate, viaducte, poduri, iluminare străzi, dezvoltare cultură, teatre, dezvoltare sănătate, farmacii, spitale, sanatorii, băi termale ;
e) Recesământul populaţiilor din Imperiu ;
f) Cartea funciară a teritoriului Imperiului ;

g) Dezvoltarea învăţământului în fiecare localitate a Imperiului ;
h) Deschiderea de farmacii sau drogherii, construcţia de spitale în fiecare localitate industrială ;
i) Desecarea mlaştinilor şi fertilizarea pământurilor slab productive;
j) Încurajarea creşterii animalelor de toate felurile ;
k) Organizarea de târguri regulate pentru breslele de meşteşugari, agricultori, apicultori, oieri, croitori, etc ;
l) Construcţia de teatre, cluburi şi organizaţii ale obştilor de toate felurile ;
m) Colonizarea Imperiului mai cu seamă a Banatului cu populaţii interesate;
n) Răspunderea instituţiilor imperiale pentru fiecare cetăţean şi bunurile lui (dezvoltarea jandarmeriei) ;

Cu aceste principii au trăit strămoşii noştri şi de aceea trebuie să le cunoaştem modul de viaţă, principiile, realizările, greşelile şi visele lor. Nu putem să ignorăm istoria locurilor unde ne-am născut dar şi a părinţilor, bunicilor şi străbunicilor noştri.

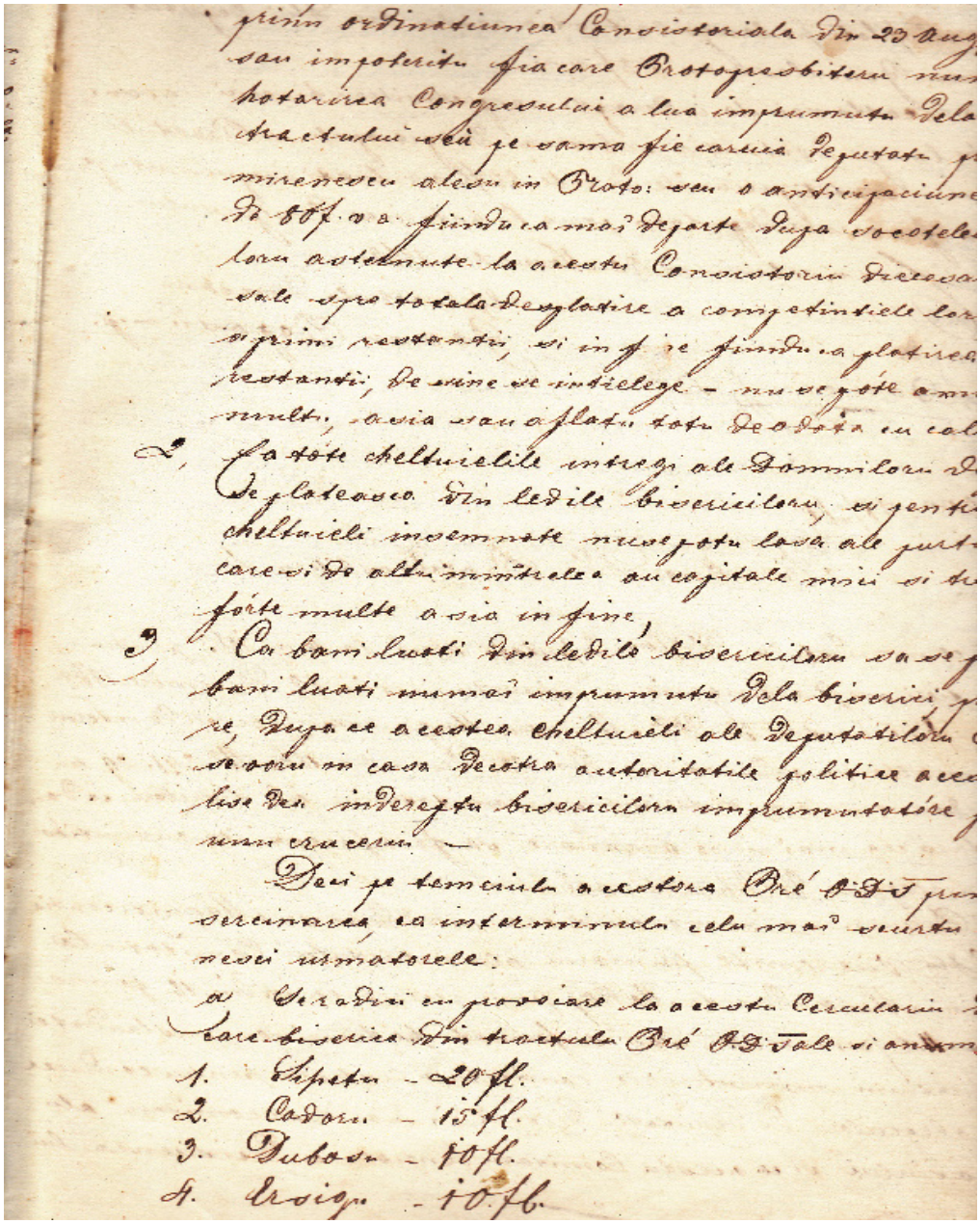
Evident că aceste principii au fost implementate şi în Banatul de munte, în localitatea Bărbosu şi împrejurimi. Povesteau străbunicii că disciplina, ordinea şi respectul s-au întronat repede în hotarele noastre pentru că amprenta dominaţiei turceşti a produs răni semnificative la populaţia băştinaşă fiind sătulă de abuzuri, biruri, jafuri şi crimele turceşti. Sărăcia, bolile, furturile, distrugerile, dezordinea erau la ele acasă, peste înţelegerea locuitorilor. Aşadar disciplina imperiului habsburgic a fost binevenită, locuitorii harnici ai comunităţilor din Bărbosu şi împrejurimi beneficiind de protecţia jandarmilor habsburgici. Hoţiile şi furturile au scăzut vertiginos, sosirea lunară a jandarmilor în localitate fiind şi prilej de pedepsire a hoţilor adunaţi la Comanda veche din centrul satului, lângă Piatra Osândei, azi obiect de muzeu în aer liber.

S-a promovat, în comunitate, spiritul de muncă, apărarea averii, protecţia locuitorilor, patriotismul local şi imperial, dezvoltarea economică, modernizarea utilajelor agricole, de vinificaţie, de tăbăcărie, războaielor de ţesut, maşinilor de cusut aduse din imperiu. Pe marile moşii din Valea Pogoniciului s-au înfinţat culturile de legume (Ioanovici - Duleu, Riesz Valeapai), plantaţiile extensive de vie (Dealul Codru – Valea Mare, Duleu, Bărbosu – ferma Sebestyn, ferma Moisoane), fermele de vaci şi oi din Duleu, Valea Mare, Bărbosu, Valeapai. La Duleu nobilul Gheorghe Ioanovici, în calitate de deputat în Parlamentul maghiar, a obținut finanțare pentru regularizarea apelor ce inundau Lunca Pogoniciului în Canalul Ierugii, ce se varsă și astăzi in Cotul Mare al Pogoniciului.

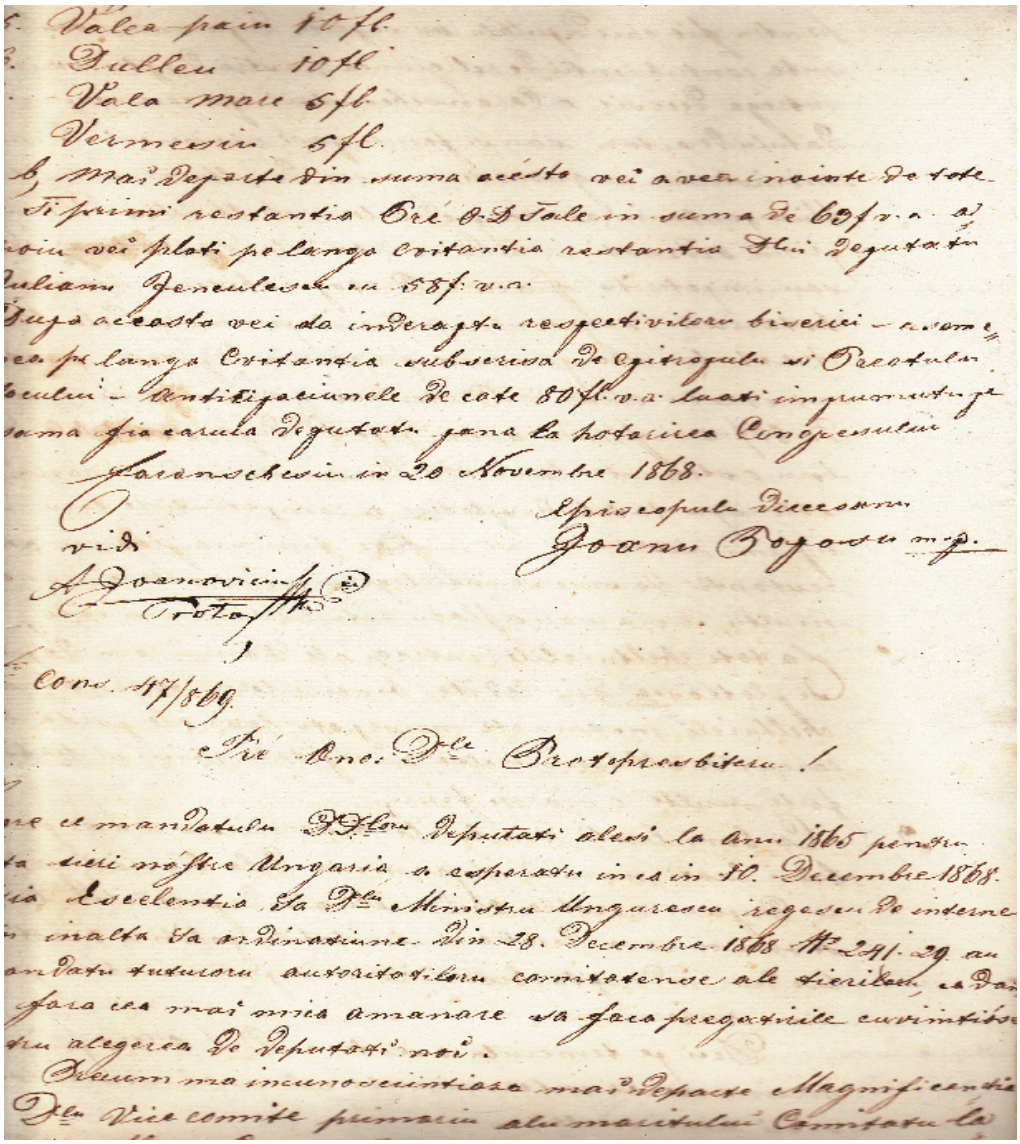
Locuitorii au fost încurajaţi şi de investiţiile masive aduse în Banat, la construcţia de drumuri noi, refacerea drumurilor vechi, pietruirea lor, dezvoltarea târgurilor, construirea de biserici, construirea de fabrici, obligativitatea pruncilor de a frecventa școala, îndrumarea tinerilor în căsătorie , după obligaţiile militare. În Bărbosu a fost înființată prima Casă de împrumut condusă de Iosif Despău. Toate aceste amprente social-economice au condus la o nouă mentalitate şi ţinută a locuitorilor devenind mai harnici, mai organizaţi, mai disciplinaţi, mai bogaţi, înţelegând că întodeauna comunitatea este pe primul loc şi apoi individul. Solidaritatea religioasă, locală, imperială a fost promovată cu orice prilej, dar şi pusă în practică prin tot felul de colecte, respectiv munci în slujba comunităţii, breslelor sau a imperiului. Pe structura organizatorică bisericească au fost implementate, evidenţa documentelor venite din vârful imperiului şi răspunsul autorităţilor locale spre vârful imperiului. Preoţii, şefii parohiilor, fiind interfaţa de comunicare şi de evidenţă a hotărârilor venite de la Viena şi Budapesta scrise în registre de evidenţă până în zilele noastre. În paginile ce urmează exemplificăm prin copii din documentele vremii a unor fapte reale consemnate şi reproduse în lucrarea de faţă. De asemenea prezentăm situaţii economico-sociale specifice locului din perioadele menţionate, persoane şi grupuri de persoane din localitatea Duleu sau vecinătăţile apropiate. În Bărbosu nu am găsit astfel de documente, dar sigur au fost ca la Duleu.

Lăsăm la indemâna cititorului înterpretarea documentelor, a fotografiilor , mesajelor vremii, noi încercând, doar, să sugerăm

părerea noastră despre succesiunea vremurilor, faptelor şi a conexiunilor. Prezentăm documente din Duleu care précis s-au întocmit şi la Bărbosu dar nu s-au mai păstrat:

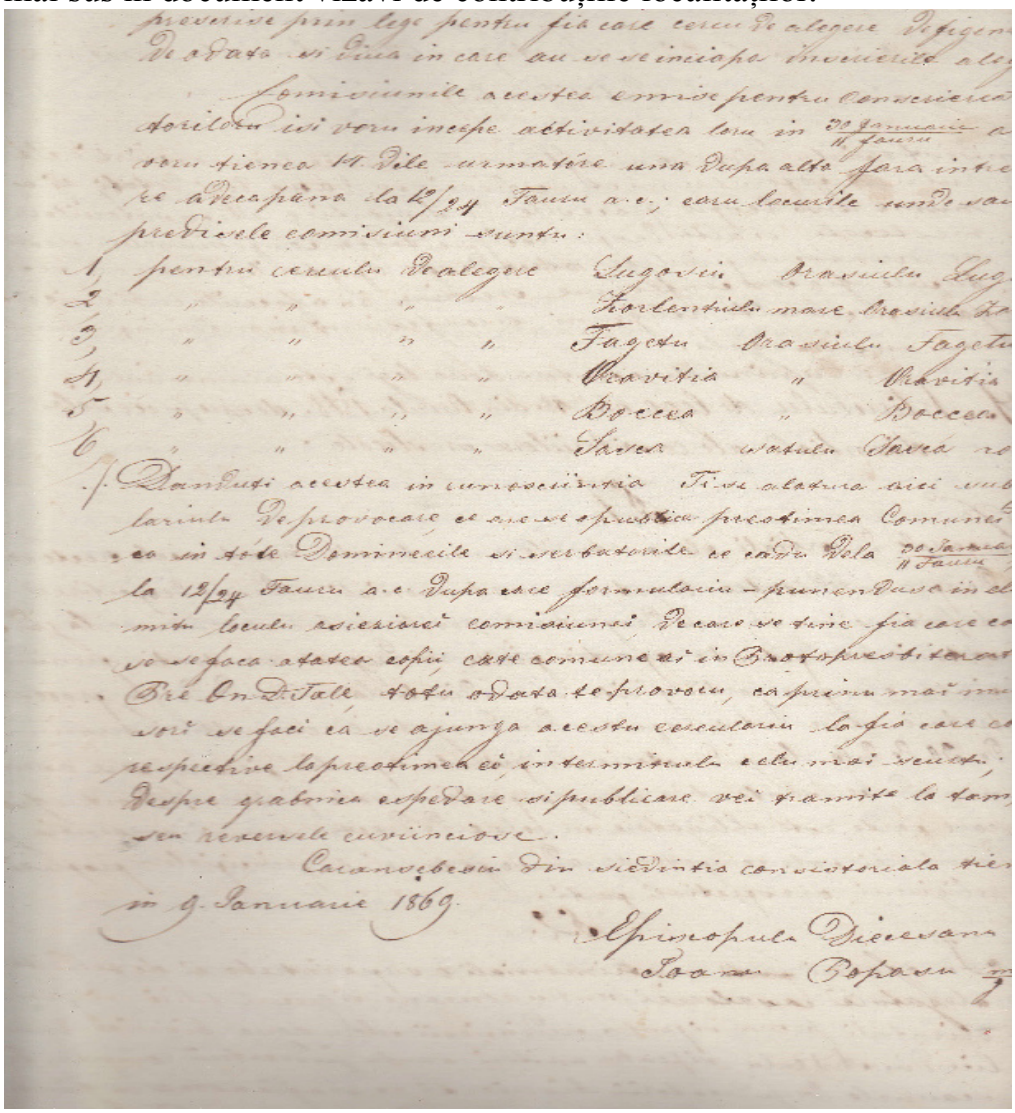
Poza 5

Poza 6

Prezentăm în aceste pagini pozele 5 şi 6 reproduse din “ Registrul de procese Verbale şi însemnări” ale parohiei din Duleu contribuţia sătenilor cu 10 fl , alături de localităţile Sipet 20 fl, Cadar 15 fl, Dubosu 10 fl, Ersig 10 fl ,Valeapai 10 fl, Valea Mare 5 fl și Vermeş 5 fl, în anul 1869 la 20 noiembrie, localitatea Caransebeş. Se observă în dreapta semnătura episcopului diecezan de Caransebeş Ioan Popasu iar în stânga semnătura protopresbiteriu A. Ioanoviciu. Remarcăm în acest raport şi împrumutul făcut deputatului Iulian Ianculescu cu precizările de recuperare a acestuia.

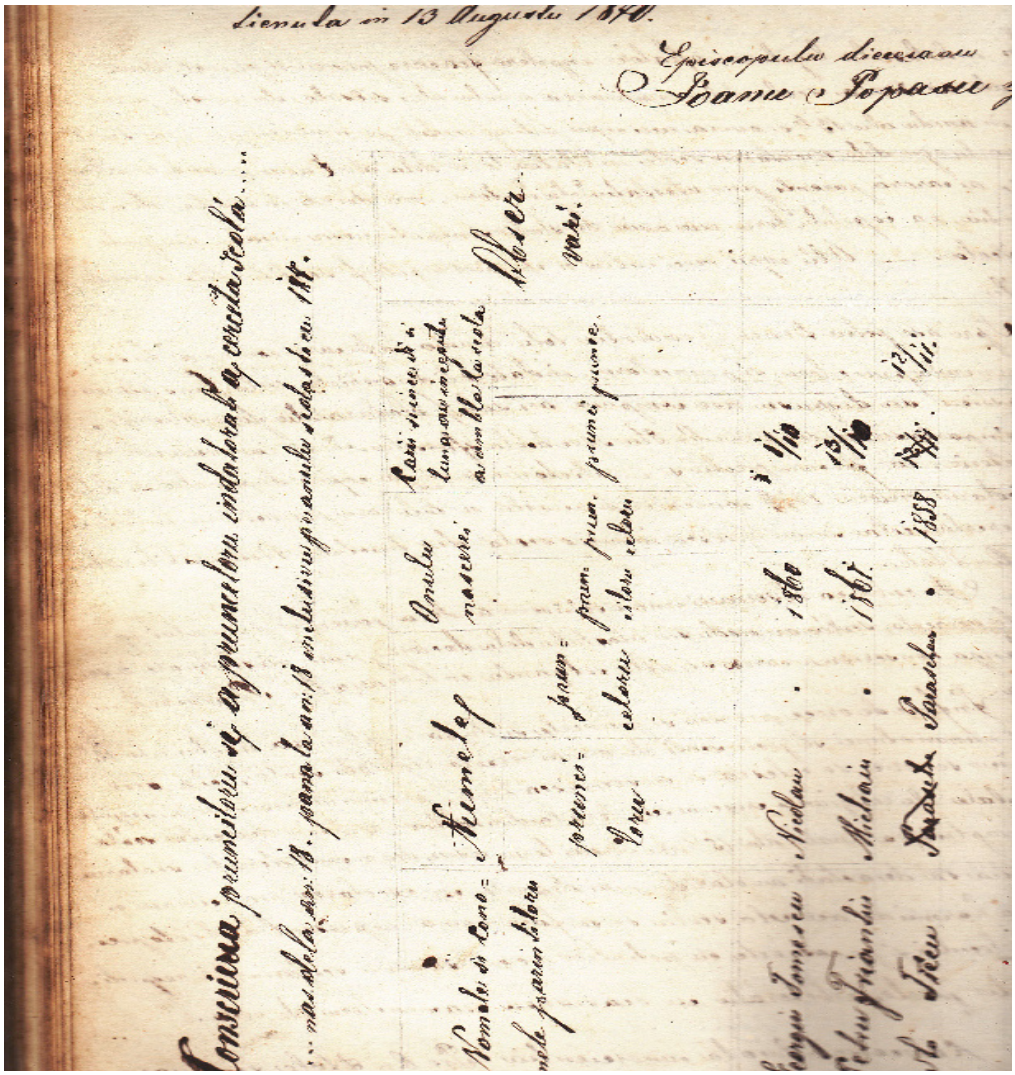
Prin aceste înscrisuri demonstrăm că sub împăratul Franz Iosef imperiul habsburgic a avut şi în localităţile din Banat, menţionate mai sus, o bună organizare şi evidenţă de invidiat pentru acele vremuri. Limba în care erau întocmite înscrisurile se vede ca era româna. Mai remarcăm faptul că Duleul era o localitate cu un potenţial economic mediu în raport cu celelalte localităţi enumerate mai sus în document vizavi de contribuţiile localităţilor.

Poza 7

În poza 7 cercurile de alegeri organizate pe cele 6 zone reprezentate de însăşi localităţile din manuscris : Lugoj, Zorlenţu – Mare,

Făget, Oraviţa, Bocşa, Sasca stabilite în şedinţa consistorială din Caransebeş , 09 ianuare 1869 , semnează Episcopul Diecezan Ioan Popasu. Localitatea Duleu și Bărbosu a facut parte din cercul Lugoj, Voiteni, Oraviţa, Caransebeş sau Bocşa în funcţie de vreme şi conducători.

Poza 8

În manuscrisul copie, de mai sus, poza 8 remarcăm interesul special manifestat de către imperiul habsburgic, biserică, comunitatea locală, pentru frecventarea şcolii. Manuscrisul reprezintă “Conscrierea pruncilor şi a pruncelor îndatoraţi a cerceta şcoala”, dat la 13 august 1870 spre ştiinţă la toate localităţile din imperiu,

inclusiv la Duleu, Bărbosu şi împrejurimi sub semnătura episcopului diecezan Ioan Popasu.

În această perioadă învăţători ai şcolii au fost Nestor Damşa (preot) şi Ilie Creinicescu (învăţător) (1868-1900). Preotul Nestor Damşa a venit din Ardealul de deal şi câmpie ,regiunea Bihorului , stabilindu-se cu familia în localitatea Duleu (vezi arborele genealogic în anexe).

Ilie Creinicescu este fiul invăţătorului Avram Crainicescu (1820-1868) şi nepotul învăţătorului Pavel Creinicescu (1780-1820).

Pe una din paginile Antologhionului din 1786 scrie: „Scris-am eu Ilie Crăinicescu cu mâna de ţărână şi cu pana de găină mâna va putrezi iar scrisoarea va rămâne în veac şi cine va citi pre mine mă va pomeni. Ilie Crăinicescu, Dulău, 14.05. 1858”.

Învăţătorul Pavel Creinicescu a venit din Oltenia şi s-a stabilit în localitatea Duleu unde a creat o dinastie de continuitate şi românism în şcoală, timp de 121 de ani, predând ştafeta din tată în fiu.

Ilie Creinicescu s-a stins din viaţă în anul 1915 şi a urmat la catedră, pentru scurt timp, fiul său Romulus Creinicescu care s-a mutat în Bărbosu pentru 6 luni, iar mai apoi la Sacoşul Mare.

Învăţătorul Aurel Creinicescu fiul lui Romulus Creinicescu a fost la catedră în perioada 1928-1929 timp de 6 luni , după care s-a mutat la Sacoşul Mare cu catedra , să-l îngrijească pe tatal său Romulus bolnav şi cu probleme de vedere. Este important de remarcat că învăţătorii mai sus mentionaţi, veniţi din Oltenia s-au integrat repede în rigorile şi cerinţele Imperiului Habsburgic aducându-şi o deosebită contribuţie la învăţământul imperial dictat de la Viena sau Budapesta. Principiile enunţate mai sus se regăsesc pe întreg teritoriul Imperiului, inclusiv la Bărbosu, Duleu şi împrejurimi şi nu a existat nici cel mai mic rabat de la ele indiferent de avere, poziţie socială, grad militar sau demnitar; Este remarcabil acest exemplu de împrumut şi restituire integrală a sumei, pentru un deputat al locului ,din Dieta de la Budapesta.

Asemenea împrumuturi, comunităţile din Bărbosu şi Duleu, au mai făcut şi pentru alte personalităţi ale vremurilor în condiţii de achitare integrală, pentru episcopie, pentru oficiul protopresbiterial, pentru mirenii delegaţi etc.

Mai precizăm că un rol deosebit a parohului localităţii a fost şi acela de a sprijinii şi ajuta organizarea meseriaşilor şi agricultorilor, din parohie, în bresle şi asocieri. Parohul localităţii a conlucrat cu epitropii bisericii, cu învăţătorii şi primarii comunali, cu funcţionarii cărţii funciare, cu localnicii gradaţi din structurile militare, cu localnicii mai înstăriţi.

În acest fel punerea în practică a deciziilor structurilor administrative centrale imperiale venite de la Budapesta sau Viena era urmărită prin structurile bisericeşti şi a putut fi implementată în comunitatea bărboşană dar şi în celelalte învecinate. Imperiul Austro - Ungar nu s-a gândit niciodată să lase a se distruge Marea Industrie Bănățeană în care s-a investit 150 de ani ! Nici un Guvern Austro-Ungar nu a declarat că această industrie reprezintă ***" Un morman de fiare vechi !"*** si trebuie demolată că, vezi doamne, " ***Vom construi noi o altă structură industrială nouă și modernă !"***

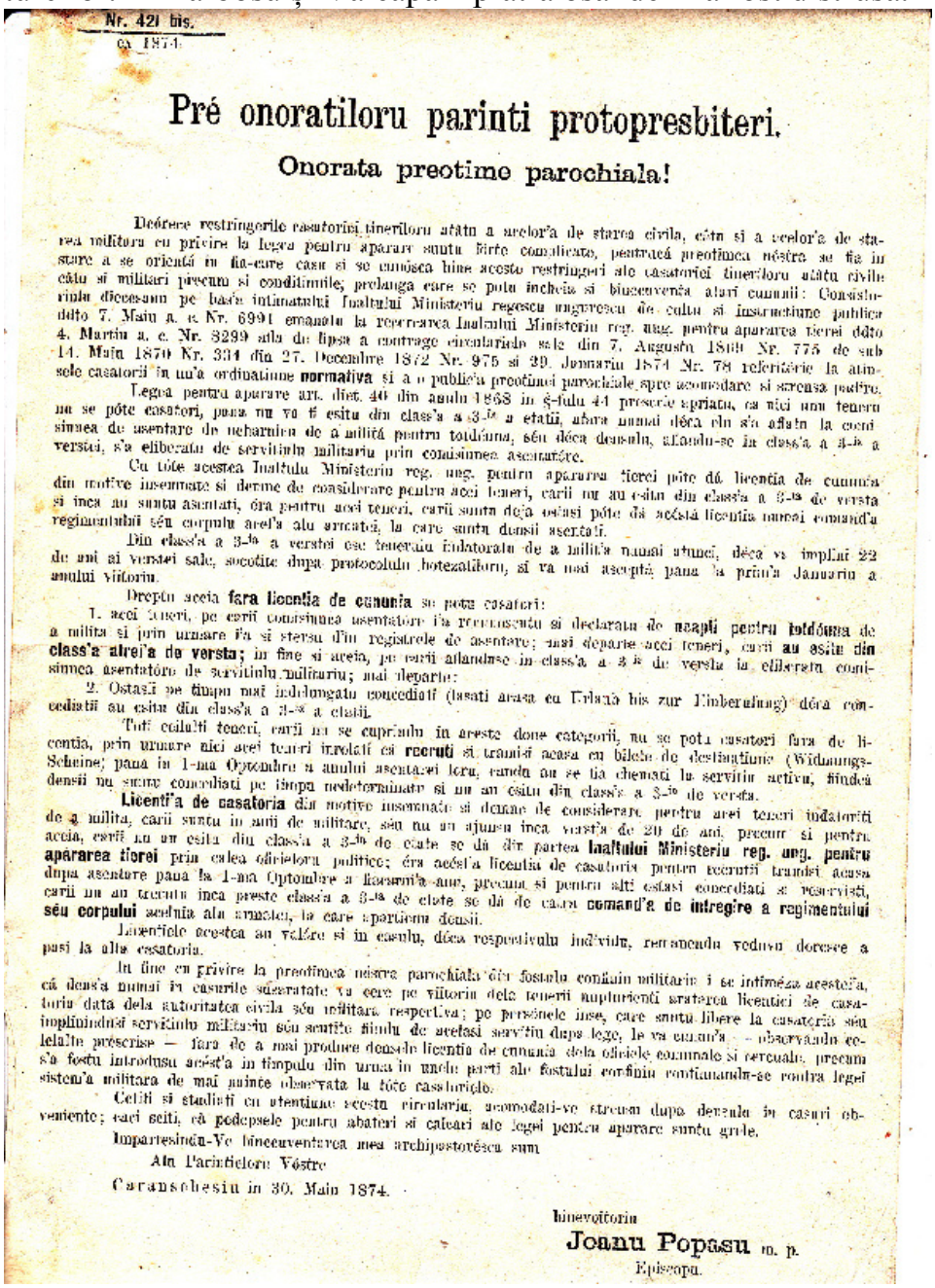
Mai mult, nici după dezmembrarea Imperiului Austro - Ungar, nu cunoaștem nici un Guvern Maghiar sau Austriac să fie considerat Industria Austriacă si Industria Maghiară „***un morman de fiare vechi".*** Acest concept l-am găsit doar la Guvernele române de la București spre dezamăgirea și indignarea noastră a românilor bănățeni, transilvăneni şi nu numai !!!

Această atitudine a guvernanților de la București, pentru noi românii adevărați, care prin sudoarea noastră, a părinților noștri, bunicilor și stăbunicilor noștri am construit și întreținut timp de 250 de ani Marea Industrie Bănățeană, reprezintă o crimă de neiertat. Dacă noi nu am reușit să-i pedepsim, speranța ne rămâne în generațiile care vin și în Marele Dumnezeu care, cu siguranță îi va pedepsi.

Revenind la perioada istorică a imperiului Austro – Ungar a locului prezentăm următoarele :

Bătrânii povestesc că în fiecare sat se aflau locuri de comunicare cu sătenii fie în "oborul bisericii" ,fie la "comandă" (curtea primăriei), fie lângă arborele secular din centrul satului, lângă care se găsea şi "piatra osândei" (piatra pedepselor).

In localitatea Duleu “piatra osândei “ încă se mai păstrează ca o piesa a punctului muzeistic în aer liber, iar cei bătrâni îşi amintesc că ar avea o vechime de aproximativ 500 de ani, de pe vremea turcilor. În Bărbosu şi Valeapai ”piatra osândei ” a fost distrusă.

Nr. 421 bis.
ca 1874.

Pré onoratiloru parinti protopresbiteri.

Onorata preotime parochiala!

Dedrece restringerile casatoriei tineriloru atâtu a acelor'a de starea civila, câtu si a celor'a de starea militara cu privire la legea pentru aparare sunta forte complicate, pentrucá preotimea nóstre se fia in stare a se orientá in fia-care casu si se cunósca bine aceste restringeri ale casatoriei tineriloru atâtu civile câtu si militari precum si conditiunile, prelunga care se potu incheia si binecuventá atari cununii: Consistoriulu dieces-anu pe basa intimatului Inaltulu Ministeriu regescu ungurescu de cultu si instructiune publica ddto 7. Maiu a. c. Nr. 6991 emanatu la rescriptulu Inaltului Ministeriu reg. ung. pentru aparerea tierei ddto 4. Martiu a. c. Nr. 3299 atâta de lipsa a contrage circulariele sale din 7. Augustu 1869 Nr. 775 de sub 14. Maiu 1870 Nr. 334 din 27. Decembre 1872 Nr. 975 si 29. Januariu 1874 Nr. 78 referitórie la atinsele casatorii in nu'a ordinatiune **normativa** si a o publicá preotimei parochiale spre acomodare si strensa pastre.

Legea pentru aparare art. diet. 40 din anulu 1868 in §-ulu 44 prescrie apriatu, ca nici unu teneru nu se póte casatori, pana nu va fi esitu din class'a a 3-ia a etatii, afara numai déca elu s'a aflatu la cercsinnea de asentare de neharnicu de a militá pentru totdéuna, séu déca densulu, aflandu-se in class'a a 3-ia a versstei, s'a eliberatu de servitiulu militariu prin comisiunea asentatóre.

Cu tóte acestea Inaltulu Ministeriu reg. ung. pentru aparerea tierei póte dá licentia de cununia din motive insemnate si derne de considerare pentru acei teneri, carii nu au esitu din class'a a 3-ia de versta si inca nu sunta asentati, óra pentru acei teneri, carii sunta deja asentati póte dá acésta licentia numai comand'a regimentului séu corpulu acel'a alu armatei, la care sunta densii asertati.

Din class'a a 3-ia a verstei ese teneriulu indatoratu de a militá numai atunci, déca va implini 22 de ani ai verstei sale, socotite dupa protocolulu botezatiloru, si va mai asceptá pana la prim'a Januariu a anului viitoriu.

Drepta aceia **fara licentia de cununia** se potu casatori:

1. acei teneri, pe carii comisiunea asentatóre i'a recunoscutu si declaratu de **neapti pentru totdéuna** de a militá si prin urmare i'a si stersu din registrele de asentare; mai departe acei teneri, carii **au esitu din class'a atreia de versta;** in fine si aceia, pe carii aflandose in class'a a 3-ia de versta la eliberarea comisiunea asentatóre de servitiulu militariu; mai departe:

2. Ostasii pe timpu mai indelungatu concedintati (lasati acasa cu Urlaub bis zur Einberufung) déra concedintii au esitu din class'a a 3-ia a etatii.

Toti ceilalti teneri, carii nu se cuprindu in aceste done categorii, nu se potu casatori fara de licentia, prin urmare nici acei teneri inrolati ca **recruti** si trimisi acasa cu bilete de destinatiune (Widmungs-Scheine; pana in 1-ma Octombre a anului asentarei loru, candu au se fia chemati la servitiu activu, fiindca densii nu sunt concedintati pe timpu nedeterminatu si nu au esitu din class'a a 3-ia de versta.

Licentí'a de casatoria din motive insemnate si demne de considerare pentru acei teneri indatoriti de a militá, carii sunta in anii de militare, séu nu au ajunsu inca varst'a de 20 de ani, precum si pentru aceia, carii nu au esitu din class'a a 3-ia de etate se dá din partea **Inaltului Ministeriu reg. ung. pentru apararea tierei** prin calea oficiloru politice; óra acést'a licentia de casatoria pentru recrutii trimisi acasa dupa asentare pana la 1-ma Octombre a fiecarui'a anu, precum si pentru alti ostasi concedintati si reservisti, carii nu au trecutu inca preste class'a a 3-ia de etate se dá de catra **comand'a de intregire a regimentului séu corpului** acelui'a alu armatei, la care apartienu densii.

Licentiele acestea au valóre si in casulu, déca respectivulu individu, renuncandu voluntariu dorere a pasi la alta casatoria.

In fine cu privire la preotimea nóstre parochiala óra fostulu confiniu militariu i se intimédza acesteia, cá densa numai in casurile séseratate va cere pe viitoriu dela teneriî nupturienti arataréa licentiei de casatoria data dela autoritatea civila séu militara respectiva; pe persónele inse, care sunta libere la casatoriá séu implinindusi servitiulu militariu séu scutite fiindu de acelasi servitiu dupa lege, le va cununá — observandu celelalte prescrise — fara de a mai produce densele licentia de cununia dela oficiele comunale si cercuale, precum s'a fostu introdusu acést'a in timpulu din urma in unele parti alu fostului confiniu romanandu-se contra legei sistem'a militara de mai nainte observata la tóte casatoriile.

Celiti si studiati cu atentiune acesta circulariu, acomodati-ve atrensa dupa densele in casuri obveniente; cari sciti, cá **pedepsele** pentru abateri si calcari ale legei pentru aparare sunta grele.

Impartesindu-Ve binecuventarea mea archipastorésca sum

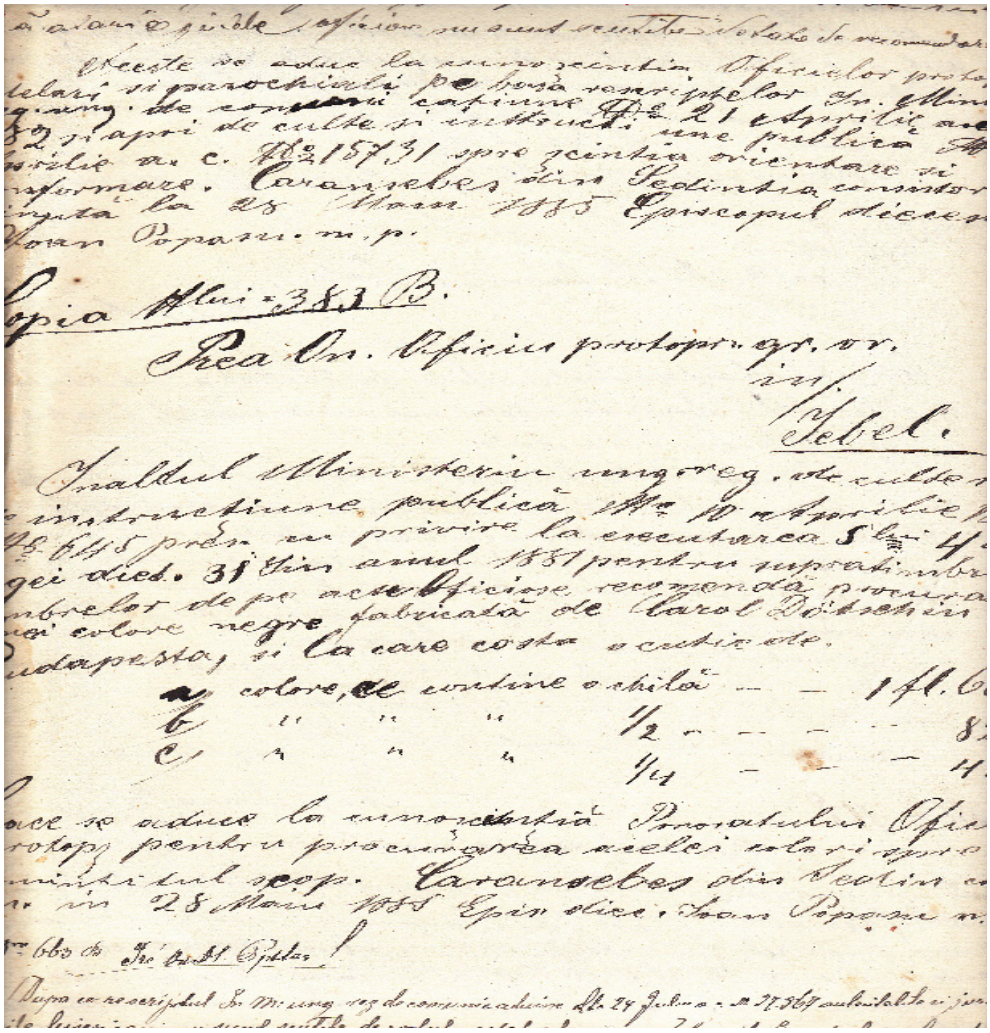
Alu Parintelorn Vóstre

Caransebesiu in 30. Maiu 1874.

binevoitoriu
Joanu Popasu m. p.
Episcopu.

Poza 9

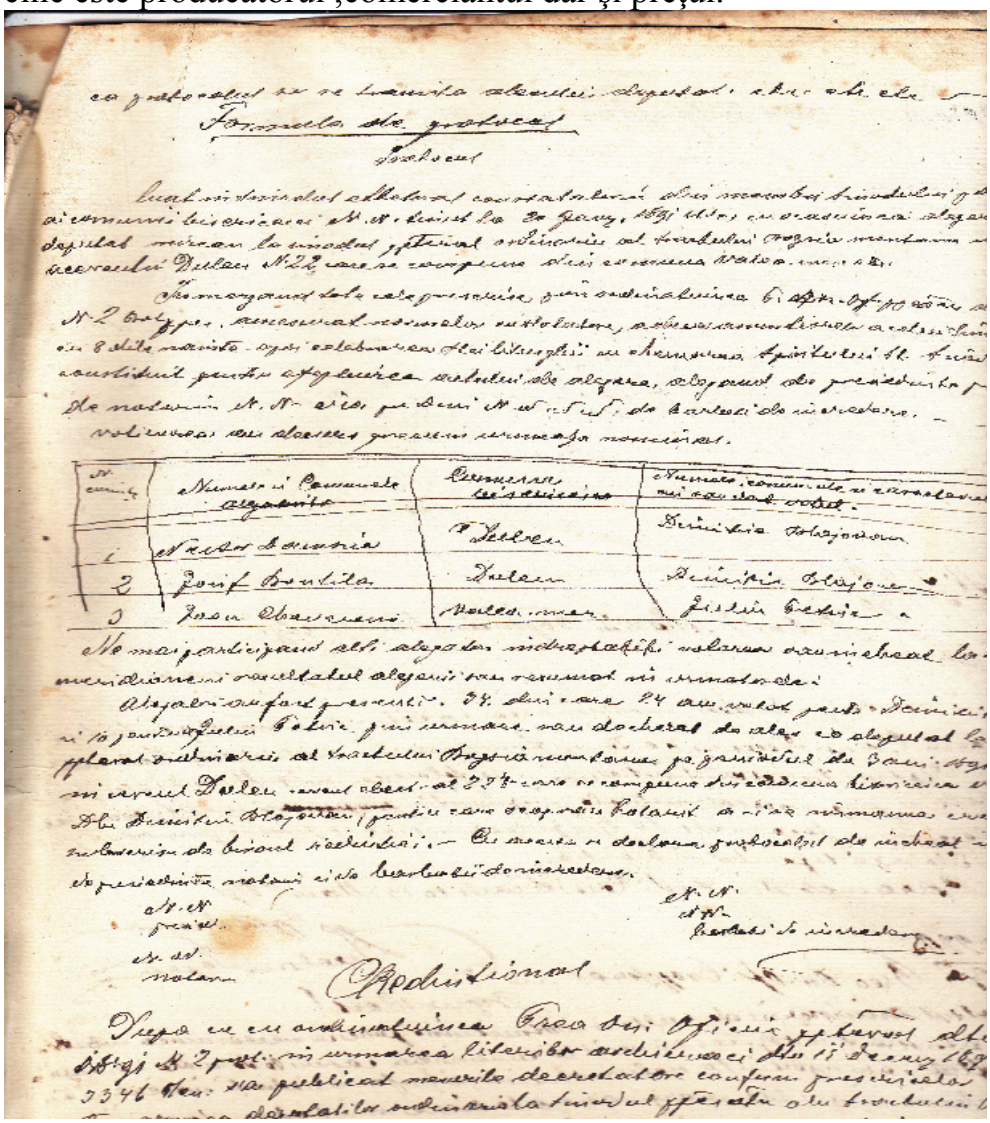
În poza 9 Imperiul habsburgic introduce reguli şi rigoare pentru tineri şi tinere cu privire la căsătorie , la serviciul militar, la celelalte servicii din comunitate în poza 9. Acelaşi episcop Ioan Popasu semnează si distribuie această înştinţare către toţi preoţii parohi din episcopie la data de 30 mai 1874. Să remarcăm că informarea cetăţenilor imperiului prin structurile bisericeşti până la nivel de parohie a fost totdeauna oportună, de calitate, sigură şi precisă. Mai adăugăm remarca folosirii frazelor, propoziţiilor şi cuvintelor de respect, blândeţe, har, bunăvoinţă în toate comunicările din teritoriul Imperiului.

Poza 10

În imperiu se dă o circulară poza 10, pentru cumpărarea unei culori negre fabricată de Carol Dobschin din Budapesta spre folosinţă în întreaga episcopie. Circulara cuprinde preţul pe kilogram, pe jumătate de kilogram, pe sfert de kilogram de culoare şi este dată de Oficiul protopresbiterial din Jebel.

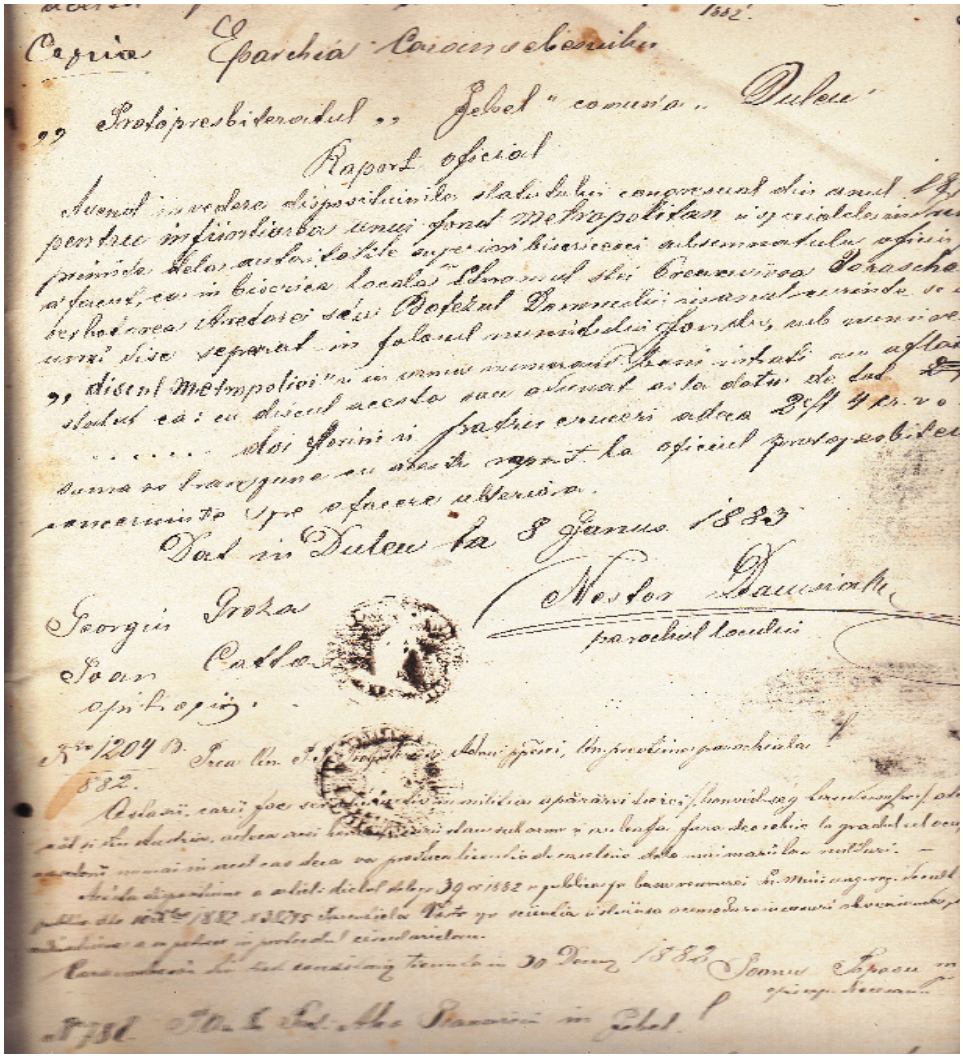
Iată cum structura administrativ-economică a imperiului comunică prin parohii, cu locuitorii din Duleu, Bărbosu, Valeapai informându-i exact despre o noutate comercială pe care o pot folosi, cine este producătorul ,comerciantul dar şi preţul.

Poza 11

În manuscrisul de mai sus, poza 11, avem “Formula de protocol “ pentru alegerea lui Dimitrie Blajovan cu 24 de voturi ,din localitatea Duleu și Bărbosu, deputat mirean la sinodul eparhial ordinariu al bordului din Bocşa Montană.

În tabelul din manuscris se observă că a mai candidat la postul de deputat mirean şi Iuliu Petria din Valea Mare care a obţinut doar 10 voturi. Totalul participanţilor la alegerile din cercul nr 22 Duleu – Valea Mare a fost de 34 la data de 20 ianuarie 1891. Iată mugurii democraţiei în Imperiul Habsburgic, pe aceste ţinuturi bănăţene, implicarea instituţiilor locale pentru alegerea deputatului mirean.

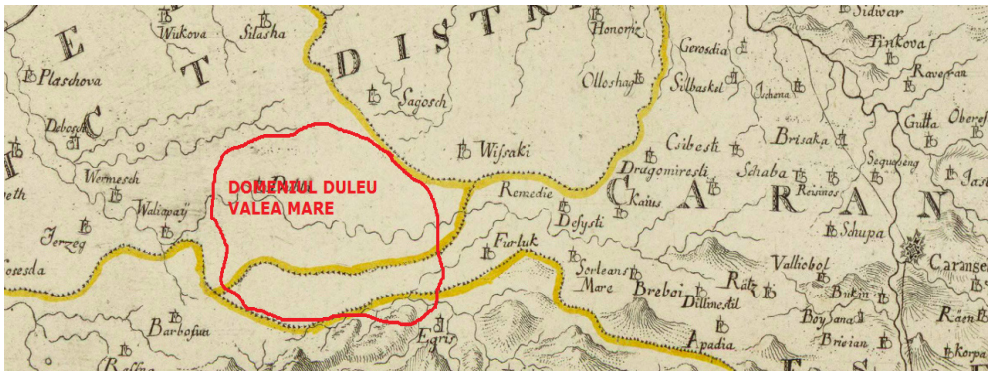
Poza 12

În acest manuscris, poza 12, se remarcă copia eparhiei Caransebeşului , "Protopresbiteriatul din Jebel comuna Duleu" ce cuprinde Raportul Oficial cu privire la participarea credincioşilor din parohia Duleu la fondul Metropolitan. Se precizează că în biserica din localitatea cu hramul " Preacuvioasa Paraschieva" s-au adunat 2 fl şi 4 cr (adică doi florini şi patru cruceri). Dat în Duleu la 8 ian 1883 şi semnat de preotul locului Nestor Damşa şi epitropii Georgiu Groza şi Ioan Colţa. Să remarcăm solidaritatea, şi rolul comunităţii în administraţia locală bine organizată prin comuniunea bisericii.

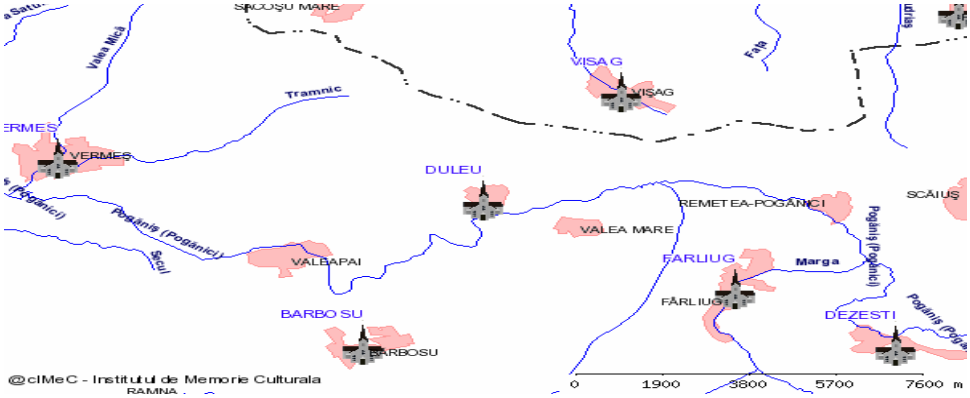
Concluzionăm că personalitatea locuitorilor dulăieni și bărboșeni din perioada imperiului habsburgic poate fi sintetizată în disciplină, ordine, hărnicie, patriotism local și imperial, viață multiculturală și religioasă bogată, viață economico-socială și culturală a breslelor, siguranța cetățeanului din imperiu.

Până la sfârșitul secolului al 18-lea satele Duleu, Bărbosu, Valeapai, Visag, etc și domeniile locale erau în proprietatea Curții Regale Austriece. Având în vedere necesitatea acumulării de bani pentru înzestrarea armatei imperiale, aproape toate domeniile din Banat au fost scoase la vânzare prin licitație. Așa s-a întâmplat și cu domeniile din Duleu-Valea Mare, domeniile Valeapai, Visag, Pădureni, Sinersig, etc. În continuare prezentăm domeniul Duleu-Valea Mare cumpărat de Pavel Ioanovici, care a jucat un rol important pentru Valea Pogoniciului și localitatea Bărbosu. Cam în aceiași perioadă a cumpărat și Eduard Sebeștyn proprietățile de la Bărbosu, devenind unul dintre cei mai înstăriți bărboșeni, fiind cunoscut sub numele de „Coconu Eduard" sau „Coconu Sebeștin". Am ales domeniul Duleu – Valea Mare întrucât pentru acesta am găsit documente în arhive, Dar așa cum s-a întâmplat cu acest domeniu, aproximativ la fel, Au fost cumpărate și dezvoltate celelalte domenii bănățene.

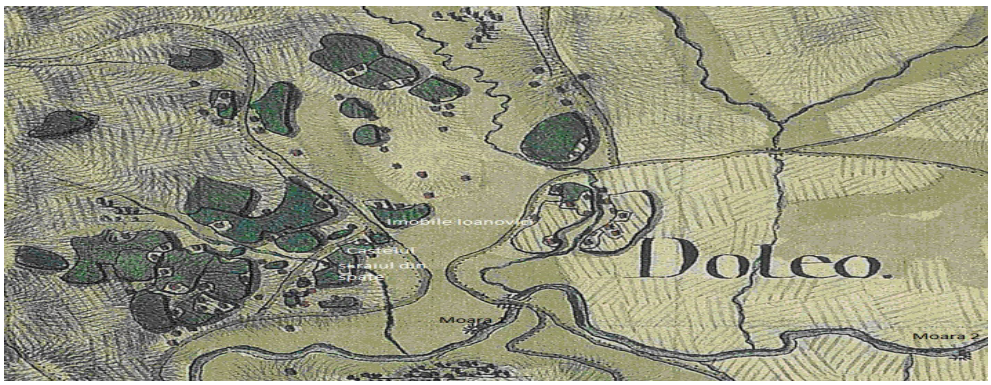
Domeniul din Duleu este cumpărat de Pavel Ioanovici la 15 mai 1800 și cuprindea satele Duleu și Valea Mare (cu o suprafață de 2.087 jugăre și 1439 stânjeni)[1]. Vezi hartile

DOMENIUL DULEU – VALEA MARE - CASTULUS RIEDL

VECINATATILE DOMENIULUI

[1] Pesty Frigyes –Krasso varmegye vol. 2 partea 2 pag. 269

Vecinii domeniului Duleu: Aceste domenii se învecinau cu alte domenii ale căror proprietari erau, la rândul lor, nobili : domeniul Valeapai cumpărat la 1798 de Atanasie Tițu. Știm că fiul său Constantin Tițu, viitorul protopop al Lugojului, își va schimba numele de familie în Atanasievici. Acest Constantin are 7 copii și anume : 1 - Ștefan, care va fi și el protopop al Caransebeșului, căsătorit cu Susana Ioanovici, nobilă de Șacabent – nepoata episcopului -), 2 Iuliana , 3 -Ioan negustor în Lugoj, al cărui fiu, **Alexandru Atanasievici (1820-1887) a studiat la Lugoj , Kecskemet, Timișoara și Budapesta** împreună cu Gh. Ioanovici și Gh. Constantini, **devenind procuror regal, a fost unul dintre cei mai buni criminaliști din Ungaria. În 1848 face parte din delegația condusă de ep. Șaguna care s-a adresat împăratului la Viena. Deputat la Congresul național bisericesc de la Sibiu din 1868 și membru al Sinodului eparhial din Caransebeș**. Socrul său a fost Constantin Gruici, protopop al Hitiașului. 4 Rebeca, 5 Constantin, care avea o fată- Suzana - mariată cu proprietarul domeniului Satumic (Bogdanovici) , un băiat căsătorit cu fiica proprietarului din Sălbăgel (Piacsek). 6 Ecaterina,și 7 Petru, fost paroh în Lugoj, apoi protopopul Făgetului.

La inceputul sec al XIX –lea (1830) , ca urmare a serviciilor militare aduse Coroanei Imperiale in timpul razboaielor antinapoleoniene de catre capitanul Mihai Atanasievici,terenurile din Valeapai sunt daruite fiilor acestuia Marcel si Emil Atanasievici. Familia Atanasievici (Athanaszovits), inobilată la 26 iunie 1792 de Împaratul Francisc I, își va adauga acum la titlul nobiliar atributul de Valliapaj, si se va remarca drept una din cele mai puternice familii nobiliare ale epocii. În 1840 frații Atanasievici vor începe construcția unui ansamblu, ce urma sa conțină palatul, cu un parc frumos amenajat, clădiri anexe, o ghețărie si o moară, la ridicarea căruia se vor folosi atât meșteri sârbi cât și colonișți italieni.

Castelul Athanasievici din Valeapai

Unul dintre cele mai remarcabile ansambluri rezidențiale extraurbane ale nobilimii bănățene – ansamblul de la Valeapai – cunoaște o perioadă extrem de înfloritoare până la cel de-al doilea război mondial. Castelul Atanasievici, a fost moștenit de o nepoată a fraților Atanasievici – Liubiča- , al cărei soț, Bella Tallian de Vizek a fost ministrul agriculturii în Regatul Ungariei. După primul război mondial proprietatea va fi cumpărată de familia Riesz, aparținând înaltei elite intelectuale maghiare, în posesia căreia rămâne până la exproprierea din anii 1950. Casa (palatul) familiei Atanasievici este astăzi o ruină din care au mai rămas doar zidurile ce vor să amintească despre trecutul acestei mari familii nobiliare bănățene.

La nord era domeniul Visag (Viszack), care a fost cumpărat la 27 iulie 1810 de nobilul Vasile Milankovitz zis Patyanszky. Satul a rămas în proprietatea acestei familii mai bine de o sută de ani până când nepoții au risipit averea, ipotecând moșia, pe care au pierdut-o în favoarea băncii, banii pierzându-i la jocuri de noroc.

La răsărit era domeniul Fârliug, care apartinea familiei Palikutsevny. Janos Palikutsevny, originar din Szeged este innobilat la 14 aug 1801, iar la 6 aprilie 1802 își proclamă titlul de nobil în comitatul Caraș .Domeniul cumpărat cuprindea întinse suprafețe de teren în satele Boldur, Fârliug și Dezești. Din această familie provine Palikucsevny Petru, care la 1861 ocupă funcția de vicecomite al comitatului Timiș.

Cu toți acești nobili, de tânăr, Gheorghe Ioanovici a avut relatii de bună vecinătate, chiar și de prietenie cu majoritatea dintre ei. Cine nu și L-ar fi dorit ginere, collaborator, avocat de familie sau prieten. Dar vine Revoluția de la 1848. În timpul revoluției de la 1848 Gheorghe Ioanovici face parte din rândul burghezilor democrați, avându-l în frunte pe Emanuil Gojdu, care se bucura de sprijinul autorităților ungare împotriva absolutismului habsburgic. La acest curent au aderat și Alexandru Capră (de la Jupa), Vincențiu Bogdan (de la Comloș), Ioan Misici (de la Lipova), Atanasie Deciu și Nicolae Iorgovan din Timișoara, Eftimie Murgu din Lugoj, Sebestyn Eduard din Bărbosu. Ca o paranteză, trebuie subliniat faptul că, față de Emanuil Gojdu îl va lega o strânsă prietenie și colaborare, care se cristalizează din acești ani.

La alegerile pentru noul parlament revoluționar, fixate pentru data de 24 iunie 1848, în circumscripția Bocșa Montană candidează notarul comunal Ștefan Ionescu, susținut de curentul grupat în jurul lui E. Murgu și, Gh. Ioanovici susținut de grupul condus de Emanoil Gojdu. Alegerile de la Bocșa, soldate cu încăierări, unde agitatorii Manea din Lugoj și Hațegan din Bărbosu au aținat poporul împotriva candidaturii lui Ioanovici, au dus în cele din urmă la alegerea lui Ștefan Ionescu[1]. Acestea au fost momentele premergătoare Revolutiei de la 1848 din zona noastră. Așadar Gheorghe Ioanovici se inrolează alături de husarii maghiari împotriva habsburgilor.
Pe front este ingrozit de atrocitățile luptelor dintre armata maghiară și armata lui Avram Iancu care lupta alături de austrieci, rămânând cu această amprentă toată viața. La terminarea revoluției, alături de Gojdu face remarca frățietății necontenite dintre poporul român și poporul maghiar, altfel cele două popoare se vor distruge reciproc profitând alții de pe urma lor.

Revoluționarul Gheorghe Ioanovici a fost închis întâi la Wiener-Neustad ,Budapesta, apoi la Olmutz. Însă dorința de libertate și de promovare a idealurilor revoluției de la 1848 în Europa și în Ungaria nu au putut fi stăvilite, astfel ca în 1857 se întâmplă amnistia generală. Este eliberat din închisoare și repus în toate drepturile de dinainte de Revoluție. Gheorghe Ioanovici își reia vizitele la moșia din Duleu-Valea Mare , participă la slujbele de la biserica veche, ținute de preotul Dimitrie Constantinovici (1850-1865). Se întâlnește cu Bociota Iova și Latcu Ion Bujor țărani din Duleu, participanți la Revoluția din 1848 care nu au fost condamnați, cu Ioan Boncilă și Ioan Bărboșanu care au trimis ajutoare luptătorilor din Revoluție și cu Martin Petrovici și Pavel Crăinicescu învățători la școala din Duleu (1830-1865)[2]. Vizitează familia Alexandru Capră (de la Jupa) de care se va lega familial, mai târziu, prin căsătoria (1862 ?) cu frumoasa nepoată Sofia Manno. Îi vizitează pe Vincențiu Bogdan (de la Comloș) , pe Ioan Misici (de la Lipova), pe Atanasie Deciu și Nicolae Iorgovan din Timișoara. Reia legătura strânsă cu Emanoil Gojdu.

[1] Magyar Eletrajzi Lexicon, Budapest, 1967

[2] Declarație Octavian strănepotul preotului Dimitrie Constantinovici.

Între anii 1858 – 1862 scrie o mulțime de articole în presa vremii "Orszag" (1859, 1861,1862) si "Magyarorszag" (1861,1862,) militând pentru restabilirea constituției de la 1848 și promovarea idealurilor revoluției. În multe articole scrise în aceiași presă, care au facut vâlvă și interes, cheamă pe frații croați și slavoni să se unească din nou cu Ungaria !! Iată încă o dovadă a gândirii sale de unitate și întărire a Imperiului cu națiunile din componența sa. Perioada 1860-1864 sau a provizoratului este cunoscută ca fiind acoperită de articole lingvistice (1861, 1862, 1864), Gheorghe Ioanovici activând in rândul lingviștilor maghiari, și-a câștigat merite mari, cu lucrări de referință atât in gramatica cât și în literatura maghiară.

In anul 1862 se căsătorește cu frumoasa Sofia Manno nepoata prietenului său Alexandru Kapră din Jupa. În anul 1865, ca urmare a activității ziaristice și politice, este ales deputat în circumscripția Bocsa. Redăm din presa vremii câteva însemnări : *Bocsia. Deputatulu nostru dlu Georgiu Joanoviciu nu vre' sâ sci'a nimica de clubulu deputatiloru romani, — macaru de ar dovedi bi-nevointi'a acest'a și fratia cu noi la alegerea venitoareia! Iata si cantecele dedicate deputatului*[1] :

Câți Români vi-su de-omenia,
Aid' la steagu, cu bucuria,
Pentru caus'a națională ;
Se-lu n'alțiamu cu fală!

Fraţi români de o simțire
Aid' s'alegemu ablegatu
Să votămu într'o unire
Pentru celu mai bravu bărbatu!

Câți Români vreți s'aveți drepturi
Și-aveți sufletu bunu în pepturi,
Și iubiți alu vostru nume,
V'aretați la lume !

Românași națiunea așcéptă
Unu românu adeveratu
Pentru caus'a ei cea, dréaptă
Sé aibe cugetulu curatu.

N'ascultați de vorbe rele,
Câ mulți vreu ca se ve'nșiele,
Se ve facă de obeală,
Și de proști în țieară!

Românași fii națiunii
Voi toti șciti pre alu ei bărbatu
Prochiamați dar pre Joanoviciu
De alu vostru ablegatu...

[1] Cantece publicate in Gura satului nr 17/14/26/ maiu 1869

Ioanovici si generațiile lui au gândit pas cu pas realizarea unității naționale românești, întâi religios, apoi cultural, economic, lingvistic, iar la urmă politic și administrativ în ”Patria Extinsă ”.

VISUL GENERATIEI IOANOVICISTE

Pentru generațiile lor au fost foarte clare noțiunile de Imperiu, Țară, Stat, Patrie, Patrie extinsă, Națiune, Unitate Națională, Putere economică, Putere politică, Putere militară, Umanitarism, Religie, Libertate, Fraternitate, Egalitate.

Pentru generațiile lor a fost foarte clară situația Europei acelor vremuri și de aceia își doreau un Imperiu puternic în centrul Europei. Sarcina generațiilor Ioanoviciste era, după cum spunea Marele Maestru, să le explice și maselor, celor de jos , prin școală, prin biserică, prin cultură, prin munca de zi cu zi că, apărarea valorilor mai sus enunțate este o datorie a fiecaruia dintre noi și că trebuie să ne luptăm zi de zi spre înfăptuirea lor. (Vezi harta mai jos) :

Mergem mai departe aproape cronologic cu Gheorghe Ioanovici nobil de Duleu – Valea Mare. La 30 ianuarie 1867 , însurat, la casa lui, Academia Maghiară î-L alege membru corespondent al Academiei pentru merite deosebite pe tărâmul filologiei, tot în același an intră official în rândul masoneriei budapestane[1]. În parlament îndeplinește funcția de notar al parlamentului (1865-1867), apoi a fost membru al comisiei de împăcare (1867-1869) socială , ne spune Corneliu Diaconovici in Enciclopedia sa.[2] Tot el și cumnatul său (Dumba) au fost cei care, în toamna lui 1885 i-au recomandat episcopului Ion Popasu, alegerea unui tipograf de valoare capabil să întemeieze o tipografie diecezană la Caransebeș și i-l recomandă pe maestrul tipograf Eduard Haustein de la tipografia imperială. Acesta va lucra și la editarea Foii Diecezane din ianuarie 1886.[3] După instalarea regimului constituţional, cu prilejul deschiderii celui dintîi parlament maghiar, circumscripţia Lugojului, unde Ioanovici era mare proprietar, l-a ales deputat. În anul 1865 se număra printre cei 24 de români care au cîștigat cîte un mandat în urma alegerilor din acel an.

[1] Ioan cavaler de Puscariu, Date istorice ,pag. 229
[2] Enciclopedia Romana, Diaconovici, vol. 2, pag. 230
[3] Petru Călin,Tiparul românesc diecezan din Caransebeș pag. 22

Alături de Vincențiu Babeș, Aurel Maniu, Ioan Faur, Emanuil Gojdu, Alexandru, Andrei, Anton și George Mocioni, Sigismund Popoviciu, Aloiziu Vlad de Saliste, participă la 14 dec 1865 la deschiderea solemnă a Dietei, în prezența Împăratului Franz Iosef. În ședința din 21 dec 1865, Gheorghe Ioanovici a fost ales notar al Parlamentului. Cîștigă lejer următoarele alegeri, ocupînd pentru încă 4 mandate, funcția de deputat. Ministrul de culte, baronul Eötvös József la recomandarea consilierului Imperial Nicolae Dumba și a baronului Șaguna l-a numit secretar de stat şi această slujbă a îndeplinit-o de la 1866 pînă în 1871. **Originea macedoromână, cultura vastă, precum şi popularitatea dobîndită încă de tînăr, l-au determinat pe Şaguna să-şi facă din Ioanovici un colaborator de nădejde.** Se pare, de altfel, că însuşi Şaguna este cel care-l recomandă pe Ioanovici prietenului său, ministrul cultelor Eötvös, să-l însărcineze şi cu conducerea secţiunilor ortodoxe româno-sîrbe din Imperiul Austro-Ungar.

CĂSĂTORIA CU SOFIA MANNO[1] , RUDENIILE APROPIATE :

Gheorghe Ioanovici frecventând casa lui Alexandru Kapră din Jupa, fratele Ecaterinei Kapră – căsătorită Manno, în calitate de bun prieten, apoi vizitând casa familiei Manno din Budapesta a cunoscut-o pe Sofia Manno, fiica Ecaterinei prin anul 1862. Indrăgostirea reciprocă a fost la prima vedere, realizându-se o familie de mare calitate. Căsătoria a avut loc în Biserica greco-orientală din Budapesta, amândoi fiind ortodocşi. Sofia Ioanovici a fost soție, mamă, prietenă, iubită pentru Giuri, lăsând cele două surori și viața budapestană, urmând soțul la Domeniile Duleu-Valea Mare. În comunitatea dulăiană Sofia a fost foarte bine primită, participarea ei la slujbele bisericei iau adus stima, respectul, dragostea femeilor din comunitate, fiind primită cu flori și înconjurată la sfârșitul slujbei, până soțul ei termina ședința consiliului parochial.

Sofia Ioanovici nascută Manno

[1] Informații obținute de la preotul Nestor Damșa de către Pavel Mioc.

Părinții Sofiei Ioanovici născută Manno :

Tatăl Ștefan Manno

Mama Ecaterina Kapră căsătorită Manno

Blazonul nobiliar al familiei Kapră

Reședința familiei Kapră din Jupa

Ștefan și Ecaterina Manno (nascuta Kapra) au fost membrii al bisericii greco-române din Budapesta, (la 1857 era vaduv) pe linga Sofia (Zsofia 1842-1901), a mai avut trei copii, si anume : Szilard (1844 – 1888), Maria (1845 – 1936) și Pelaghia (1847 – 1917).

Aici s-a căsătorit Gh. Ioanovici cu Sofia Manno. Biserica greco română din Budapesta.

Sofia Manno
căsătorită Ioanovici

Maria Manno
căsătorită Dumba

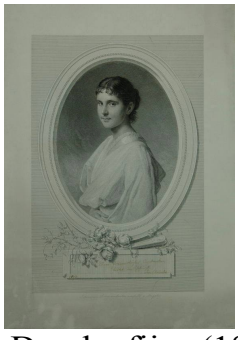

Pelaghia Manno
necăsătorită

- – Szilard – despre care Ioan Cavaler de Puscariu face mentiunea ca a fost primar al Budapestei, a fost căsătorit cu Isabela Ragalyi ,provenită și ea dintr-o familie nobilă. Au avut impreună 4 copii : pe Ecaterina ,Maria Luisa, Stefan și Alexandru. După decesul tatălui copiii rămin în grija mamei lor.[1] Dupa moartea lui Gheorghe Ioanovici, apartamentul său din casa situată in str. Kiralyi va fi folosit de catre fiica lui Szilard Mano, Ecaterina care a fost casatorita cu Morvay Jeno.
- Maria (Irma) Mano se casatoreste in 1861 cu marele bancher vienez Nicolae Dumba (n.24 iul. 1830 – 23 mart. 1900), avand o singura fiica, Irina (n.11 apr.1864-d. 26 mart.1920, cantonul Waadt Elvetia). Sotul Mariei, Nicolae Dumba era si el de origine macedonean din Blata, fiind recunoscut ca mare industriaș, acesta a fost ales în Dieta și Senatul Imperial din Viena. De asemenea Impăratul l-a ales consilier personal pe o perioada de 9 ani.

Palatul Dumba din centru Vienei.

Irene Dumba fiica (1862-1920)

[1] Ioan cavaler de Puscariu – Date istorice ,pag. 229

Locuința Ștefan Manno str. Kiraly, 57 din Budapesta, unde a locuit Gheorghe Ioanovici cu soția Sofia și cumnata Pelaghia Manno.

In această casă a murit Nicolae Dumba, cumnatul lui Ioanovici în anul 1900, ca urmare a unui infarct miocardic. Pe casă este o placă comemorativă Nicolae Dumba.

Revenind la Sofia Ioanovici a rămas în amintirea oamenilor din Duleu și Valea Mare pentru ajutorul acordat celor săraci, pentru frumusețea fizică, sufletească și bunătatea ei. Ea mergea din casă în casă, se interesa de situația fiecărei familii ajutându-I pe cei lipsiți și aducând medicamente pentru cei bolnavi[1]. Din păcate Sofia moare în 1901 în palatul Liezen al familiei Dumba unde s-a retras impreună cu sora Sa Maria Dumba.

Familia Gheorghe Ioanovici, pentru bănățenii din Duleu, Valea Mare și împrejurimi a fost un model de gospodărire a comunității, a familiilor, a autorităților locale din perioada 1800-1909, de când autoritățile imperiale au vândut terenurile bănățene aparținătoare coroanei către o parte a aromânilor din Imperiu. Apartenența sufletească a lor la filiația nației române a generat prosperitate, loialitate, indemnuri și realizări pentru poporul român din Ardeal, Banat și Ungaria dar și atașament, respect, dăruire, realizări pentru Patria Extinsă, respectiv Imperiu. Nobilul Gheorghe Ioanovici, după ce ctitorește biserica din Duleu și Valea Mare moare în 1909, la 10 ianuarie, după o lungă suferință a unei boli de plămâni.

Pentru aprofundarea acestor afirmații, Dragă Cetitorule, te indrumăm către cartea ***”Monografia familiei nobile Gheorghe Ioanovici de Duleu – Valea Mare, adnotată și comentată”.***

La Bărbosu o parte a domeniilor a fost cumpărată de Eduard Sebestyn un mare investitor maghiaro-izraelian venit din Budapesta.

[1] Ioan Sauca .. Chipuri de înaintași – în Mitropolia Banatului pag. 97

5.3. Viaţa economico – socială, religioasă de la Marea Unire până la Marele Război Rece ;

Iată mai jos două poze cu dulăieni care au fost contemporani cu familia nobiliară Gheorghe Ioanovici şi au beneficiat de bunătatea familiei.

Franţ Ion (1895 – 1976) şi Coluţă Enăşel (1893-1970) pozează la Lugoj

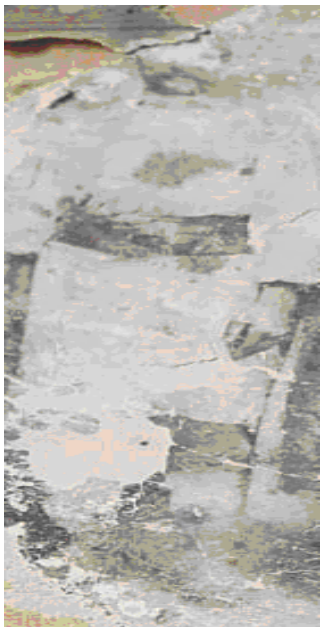

Franţ Mihai (1892-1969) Poza în 19 mai 1923

În poză Franţ Ion bunicul meu şi Coluţă Enăşel, unchi de verişor, imediat după Marea Unire, poză făcută în Lugoj.

Se observă portul popular impecabil , de o curăţenie ireproşabilă şi ţinută somptuoasă, lucruri păstrate din cei 106 ani ai Imperiului Austro - Ungar. Opincile cu gurgui şi obielele din picioare sunt frumoase în orice epocă alături de pantofii lui Coluţă. Zulufii lui Ion asezaţi pe frunte sunt la modă în orice perioadă istorică dar şi pălăria lui Enăşel.

Pe Franţ Mihai, în 1923, î-l remarcăm în poza de alături ca reprezentant ai nemulţumiţilor Răscoalei din 1907, pentru că reforma agrară din 1921-1923 se desfăşura anevoios, cu acte întocmite eronat.

Poza 13

poza 14

În Poza 13 Floare Ion străbunicul, militar în armata austro-ungară și participant în Primul Război Mondial, în anul 1912, se observă ținuta impecabilă a costumului popular cu care pleacă în armată. În poza 14 același îmbrăcat militar, stofa de calitate, centura din piele, pumnalul cu mâner de os, frumos ornamentat. Floare Ion ,Franţ Mihai, Franţ Ion, Coluţă Enăşel participanţi în Primul Război Mondial pe frontul din Italia și contemporani cu familia nobiliară Gheorghe Ioanovici.

LIVRETUL

Model E.

Indatoririle purtătorului livretului

STAREA CIVILĂ

SEMNALMENTE

Poza 15

Livretul militar a lui Jivan Petru în poza 15, demonstrează, fără putinţă de tăgadă, modul riguros de organizare a serviciului

militar deşi, în acea perioadă, nu existau evidenţe electronice, aşa cum motivează miniştrii României de astăzi. Aşa-i când miniştrii nu înţeleg ce înseamnă evidenţă electronică.

Marea Unire a adus Banatului, bănăţenilor şi locuitorilor dulăieni şi bărboşeni acel entuziasm specific terminării Primului Război Mondial devastator, în care şi-au pierdut viaţa părinţi şi copii, fraţi şi nepoţi, în floarea vârstei, cu visele noi îmbrăţişate, strânse la piept şi promisiunile României Mari într-o viaţă mai bună, prosperă, în împroprietărirea celor orfani şi săraci, a celor răniţi în război şi deportaţi, a egalităţii, dreptăţii şi fraternităţii tuturor românilor.

Pălăria pe ureche, capul descoperit cu zulufii peste frunte, ciurcul încastrat cu motive ornamentale,cureaua lată încrustată, cămaşa lungă sau scurtă frumos ornamentată pe margini şi la guler, izmene largi ornamentate, opincile cu obiele înalte până sub genunchi este portul mândru bănăţean din zona Văii Pogoniciului, de la Vermeş, Valeapai, Bărbosu, Duleu,Valea-Mare până la Remetea Pogonici, Fârliug, Dezeşti, Zorlenţu Mare, Delineşti, Ezeriş, Jupa, Caransebeş, Valea Bistrei, Valea Timişului din munte.

Franţ Ion din poza 23 ,născut în 1895 în localitatea Bărbosu , în familia Franţ Nicolae şi Veta a copilărit în satul natal muncind atât în gospodăria sa, cât şi la plantaţia de vie de 50 ha a familiei Sebestyn Eduard din Bărbosu și la Gheorghe Ioanovici. La 19 ani se căsătorește cu Lațcu Elisabeta din Duleu, în 1914 este înrolat în armata austro-ungară iar dupa 6 luni în garda de la palat, după alte 5 luni este trimis pe frontul italian, împreună cu tatăl său Franţ Nicolae, concentrați prin ordin de mobilizare.

Luptele cu italienii au fost crâncene, în zonele Fiume, Piave sau Doberto spunea el, Groza Toma şi Nedescu Dumitru căpitan dulăian.

Din Duleu şi-au pierdut viaţa un număr de 27 locuitori iar alţii au dezertat (Groza Toma plutonier, Nedescu Dumitru căpitan, Vit Petru sergent, Pau Traian sergent, Lațcu Petru soldat, Bandu Petru soldat, Vasi Petru soldat) predându-se italienilor ; Aceşti dezertori au mai fost denumiti şi “cadre verzi” fiindcă s-au ascuns prin păduri , ferindu-se de jandarmeria austro-ungară.

Cele mai multe victime din zona noastră au fost din localitatea Ezeriş ,51 de persoane. Vom enumera câteva familii care au pierdut copii şi taţi sau fraţi şi au fost cunoscuţi de dulăieni : Ianaş şi Nicolae Stroia, Petru ,Ion şi Traian Drăgan , Petru şi Anton Imbrea, Ianăş Petru şi Traian Necşa, Dumitrie Răduleţ, Petru Guruianu, Petru Rus, Nicolae Zuza, Gheorghe Chincea, Nicolae Nistor. In memoriam familiile şi ezerişenii au ridicat în anul 1938 un monument în centrul localităţii Ezeriş.

Succesele au fost împărţite ba de italieni , ba de armata austro-ungară ; În vara anului 1917 caporalul Franţ Ion este rănit în umăr , îngrijit de tatăl său Franţ Nicolae bărboşanul din viţa Trăleşonilor cu care lupta alături, dar şi de o familie italiană în a cărei casă au fost gazduiţi şi îngrijiţi.

Autorităţile militare austro-ungare i-au retras într-un spital din apropierea Budapestei unde tatăl îşi îngrijeşte fiul rănit, alături de personalul medical. Revoluţia bolşevică din octombrie 1917 îi surprinde la Garnizoana din Budapesta, trimiţându-i apoi, pe frontul din Rusia prăbuşită. Pe front îl întâlnesc pe consăteanul lor Bulgăr Gheorghe din Duleu care cade prizonier la ruşi şi este reţinut 3 ani pentru munca în colhoz.

De remarcat că în cei 3 ani de prizonierat a învăţat bine limba rusă, lucru ce la ajutat mult în anii 1944-1945-1946 când prin satul Duleu au trecut trupele Armatei Roşii, el vorbind bine, în lima rusă cu ofiţerii, ajutându-i în conversaţia cu autorităţile, evitând fenomenele negative ce puteau să apară în sat.

Contraofensiva Sovietelor nou create în Rusia, revolta statelor din Imperiu şi ajutorul francez masiv resping armatele austro-ungare şi nemţeşti ducând la prăbuşirea Imperiului Austro – Ungar şi formarea statelor independente la sfârşitul anului 1918.

Franţ Ion şi tatăl său Franţ Nicolae sunt lăsaţi la vatră în septembrie 1918 şi propuşi pentru împroprietărire. La 1 Decembrie 1918 Franţ Ion şi Enesel Coluţă alături de echipa lui Victor Vlad Delamarina au participat la Declaraţia de Unire de la Lugoj.

La terminarea războiului jalea era mare în localitate, 27 de familii din Duleu au dat jertfa războiului iar în sat femeile îşi strigau bocetele şi doinele astfel :

Primavara la arat ,
Ies plugurile din sat,
Fără de nici un bărbat,
Şi se-ndreaptă spre ogor
Moşii cu nepoţii lor,
Nu mai văz tânăr la plug,
Şi nici patru boi la jug,
Plugul două vaci îl trag,
De coarne ţine-un moşneag;
O nevastă supărată,
Strigă hăis ,cea ,câteodată
Şi asteaptă ca să vie,
Soţul ei din bătălie.

sau răniţii : De te duci acasă vere,
Spune-i şi soţiei mele,
Că sunt în spital de-o lună
Şi mi-or pus picior de gumă
Şi o mână de cauciuc,
Acas" la ce să mă duc,
Plânge mama , plânge tata,
Amândoi îşi plângeau soarta,
Că-năince dă război,
Aveau şi ei doi ficiori,
Dar acum după război ,
Unul vine din cei doi.

Doine culese de directorul şcolii din Duleu, Dorel Teodorescu şi directorul şcolii din Bărbosu Nicolae Priescu.

Franţ Ion viţă din Bărbosu, căsătorit la 19 ani cu Franţ Elisabeta ,fostă Laţcu(din familia Ghincea) , înainte de plecarea la război, îşi reia viaţa de familie în localitatea Duleu, întrucât casa din Bărbosu a ars complet într-un incendiu, întreaga familie mutându-se din Bărbosu în Duleu, peste drum de familia Laţcu, socrii lui. În anul 1920 are primul copil pe Franţ Ana, pentru care îşi dedică toată energia să îi pregătească un viitor în România Mare. Este împroprietărit el şi tatăl lui cu 10 ha de pădure şi 2 ha de teren arabil pe care le îngrijeşte şi exploatează, îndeosebi teiul din pădure, vânzând produsele în piaţa din Lugoj sau pusta Buziaşului (scări, cozi unelte, grinzi, partea aţoasă din scoarţa de tei pentru legat via, mic mobilier de curte, scaune, bănci, clupuri). Aşa au adunat bani, construind o frumoasă casă peste drum de socrii şi îşi mai cumpără pământ şi pădure la Stârmină şi Dealu Mare. In anul 1935, fiica lor Ana se căsătoreşte cu Bulgăr Petru senior şi pleacă noră la familia Bulgăr. În 1936 Familia Bulgăr este dăruită cu fiul Bulgăr Petru junior de care mama Ana, tata şi bunicii Gheorghe şi Elena Bulgăr, Franţ Ion şi Elisabeta se vor bucura până la adânci bătrâneţi. În 1940 Franţ Ion este concentrat la pădurea sa şi a lui Cristea Aurel din sat, împreună cu Bulgăr Gheorghe şi alţi rezervişti, pentru a furniza materialul lemnos, cerut de frontul celui de-al Doilea Război Mondial.

Tot în acelaşi an este înrolat şi Bulgăr Petru senior în armată la Regimentul I "Roşiori" din Lugoj alături de superbul cal crescut de el şi bunicul său.

Poza nr 16
Bulgăr Ana şi Petru senior

Poza nr 17
Bulgăr Ana şi Petru Junior

Franţ Ana, viţă bărboşană, în poza nr 16 şi 17, înalta sveltă, frumoasă, la 14 ani renunţă la scoală, se căsătoreşte cu vecinul Bulgăr Petru senior, unul dintre cei mai de vază bărbaţi din sat, înalt, subţirel, frumos, ambiţios şi înstărit, pleacă noră, spre regretul părinţilor, care îşi doreau ginere în casă nouă.

Sunt cunoscute strigăturile satirice a lui Bulgăr, la toate serbările satului în timpul dansului, inclusiv la Ruga bărboşană, cum ar fi :

Mă-nsurai şi luai pe Ana,
Şi cămaşa-mi coase mama,
Iar pumnaşii de la mână,
Mi-i coasă maica bătrână.

Replica Anei : Auzit-am din bătrâni ,
Că nu-i bun gardul de spini,
Nici bădiţa din vecini,
Gardu-i bun din scânduri lace
Şi bădiţa dă dăparce.

Bărboșeni în armata română într-o pauză de instrucție.

Gornic Pătru participant la Primul Război Mondial pe frontul din Italia, apoi pe frontul din Rusia unde este luat prizonier de război timp de 7 ani. A participat și în al Doilea Război Mondial pe frontul din Transnistria la repararea căilor ferate. Revenind la Bulgăr Petru senior se cunosc următoarele:

După 6 luni de instrucţie este trimis pe frontul româno-german împreună cu calul său fălos şi colegul Franţ Petru din Vermeş. Este localizat de consăteanul şi vărul lui Iosif Loga Cireşan în jurul Odesei, satul Dubăsari, stau de vorbă şi convin a coresponda pentru a se informa unul pe celălalt despre mersul frontului şi noutăţile de acasă. La 3 zile după întâlnire Iosif Cireşan Loga primeşte o scrisoare de la Bulgăr Petru cu următorul conţinut : " Dragă vere, îţi doresc multă sănătate. Eu mă aflu în spitalul din Odesa, sunt împuşcat la mâna dreaptă, dar nu sunt grav, glonţul a trecut printre cele doua oase ale mâinii . Trag speranţa că nu voi sta mai mult de o săptămână, cu bine Bulgăr". În această perioadă, spune Iosif Cireşan Loga, se zvonea că Divizia I Cavalerie şi Divizia 7 Cavalerie va pleca pe frontul de la Stalingrad să sprijine trupele germane. Întradevăr la sfârşitul lunii septembrie s-a ajuns la Cotul Donului pregătindu-se frontul pentru apărare întrucât se aştepta o ofensivă sovietică pe timpul iernii.La 16 noiembrie 1942, armata sovietică a declanşat o ofensivă de anvergură , pe o zăpadă mare şi îngheţată, Divizia I Cavalerie fiind încercuită. S-a încercat ruperea cercului de către Divizia 7 Cavalerie dar fără izbândă întrucât armata sovietică a încercuit şi această divizie , luptele ducându-se acum pentru ieşirea din al doilea cerc, izbutindu-se ruperea lui şi lupta în retragere până la Nicolaiev pentru refacere– spune Iosif Cireşan Loga.

În toată această perioadă nu am mai ştiut nimic de vărul meu Bulgăr Petru datorită intesităţii şi îndârjirii luptelor.

Părinţii Bulgăr Gheorghe şi Elena au povestit că au primit o scrisoare de la un prieten (Petrişor), de pe front, a lui Bulgăr Petru, în care le scria că l-a văzut mort, lângă calul lui alb, în primul cerc, iar Petrişor a fost salvat de un avion, fiind rănit de un brand, care i-a retezat piciorul. În poza nr 33 prezentăm un alt locuitor al localităţii Duleu, Filip Traian căsătorit cu Elisaveta Pepi Franţ ,care a participat în al II-lea Război Mondial la luptele de la Odesa alături de colonelul Dr. Traian Damşa medic, în batalionul de spitale şi sanitarişti. . A fost alături de Balint Petru, puşcas la mitralieră, consăteanul său, care a murit la asaltul din comuna Ţiganca, dupa ce au trecut Prutul.

Alături de ei, în acelaşi asalt, a fost şi Gherga Petru din Duleu, Gârboni Trifon din Valeapai şi Bulzu Marin din Bărbosu, care au scăpat cu rani videcabile.

La 18 octombrie după căderea Odesei, Filip Traian l-a întâlnit pe Vuc Vasile din satul vecin Valeapai şi au petrecut o zi împreună la spitalul de campanie, povestindu-şi atrocităţile luptelor pentru cucerirea oraşului. La 13 august 1942 a căzut un alt consătean de-al meu Rămneanţu Nicolae care a luptat în aceiaşi grupă cu Micşa Nicolae, tot din Duleu, povesteşte Filip Traian, iar Micşa a găsit în hainele eroului un briceag şi 170 lei pe care i-a dat soţiei Iuliana, copiilor Ion şi Cornel Rămnenţu (Ciută), la intoarcerea de pe front, în permisie.

Bulgar Petru, tatal la Regimentul 1 "Rosiori" cu colegul sau Frant Ion din Vermes, inainte de plecarea la razboi.

Poza nr 20
Bulgăr Petru si prietenul Frant Petru din Vermeş

Poza nr 21
Filip Traian pe frontul din Odesa

Smolan Stefan
-1942-

Smolean Eva
-1937-

Poza 22 Poza 23

În poza nr 22 este Smolean Ştefan împreună cu prietenul său Adrian Cocoş în timpul celui de-al II – lea Război Mondial într-un moment de răgaz înaintea unui nou atac. Alăturat este poza soţiei lui Smolean Ştefan, Eva, o femeie foarte frumoasă, harnică, bună gospodină venită noră din Valea Mare.

Revenim la vâltoarea luptelor şi a frontului din Moldova de peste Prut, Bulgăr Petru scrie soţiei, copilului, părinţilor şi socrilor despre recucerirea Moldovei anexată de sovietele ruseşti (URSS), de vizita Mareşalului pe front, de întoarcerea acasă alături de familie. Chiar primeşte o permisie de 10 zile, venind acasă dar, la reîntoarcerea pe front, cu nostalgie în suflet spune familiei că presimte jertfa lui pentru ţară. În anul 1941, în atacul pentru continuarea Războiului spre Moscova, este lovit de schijele unui proiectil de tun el şi calul său, decedând în braţele unui camarad, cu burta sfârtecată. Trupul său nu a putut fi recuperat de camarazi întrucât contraofensiva rusească a recucerit teritoriul ocupat de armata româno-germană iar armata sovietică nu a înmormântat creştineşte decedaţii. Familia frântă de tragedia unicului lor fiu şi soţ au încercat recuperarea osemintelor şi după terminarea războiului dar fără nici un rezultat, în schimb au investit toată dragostea şi puterea în nepotul lor Bulgăr Petru junior.

După terminarea războiului ,însă, efortul familiei a fost zădărnicit de începerea Războiului Rece , de efortul despăgubirilor de război plătit URSS-ului, de perioada tulbure 1945-1956 dominată

de sărăcie, familii destrămate, secete cumplite şi ierni grele, de naţionalizarea averilor şi mijloacelor de producţie, de nepriceperea conducătorilor locali, regionali şi naţionali în a instaura nişte priorităţi immediate. Conducătorii naţionali au ales calea sovietică de dezvoltare economico-socială atât în mediul rural cât şi în cel orăşenesc, greu de implementat, mai cu seamă la sat, unde mica proprietate era preponderentă în urma succesiunilor de reforme agrare reuşite dupa primul şi al doilea război mondial.

Mai mult , în anul 1951-1952 , Filip Traian şi Bulgăr Gheorghe sunt întemniţaţi la Penitenciarul din Oravița, apoi la cel din Timișoara, pentru sabotaj la colectarea cotelor de grâu, privind achitarea datoriei faţă de Moscova. După 6 luni se eliberează ca nevinovați fiind vorba de o reclamație a unor consăteni invidioși.

Încet, dar sigur, efortul locuitorilor Bărbosu și Duleu dă roade an după an, refăcându-şi şeptelul, crescând producţia de cereale, de fructe, legume, păsări, ţuică, vin, care le aduc venituri însemnate în gospodărie. Prin naţionalizare, veniturile din activitatea forestieră au scăzut dramatic, dar o parte din membrii familiilor au plecat la Uzinele din Reşiţa, Bocşa, Caransebeş, Lugoj, la minele din Anina, Dognecea, Ocna de fier, Visag, tăbăcarii spre Lugoj, s-au deschis cuptoare de var nestins, cărămidă arsă, cariere de piatră în hotarul localităţii. În acest mod locuitorii reuşind a achita dările tot mai mari către stat şi către datoria externă, dar să şi investească în repararea şi construirea de case noi.

Breasla meseriilor şi comerţului a fost absorbită de Cooperativele meşteşugăreşti şi Cooperativele de consum care au fost organizate până la nivelul comunei şi a satului iar în sus la nivel de raion, regiune sau judeţ, respectiv naţional. De remarcat că aceste cooperative au folosit banii breslelor pentru dezvoltarea lor, au împrumutat şi statul român fără ca statul să mai returneze împrumutul cooperativelor. Cotizaţiile plătite lunar de membrii cooperatori în cei 50 de ani au constituit fonduri uriaşe adunate la bugetul consolidat al statului. Este adevărat că în perioada 1970-1988 statul român a construit, cu o parte din banii cooperativelor, hoteluri, case de odihnă şi tratament în staţiunile importante din Romania pentru membrii cooperatori (vezi Băile Herculane, Buziaș,etc).

Însă Statul Român, de după trădarea gorbacioviană nu a mai păstrat nimic bun din principiile Imperiului Habsburgic (verificate timp de 109 ani), din principiile Marii Uniri, dar nici din principiile bune ale Statului Roman din perioada zbuciumată a războiului rece. Mai mult, conducătorii de după încheierea Războiului Rece au considerat că Statul Român trebuie să fie cu atribuţiuni minime în economie, viaţa socială, în managementul instituţiilor, în gestionarea patrimoniului naţional, a resurselor solului şi subsolului, a sistemelor de navigaţie aeriană, maritimă şi fluvială, a sistemului de relaţii sociale comunitare, locale, regionale, naţionale şi internaţionale în condiţiile în care capitalul românesc era distrus încă din 1948. Oare ce minte diabolică puteau să aibă ei !!!!!

După un sfert de veac constatăm că ei, conducătorii, nu au învăţat nimic din istoria poporului român, din istoria vecinilor noştri, din istoria Europei şi a Lumii. Aşadar astfel de personaje nu au ce căuta în Conducerea Statului Român.

Poza nr 24

Latcu Petru in armata la Anina
muncitor minier in subteran

Poza nr 25

În poza nr 24 prezentăm frumuseţea absolută a costumului popular purtat cu mândrie, făloşenie de bunicii lui Laţcu Petru Piparcă, viță bărboșană. Se remarcă cămașa lungă, cureaua incrustată și ciurcuțul inflorat cu motivele populare specifice Văii Pogoniciului. În picioare cizmele ”bilgăr” cu bentiță incrustată specifică zonei. Mireasa intr-o rochie albă vaporoasă, strânsă în talie, cu diademă brodată pe cap, se

sprijină cu mâna dreaptă pe umărul mirelui. La gât frumoase mărgele și salba de patru galbeni de aur, reprezintă o parte a averii din ”Lada cu zestre” a miresei. Obicei a locuitorilor Văii Pogoniciului ”Lada cu zestre” o regăsim la majoritatea căsătoriilor, în poza de mai jos avem un model de Ladă cu zestre bărboșană:

Această familie s-a remarcat prin muncă, ordine și disiplina comunității fiind apreciată, respectată și stimată de toți consătenii.

În Poza nr 25 prezentăm pe Laţcu Petru Piparcă fiul, muncitor minier în armată, reîntors în mină, imediat după eliberare, unde a câştigat bani frumoşi pentru susţinerea gospodăriei din Duleu.

În timp, mulţi locuitori din Duleu au lucrat la “Miniera Bocşa” majoritatea ieşind la pensie din aceasta activitate cu pensii frumoase de care se folosesc si astăzi.

Poza nr 26

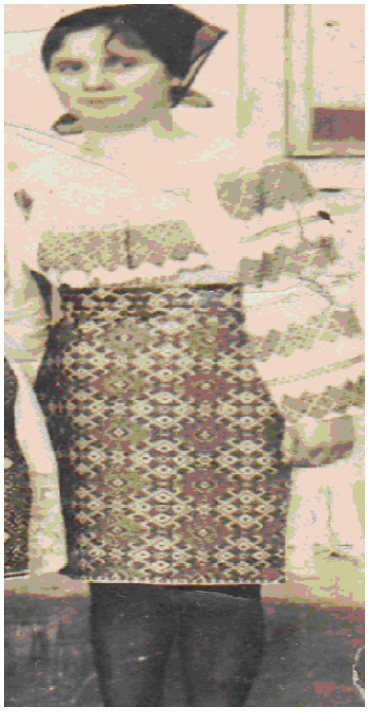
Poza nr 27

În poza nr 26 frumoasa ciobăniţă bărboşană dovedeşte că și în zona înalt deluroasă şi montană creşterea animalelor , mai cu seamă a oilor, a fost susţinută intens atât de stat cât şi cooperativele

agricole, meşteşugăreşti care achiziţionau produsele la preţuri mici dar sigure. Poza nr 27 reprezintă 3 mioare de pe minunatele plaiuri bărboșene cu referire la semnificaţia baladei mioriţei, ce peisaje, ce frumuseţi naturale ale zonei Valea Pogoniciului !

poza nr 28

POZA 29

Mândria şi fala ciobanului dulăian sau bărboşan păstrat cu respect, mândrie şi continuitate în gospodaria ţărănească dulăiană. Nici boata ciobănească, specifică zonei, nu este de neglijat ,alături de pălăria aşezată pe ureche, în mod becheresc… în poza nr 28. Este vorba de Rădăuceanu Alexandru un tânar moldovean căsătorit cu frumoasa Ivan Valeria din Duleu, o fată minunată dintr-o familie harnică şi repectată în localitate in poza 29. Sandu Reda cum este cunoscut în sat și împrejurimi a fost salariat la UCM Bocsa, apoi la SMT Duleu, actualmente pensionar s-a remarcat și printr-un talent și o voce remarcabilă în strana Bisericii ortodoxe din Duleu, conducând celelalte voci ale cântăreților din strană. Este nelipsit la toate evenimentele bisericești din localitate și împrejurimi.

Poza 31

În poza 31 o ipostază din timpul mulsul oilor cu Sandu Reda si socrul său Ivan Nicolae Reda. Mulsul oilor în localitatea Duleu, ritual ţărănesc, sacru, ginerele şi socrul fac o pauză de o ţigară aşteptând alte mioare la muls… Aşa s-au păstrat şi înmulţit averile, din brânză, lână, miei, oi, capre, vaci, viţei, porci, găini, ouă, raţe, gâşte, curci, armăsari, prune, ţuică, vin, struguri, cojoace, covoare, piei tăbăcite, munca la uzinele din jur (Bocșa, Reșița).

Poza 32

Ciobanii bărboşeni pe Valea Pogoniciului cu turma de oi ,măgarul " Ghiţă", cojoacele lor, cusute la cojocarii din sat (Gherga, Ledăru, Nica Babi), nu stim exact la cine… poza nr 32.

Poza 33

Se remarcă în poza 33, frumoasa turmă de oi păscând iarba bună, grasă, gustoasă şi sănătoasa a înălţimilor, răsfirate pe coama dealurilor domoale bărboşene. Tot în poza 33 peisajul este o invitaţie la drumeţii, culegeri de plante medicinale, fructe de pădure, coarne, măcieşe, mure, smeură, frăguţe, chiar şi afine la înălţimi mai mari …

Poza nr 34

Poza nr 35

Iernile grele , geroase, abundente în zăpezi au fost benefice pentru vegetaţia deluroasă – muntoasă, pentru bazinele hidrografice ale pârâurilor, râurilor lacurilor amenajate sau naturale, poza 34.

În poza nr 35 demonstrăm abundenţa vegetaţiei deluroase – muntoase, varietatea, vigoarea şi frumuseţea ei. Invitaţie la a o admira, cunoaşte şi a-ţi umple plămânii cu aerul prospăt al serilor de tabără din Bărbosu… În poza nr 35.

5.4. Viaţa economico-socială după terminarea Războiului Rece în Bărbosu și pe Valea Pogoniciului.

Să nu uiţi Darie : Şi noi " Am trimis toate visele pe front, în linia Întâi … însă cu adevărul ciuruit n-au supraveţuit … dar alte vise noi aveau să ne însenineze gândul pe care le-am ocrotit la piept…"

Terminarea Războiului Rece era aşteptată şi de localitatea noastră dar în alt mod , nu prin trădare. Ne aşteptam ca România să devină o interfaţă politico-economică între Europa şi Lumea Arabă având în vedere potenţialul politico- economic construit cu migală , sudoare şi sacrificii atâţia ani. Ne-am aşteptat ca România să joace un rol important în Organizaţia ţărilor nealiniate, alături de Iugoslavia pentru lărgirea bazei de comerţ, tehnologice, a exporturilor în general.

Aveam nevoie ca de aer de exporturi şi expansiune masivă a colaborării economice pentru convertirea leului românesc, pentru creşterea veniturilor salariale la cel puţin 1000 dolari pe lună, pentru cucerirea statutului de ţară mediu industrializată, pentru continuitate, dezvoltare locală şi naţională.

Aveam nevoie de cărăuşie aeriană, navală, fluvială, rutieră, feroviară, de tractoare şi utilaje agricole mai performante, de experienţa celor 200 ani de tehnologie reşiţeană, hunedoreană, braşoveană, ieşeană, clujeană, gălăţeană, târgovişteană, constănţeană, etc, de experienţa agriculturii, industriei şi comerţului de toate felurile, de experienţa ţării în general.

Nu s-a înţeles acest lucru , am distrus ţara, " CASA " care cu migală şi sacrificii am construit-o noi, părinţii, bunicii şi străbunicii noştri până la daci şi dincolo de daci.

Dar cine să-l înțeleagă ? - Niște eșaloane politice, economice, de forță românești și din diasporă, care au dat lovitura de stat la indicația lui Gorbaciov și care, n-au știut să-și conducă nici familia dar o Țară în curs de dezvoltare ce și-a creat un imperiu economic internațional ! Ce le oferim noi, părinții de astăzi, copiilor noștri ? Le oferim niște dărâmături și îndemnul "faceți voi mai mult dacă vă trebuie… " Noi atât am putut, să distrugem tot ce ne-au lăsat înaintașii… Halal ofertă !!!!

Norocul lor şi al nostru este că , ei tineri şi frumoşi, au înţeles repede ce greseli am făcut, au dres lucrurile, pe ici pe colo şi construiesc din cenuşă România. Iată-I :

Poza 36

Poza 37

În poza 36 Mire şi Mireasă din epoca post Războiului Rece, cu vise, speranţe, dorinte dar şi realizări… Da, sunt frumoşi şi tineri, harnici, neobosiți în lupta lor …ca visele lor…

În poza 37 altă nuntă în localitate, după Războiul Rece, alături de frumoşii miri, naşii de vază din neamul Ioşconilor, îşi petrec în faţa muzicanţilor. Trădarea Gorbacioviană şi-a spus cuvântul şi în această parte a Banatului, uzina din Bocşa închizându-şi porţile.

Multe s-ar putea spune despre această uzină , exploatările miniere din zonă, salba de complexe agroindustriale construite şi consolidate, unele chiar din perioada Imperiului Habsburgic, altele din perioada Marelui Război Rece, dar toate acum în paragină, rămâne ca istoria să ne înveţe copiii noştri ca astfel de lucruri să nu se mai întâmple pe pământul Banatului.

Marcarea sfârşitului Războiului Rece, în zona noastră, a fost prevăzută de scriitorul autodidact şi arheologul amator Iosif Loga Cireşan, care, pentru prima dată, a sesizat acest lucru în anul 1985. Într-o discuţie avută personal cu el, acuza pe Preşedintele României de atunci Nicolae Ceauşescu, că nu şi-a crescut înlocuitor pentru a prelua puterea, realizările şi Brendul României, iar terminarea Războiului Rece va aduce mari schimbări în Europa şi în lume.

Făcea paralelă cu perioada Carol I , şi Carol al II-lea , perioada trăită de el. Lipsa continuităţii în conducerea unei comunităţi, ţări, grupuri de ţări şi fracturarea ei, brutală, atrage după sine dezastre economico - sociale de neimaginat pentru populaţie dar şi pentru conducători. Şi cam aşa s-a întâmplat ;

Mai târziu , prin anul 1987 -1988, un important activist tânar al Comitetului Central al PCR , la o întâlnire cu activul sindical şi de partid în Reşiţa , prof. Leonard Mehedinţu a confirmat previziunile ţăranului autodidact sub altă formă, cerându-ni-se să fim pregătiţi pentru schimbări majore, care vor aduce lapte şi miere !!!

Ce previziune a avut scriitorul, arheologul, autodidactul ţăran Cireşan Iosif Loga , dar şi prof. Leonard Mehedinţu !!. Acum după 35 de ani , am văzut că, teoretic a fost bine pregătită lovitura de palat si trădarea, dar punerea în practică a fost jalnică, continuarea loviturii fără nici un program şi mai jalnică. De aici a venit şi trădarea din partea tuturor, sindicate, partide, conducere administrativă, casă regală, diasporă, aliaţi , prieteni şi duşmani. În cei 25 de ani nu am mai auzit nimic de tânarul prof. Leonard Mehedinţu, un bărbat, înalt, frumos, cu filipice senzaţionale care te cucereau înainte de a le rosti. Mă aşteptam să fie un lider…

Prezentăm, mai jos o situaţie locală din Bărbosu şi Valeapai din punct de vedere economico - social ce reflectă fracturarea şi trădarea de care vorbeam mai sus :

Dacă în 1985 localitatea noastră Bărbosu, împreună cu Valeapai avea o structură SMA cu baza tehnologică de 27 tractoare, 20 pluguri, 7 remorci, 5 combine, 10 discuri, 8 semănători, 5 utilaje de împraştiat îngrăşăminte, 5 utilaje de stropit pomii şi 30 de angajaţi la structura SMA, ce deservea alta structură asociativă CAP – ul Bărbosu – Valeapai cu o suprafaţă arabilă de 850ha.

Astăzi SMA –ul şi CAP-ul au fost desfiinţate. Mai sunt 7 tractoare private care abia îşi lucrează pământul deţinut de proprietari. Dacă în 1985 se lucrau 850 ha teren arabil şi 200 ha plantaţii pomicole de SMA astăzi se mai prelucrează 30 ha teren arabil de proprietarii de tractoare.

Dacă în 1985 se livra la fondul de stat de CAP Bărbosu - Valeapai 800 –900 tone de grâu sau porumb astăzi se livrează 0 tone;

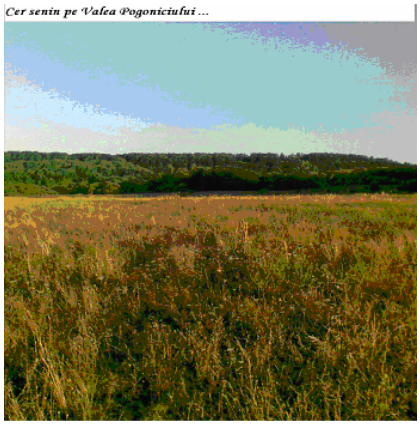
Dacă în 1985 numărul de animale era de 3000-4000 de oi, 100-200 de vaci, astăzi numărul de oi este de 2000-2500 , vaci 50- 60, capre 20-30. Dacă în 1985 venitul mediu pe familie era de 1500-2000 lei pe familie /lună (fiecare familie avea un angajat fie la SMA, fie la uzinele din Bocşa , Reşiţa, Lugoj) astăzi venitul mediu este de 400-500 lei pe familie/lună.

Dacă în 1985 tineretul avea un viitor asigurat prin locurile de muncă din industrie, comerţ, agricultură ,zootehnie, pomicultură, viticultură, astăzi nu are nici o perspectivă , decât munca în UE sau alte zone ale lumii. Comparaţiile pot continua dar toate, absolut toate reflectă distrugerea miezului economiei naţionale construite în România, în sute de ani !

Când ai o bogăţie este uşor să o împarţi la cei care au creat-o ! Greu este să o aduni şi să o gestionezi mai departe, peste generaţii ! Acest lucru nu l-au învăţat în facultăţi, nici din istorie vechii şi noii conducători. Păcat…

Chiar dacă Gorbaciov şi-a trădat propria ţară, dar şi pe noi , bănăţeni frumoşi s-au născut , se nasc mai departe, aniversările copiilor noştri şi nepoţilor au continuat, iar hotărârea lor de a-şi depăşi părinţii şi bunicii, continuă cu şi mai multă îndârjire.

Panoramă a localităţii de după terminarea Războiului Rece, în care se remarcă frumoasa depresiune a Văii Pogoniciului, pe care Împăratul Traian a ales-o, în drumul său spre Sarmisegetuza, poza 184. Este de datoria noastră ca drumul roman să fie reconstruit şi marcat cum se cuvine, pe hărţile turistice ale României şi ale judeţului pentru că toate drumurile duc la … Sarmisegetuza ca în pozele de mai jos.

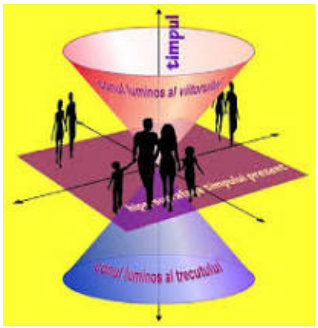
Poza 38

Poza 39

Cer senin pe Valea Pogoniciului, poza 38, terenul arabil aşteptându-şi tractoarele să-l desţelenească, dar care nu mai vin în epoca Uniunii Europene, tractoarele construite în timpul Războiului Rece le-am distrus. Apele limpezi şi cristaline ale Văii Arineşului , poza 39, alunecă spre albia Pogoniciului, aşteptând regularizarea mult promisă de administraţie… Bogăţia florei şi faunei locului , exploatată optim este un izvor de venituri pentru locuitorii zonei, dacă băncile ar acorda credite ieftine garantate de statul român. Dar statul român nu este structurat topologic în interesul comunităţii, a ţării, a cetăţeanului , el este un mijloc de inavuţire ilegală pentru conducători. Mai mult, conceptele autohtone nu se sincronizează sub nici o formă cu conceptele Uniunii Europene şi viceversa, astfel încât comunitatea locală, cetăţeanul român să beneficieze de construcţia europeană. În concluzia locală toate tentativele de accesare a fondurilor europene pentru comunitatea dulăiană, bărboşană sau păiană au eşuat, fie la nivel de comună, judeţ sau ministere. Aşadar ultima speranţă ne rămâne dezvoltarea capitalului privat bărboşan pentru afacerile turistice sau de altă natură, locale, regionale sau naţionale. Speranţa generaţiilor copiilor nostri este recapitalizarea privată, pe care ne-au confiscat-o comuniştii în 1948-1960, iar apoi ne-au distrus-o progresiştii de după 1989-2010.

Dar pentru reuşita generaţiilor actuale mai avem nevoie de o filozofie puternic ancorată în realitate şi în credinţă. Noi cei bătrâni propunem filozofia Spaţiu – Timp – Spirit a Şcolii de la Păltiniş, coordonată de Marele filozof român Noica şi de Marele filozof bănăţean Octavian Nistor, colaboratorul apropiat a lui Noica.

SPAŢIU - TIMP - SPIRIT

CAP.6. FAMILII SEMNIFICATIVE DIN BĂRBOSU :

Familia Scrapcea deținea terenuri pomicole și viticole în localitate dar și un magazin mixt cunoscut ca ”Ducheanul Scrapcea”. Din această familie mai trăiește un singur urmaș Tuțu stabilit în Bocșa, care nu ne-a pus la dispoziție informații despre familia sa reprezentativă a satului.

Familia Pârciu (Mihai) respectiv Vit Ion – o familie cu terenuri agricole și plantații de pomi fructiferi care a jucat un rol important în comunitate. Nu am identificat urmași.

Familia Oprea (Sâmă, Ion, Petru, Cornel) – o familie cu terenuri agricole, terenuri pomicole, meșteșugari în familie, au avut în comunitate, funcții importante. Urmașul Cornel Oprea a terminat liceul din Bocșa și Scoala de maiștri fiind un apreciat profesionist în prelucrarea lemnului. Are 2 fete una plecată în Statele Unite iar una căsătorită în Bocșa Română.

Familia Jivăneștilor (Petru, Trifu, Luță, Ion) – o familie cu terenuri agricole, terenuri pomicole și viticole mari, au fost oameni harnici și gospodari, din rândul familiei s-a remarcat strănepotul, nepotul și fiul lor **Trifu- Luță – Jivan** cunoscut ca Marinca Trifu, unul din cei mai reprezentativi taragotiști bănățeni. Și-a construit propriul taragot când avea 10 ani, la care a cântat în copilărie și adolescență. Apoi părinții și bunicii i-au cumpărat un taragot profesionist cu care a fost trimis la Lugoj, la Școala Populară de Artă pe care a absolvit-o cu brio. Apoi s-a înscris la seral, la Liceul nr 2 din Lugoj pentru continuarea studiilor. Într-un turneu al Ansamblului Doina Banatului din Caransebeș, Trifu Luță a fost recomandat directorului de turneu, care la cooptat în Ansamblu imediat. Într-o vizită a generalului de armată Ion Stoian la casa părintească din Valeapai îi este prezentat Trifu Luță Jivan (Marinca Trifu), aflat acasă într-un scurt concediu. Generalului îi place jovialitatea și interpretarea pieselor bănățene cântate, recomandându-l Directorului Ansamblului „Doina” al Armatei din București. Așa fiind în concediu, pleacă la București unde este angajat imediat după ce dă câteva probe de interpretare. Aici își termină studiile și devine unul dintre cei mai buni taragotiști ai Ansamblului Doina al Armatei.

Casa părintească devenită memorială Trifu Luță Jivan Marinca din Bărbosu. Se observă că este o casă de oameni înstăriți, construită în vinglu, cu poartă masivă de lemn, părinții și bunicii lui ocupându-se mult cu creșterea animalelor, vaci, boi, oi, etc. dar și cu pomicultura, viticultura, creșterea păsărilor de curte. Aici și-a petrecut copilăria, cântând la fluier la întrecere cu un bătrân al satului, pe numele său de batjocură Buia care cânta la taragot făcut de el. De aici și inspirația lui Trifu Luță Jivan Marinca să își construiască și el propriul taragot.

Revenind la plecarea lui la București, precizăm că s-a căsătorit cu o fată din Bocșa Română Adela, cu care, ulterior, a plecat la București, la vila primită de Trifu Luță Jivan Marinca. După căsătorie au primit un frumos apartament în care s-au mutat. Împreună au un fiu Ciprian, demn urmaș al Familiei Trifu Luță Jivan Marinca.

La București a fost cazat într-o vilă foarte frumoasă, izolată, de lângă parcul ”Grădina Icoanei”, unde putea să exerseze piesele noi din repertoriul Ansamblului.

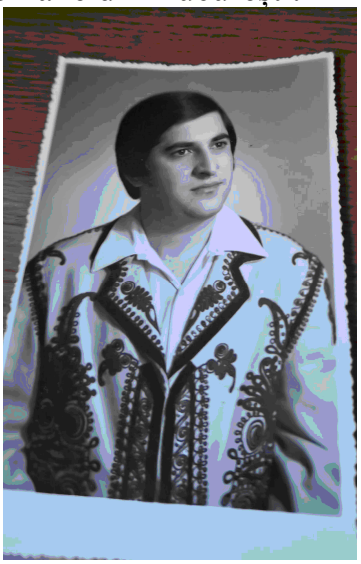
Îmi amintesc, cu drag, că de câte ori mergeam în delegație la București treceam pe la Trifu Luță Jivan, fie acasă, fie la Ansamblu și își rupea din timpul lui să petreacă cu mine câteva ore. De multe ori nu mă lăsa să mă cazez la hotel ci să dorm la vila lui pentru a depana amintiri. Nu de puține ori luam masa la restaurantul Casa Armatei împreună cu el, fără a mă lăsa să plătesc, plătea el. Îmi povestea despre turneele Ansamblului în țară dar mai ales în străinătate. Mi-a povestit cum la o aniversare i-a cântat Președintelui Ceaușescu melodia bănățână „Ană dragă, nume mândru” și a fost cerut bis pentru melodie iar el, Trifu Luță Jivan a fost foarte mândru pentru bis. Din păcate nu am obținut poze de la urmașii săi, nici din arhiva Ansamblului „Doina” al Armatei. Păcat că a decedat în plină glorie artistică și profesională, un om de o calitate umană ireproșabilă, un character remarcabil, stimat de colegi de prieteni, de consătenii lui. Prezentăm o poză a generației Marinca Trifu de la Școala Primară din Bărbosu, anii 1956-1960, el fiind al patrulea de la stânga la dreapta din primul rând (cel în costum popular) iar directorul Școlii a fost Ioachim Miloș cel care i-a descoperit înclinațiile spre muzică, spre fluier și taragot.

Generația Școlii din Bărbosu 1956 -1960,
Directorul Școlii Ioachim Miloș în centru (Primul rând)

Elevul Marinca Trifu de la Școala din Bărbosu, viitorul mare taragotist al Ansamblului Doina al Armatei Române din București.

Marinca Trifu Jivan la 20 de ani, în costumul său preferat, brunet, frumos, scrutează viitorul cu privirea-I blândă, pătrunzătoare. Absolvent al Școlii Populare de Arte din Lugoj hotărât să cucerească publicul meloman și nu numai, dar și muzica la vârful ei de interpretare. Așa a apărut pe scena Teatrului de stat din Lugoj, în concertul „Doinei Banatului” din Caransebeș, la recomandarea profesorului său de muzică.

Marinca Trifu Luță Jivan Interpretează a doină, dragă lui, de pe meleagurile bărboșene, pe scena din Parcul Rozelor din Timișoara cu Orchestra Doina Banatului din Caransebeș.

Marinca Trifu pe scena Studioului TVR o acompaniază pe Ana Pacatiuș într-o doină bănățeană.

Marinca Trifu Luță Jivan solist la taragot în concert cu Orchestra Ansamblului „Doina al Armatei” într-o piesă dragă lui.

Familia Ginonilor (Ilie Gină, Achim, Vasile, Petru) – deținători de terenuri agricole și pomicole, buni meșteșugari, (prelucrare lemn, coșuri de nuiele, scări, etc.). Nu am obținut mai multe informații de la urmași.

Familia Costonilor (Moise Costa, Achim, Ion, Adrian) –deținători de terenuri pomicole, preparatori de vinuri, de țuică, de siropuri, marmeladă, etc. Nu am obținut alte informații de la urmași.

Familia Cârloabă (Vasile, Petru, Ilie, Marian) –deținători de plantații de vie nobilă, pruni și cireși altoi, de mare calitate. Membri familiei au lucrat la uzinele din Bocșa. Mirela și Ion Cârloabă copiii lui Cornel și ai Anicăi Cârloabă s-au mutat cu familia la Bocșa unde și-au creat rostul lor în viață, remarcându-se prin hărnicie, inventivitate și dăruire profesională. Alte informații relevante nu dețin copiii și nepoții.

Familia Predonilor (Dimitrie Preda, Ion, Achim) – o familie cu terenuri agricole și terenuri pomicole, harnică, membri de familie au lucrat la uzinele din Bocșa. Urmașii nu ne-au furnizat alte informații.
Familia Costea – o familie harnică și înstărită cu terenuri agricole, pomicole și viticole cu soiuri nobile de viță de vie, cu cireși altoiți nobil. Se știe că familia Costea s-a mutat la Bocșa prin doctorul Costea, unde a practicat medicina, apoi s-a mutat la Timișoara unde a fost directorul Policlinicii din Timișoara în apropierea Prefecturii. Doctorul a avut o fată Monica, care a absolvit Liceul „Constantin Diaconovici Loga" și Facultatea de matematică fiind profesoară 20 de ani, după care a practicat managementul pyramidal la firme private. Știm despre bunicul ei că a fost închis 8 ani pentru activități politice anticomuniste. Alte date despre familie nu avem.

Familia Găgionilor (Achim, Ion Gagea) – o familie cu terenuri agricole și pomicole importante în localitate au avut funcții administrative în sat dar s-au mutat la Bocșa unde membrii familiei au lucrat la uzină.

Casa Găgionilor din Bărbosu

Familia Pau (Ilie, Petru, Achim) – o familie cu terenuri agricole, terenuri pomicole și viticole au jucat un rol important în comunitatea bărboșană, Achim Pau fiind și primar al comunei.
Familia Jorzonilor(Achim Jorz, Trifu, Petru) – o familie cu terenuri agricole, pomicole și viticole cu preocupări în creșterea albinelor, dețineau piața de miere din localitate dar și din împrejurimi.
Familia Barbu (Trifu, Sâmă, Achim) – o familie înstărită și respectată in comunitate cu terenuri agricole și pomicole înseminate, după colectivizare au plecat la Bocșa unde au lucrat la uzină.

FAMILIA JURCA PETRU :

Arborele genealogic după cum urmează: Jurca Petru s-a căsătorit cu Maria Balaci cu care a avut trei copii, pe Veta, Ion și Petru. Veta s-a căsătorit cu Petru Marcu cu care nu a avut copii. Ion s-a dus ginere în Duleu la Florica Țâcu, Petru, născut în 1932, s-a căsătorit cu Elena Moise și au avut doi copii pe Ion și Petru - Cornel. Ion este necăsătorit, Petru Cornel s-a căsătorit în Fârliug și are doi copii pe Alina și Dorin. Alina s-a căsătorit cu Silca Sami, Dorin necăsătorit.

Casa familiei Jurca Petru din Bărbosu este o casă care păstrează arhitectura veche a localității, cu camere în adâncul curții, pridvor acoperit și închis. În spatele casei sunt anexele grajdul pentru animate și cotețele de găini, găște, rațe, curci, etc.

Mai jos prezentăm un colaj de poze cu familia Jurcă mutați la din Bărbosu la Bocșa păstrându-și proprietățile din Bărbosu.

Alăturat avem un mozaic de poze a familiei Jurca Petru bărboșanul, a cărui familie vine din adâncul istoriei bărboșene cu o ramificație semnificativă în sat sau în împrejurimile Bărbosului. O familie renumită prin hărnicie, omenie și realizările obținute în decursul anilor. În fundalul pozei este casa construită în Bocșa.

FAMILIA DESPĂU :

Familia Despău cu ramificații multe in sat și împrejurimi deținea terenuri agricole, forestiere și pomicole cu membri de familie în funcții administrative ale localității.

Arborele genealogic al familiei Despău :

Despău Trifu în funcția de pădurar, apoi de primar în timpul Primului Război Mondial s-a căsătorit cu Ana din vița jorzonilor și au avut trei copii, Despău Achim, Despău Ioan și Despău Iosif. Despău Achim s-a căsătorit cu Elena din vița șestonilor cu care are doi copii, pe Despău Trifu și pe Despău Elena. Despău Ioan s-a căsătorit cu Iulia din vița todoronilor și au avut 2 copii pe Despău Achim și pe Despău Veturia. Despău Iosif s-a căsătorit cu Ecaterina din vița predonilor și au avut 3 copii, pe Despău Ana, pe Despău Elena și pe Despău Iosif. Despău Ana s-a căsătorit la Fârliug cu Borduz, Despău Elena s-a căsătorit cu Ciuta din Bărbosu, iar Despău Iosif s-a căsătorit cu Maria (Coconica) croitoreasă renumită, din Oravița și au avut trei copii pe Despău Adorian, pe Despău Iosif și pe Despău Ioan. Despău Iosif soțul Mariei (Coconica) a fost revizor contabil și a înființat în Bărbosu prima Bancă Agricolă sătească din împrejurimi. Spun sătenii că a fost un bărboșan foarte inteligent, harnic, cu o viziune a dezvoltării agricole locale, din păcate a murit de tânăr lăsând grija creșterii copiilor pe seama mamei (Coconica) și a bunicilor.

Despău Adorian a devenit foarte bun avocat în Timișoara și s-a căsătorit cu Mariana profesoară, fată de medici din Timișoara și au împreuna un fiu Despău Octavian. Despău Iosif, fiul mijlociu a devenit un bun economist, care s-a remarcat în cadrul Intreprinderii Miniere din Bocșa, apoi în cadrul ANAF Caraș- Severin, s-a căsătorit cu Daniela din familia Știucă din Bocșa – o familie bine văzută și bogată. Au împreună un băiat Despău Dan care este plecat in Elveția. Cel mai mic fecior Despău Ioan s-a remarcat ca un foarte bun conducător, a fost secretar de partid la Electrotimis, a fost șeful secției de metrologie – aparate de măsură și control din uzină. Acum are afacerea lui privată în metrologie. S-a căsătorit cu Iconia din Timișoara gestionar comercial la Magazinul Nera din Timișoara. Împreună au doi copii Despău Ovidiu și Despău Camelia. Despău Ovidiu s-a căsătorit cu Mihaela din Timișoara și au plecat în Canada.

O parte din casa familiei Despău refăcută de nepotul Ion Despău care este un susținător permanent al Bisericii Baptiste din Bărbosu și nu numai, dar și a satului natal. Nu își uită originea, părinții, moșii și strămoșii, vița bărboșană, deși are o minunată casă în Timișoara unde locuiește cu familia.

Prezentăm în continuare arborele genealogic al familiei Despău pentru care avem respect, cinstire și recunoștință față de inaintașii lor devotați comunității bărboșene, neamurilor și familiilor lor.

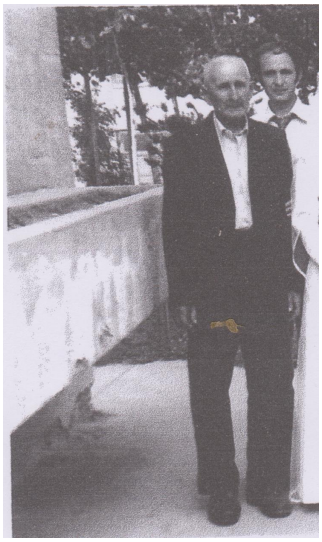
Despău Camelia s-a căsătorit cu Ertuică Mihai și au împreună trei copii Ralf, Raien, Ranisa. Mai jos prezentăm un album din cadrul familiei Despău.

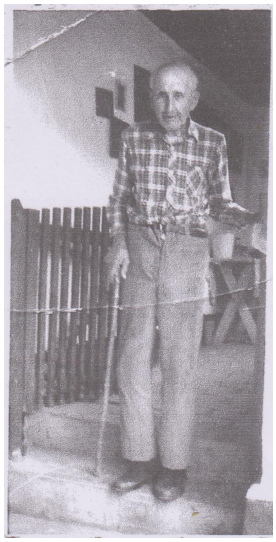

La nunta lui Ion Despău

În albumul de mai sus remarcăm pe mama Coconica cu cei 3 frați Despău (Iosif, Ion și Dorel), la nunta lui Ion. Apoi verișorii Traian, Ecaterina și Leonard Filip la aceiași nuntă în Timișoara. Mai jos Moșu Iosif Despău acasă la Bărbosu, unul din întemeietorii Bisericii Babtiste din Bărbosu.

Aniversare la Biserica baptistă din Bărbosu organizată de moșu Iosif Despău.

FAMILIA MILOȘONILOR :

O familie cu terenuri agricole și terenuri pomicole importante, a căror membri au lucrat și în fabricile de la Bocșa sau intreprinderile miniere.

Poză de familie a miloșonilor

Arborele genealogic cunoscut de nepoți se intinde în istorie de la anul 1895 când se naște Miloș Iosif și decedează la 84 de ani în anul 1979. A fost căsătorit cu Ecaterina din vița Jorzonilor și au avut un fiu pe Miloș Ion care a fost căsătorit cu Rămneanțu Maria din familia Pempene, Duleu. S-au despărțit și Ion s-a căsătorit cu Maria Pera din Bărbosu cu care a avut o fată Elena. Elena s-a căsătorit cu Ion Rămneanțu din Duleu, fratele lui Cornel Rămneanțu. Împreună au avut o fată frumoasă foc, Mărioara care s-a căsătorit cu Nicolae din Bocșa după ce Elena și Ion Rămneanțu s-au mutat în Bocșa. Mărioara și Nicolae au avut 2 fete la fel de frumoase ca părinții, pe Alina și Minodora. Alina a urmat Școala militară și s-a căsătorit cu Groff Ion din Caransebeș cu care are un băiat Mihai. Minodora a terminat liceul din Bocșa și s-a căsătorit cu Pintea Dănuț cu care are o fată Mădălina. Mai jos prezentăm câteva poze din familia Miloș :

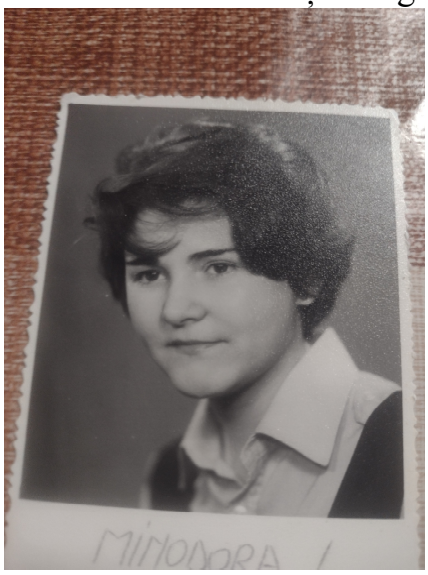
Mărioara, Nicolae și fetele lor

Alina militar

Alina și colegele de grupă

Minodora elevă

Mărioara, Minodora și bunicile
În stațiune

FAMILIA SEST (TRĂILĂ, NICOLAE):

O familie înstărită cu terenuri agricole, pomicole după colectivizare s-au mutat în Bocșa și au lucrat la uzină, construindu-și o frumoasă casă cu etaj. Arborele genealogic l-am determinat cu Șest Trăilă care s-a căsătorit cu Maria din Moravița pe care a întâlnit-o prin peregrinările lui la târguri. Împreună au avut doi băieți, pe Trăilă și pe Nicolae. Trăilă s-a căsătorit cu Elena Florea cu care a avut două fete pe Iconia și pe Aurica. S-au mutat de tineri la Bocșa iar fetele au urmat școlile la Bocșa. Iconia s-a măritat cu Gheorghe Popa unul dintre cei mai buni maiștri de la U.C.M Bocșa cu care a avut un băiat Gabriel. Gabriel s-a căsătorit cu Liliana din Reșița unde s-au stabilit împreună și lucrează la bijuteria proprie. Nicolae s-a căsătorit cu Iuliana și au avut două fete pe Iconia si Florica. Iconia s-a căsătorit cu Craiovan din Ramna si au o fată care s-a căsătorit în Germania. Cealaltă fată Florica s-a dus noră la Șetâr bărboșanul. Prezentăm câteva poze ale familiei:

Generațiile familiei Șest

Maistrul Gh. Popa și prietenii

FAMILIA IANCU :

O familie bărboșană înstărită ce deținea terenuri agricole, pomicole și viticole importante. La începutul colectivizării s-a mutat la Bocșa la îndemnul baronului Sebeștyn.

Familia Iancu din Bărbosu pozată în fața casei.

Despre această familie avem informații de la nepoți și urmași că a fost foarte harnică, înstărită, patrioată, au contribuit cu ajutoare la Revoluția de la 1848 pentru armata ce apăra cetatea Timișoarei. Ținuta tradițională a familiei Iancu este costumul popular tradițional a Văii Pogoniciului și a Banatului Montan dar și cu influiențe a Banatului de câmpie. În mijlocul pozei este Iancu Vasile alături de soția sa Iancu Ioana, care a venit noră de la familia Gega din Valeapai. Alăturați lor sânt copiii : Iancu Trifu, Iancu Elena, Iancu Ana, Iancu Ion și Iancu Viorica.

FAMILIA CIOVEC :

Frații Ion Ciovec, Petru, Trifu – o familie cu terenuri agricole și pomicole importante în Bărbosu, după colectivizare, au plecat la Bocșa unde au lucrat la uzină unii din arbore. Arborele genealogic este adânc în localitate și îl reperăm de la Ion Ciovec care s-a căsătorit cu Silvia și au avut un băiat Ioachim Ciovec care s-a căsătorit cu Elena din Vița Opronilor (tată Sâmă, mama Ana Oprea). Din această căsătorie a rezultat Marioara Ciovec. De remarcat că Ion Ciovec a murit în primul război mondial alături de dulăienii Turba Francisc și Căprariu Petru iar Ioachim Ciovec moare tot pe front în al doilea război mondial alături de dulăianul Bulgăr Petru la Cotul Donului.

Marioara Ciovec se căsătorește cu Laiu Aurel din Vermeș și au doi copii pe Laiu Aurelian Ovidiu și pe Laiu Sorin.

Arborele genealogic al familiei Laiu este impresionant : din părinții Laiu Petru – vermeșanul și Iuliana din Valeapai (familia Filea-Adam) se nasc 6 copii Veronica, Elena, Maria, Viorica, Mihai și Aurel. Veronica și Elena decedează de tinere iar Maria se căsătorește cu Pavel Mălin din Moldova și au 2 copii pe Stefan și Dan. Ștefan se căsătorește cu Valeria și are o fată Alina balerină la Galați care se căsătorește cu Florian și au un băiat David. Dan se căsătorește cu Adelina și au un băiat tot David. Viorica sora lui Aurel se căsătorește cu Ștefan și au 2 copii pe Mariana si Florin. Mariana se căsătorește cu Aurel și au 2 copii pe Adelina și Alexandru. Mihai fratele lui Aurel se căsătorește cu Ruja și au o fată Mihaela apoi tot Mihai se căsătorește cu Marioara și au un băiat Cristi. Primul copil al Marioarei și Aurel Laiu adică Aurelian Ovidiu Laiu se căsătorește cu Mihaela din Timișoara și au 2 copii pe Paul Lucas Laiu și pe Robert Haraus Laiu. Celălalt băiat al lor Sorin Laiu se căsătorește cu Adelina și au o fată Vanesa Ramona Laiu. Din păcate Sorin Laiu decedează în Germania. Vom prezenta, în continuare, un album al familiei Ciovec – Bărboșanul – respectiv Laiu – Vermeșanul, de la bunici până la nepoții de astăzi :

Bunicii Mărioarei Ciovec Părinții Marioarei Ciovec

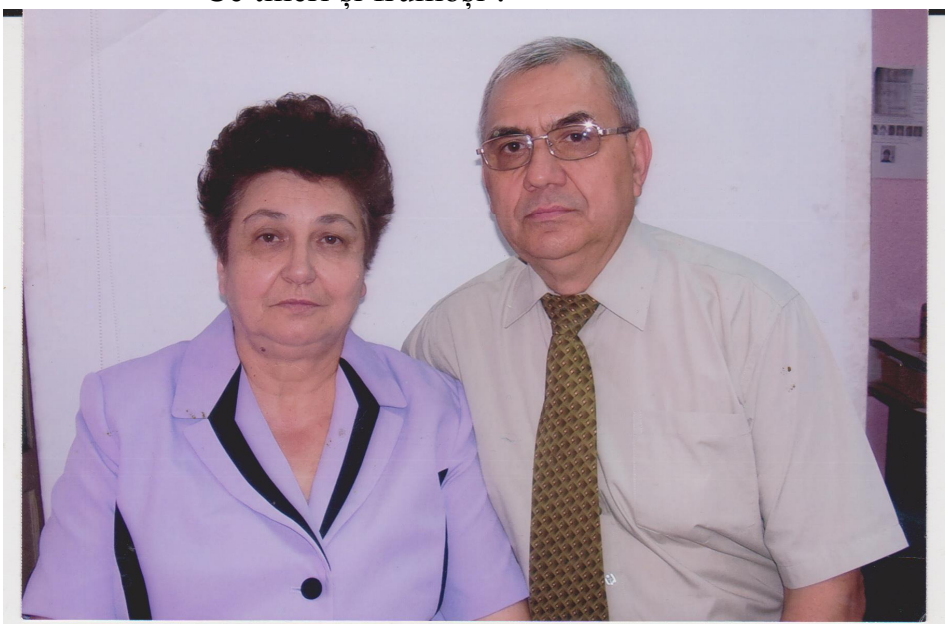
Vă rugăm să remarcați frumusețea costumului popular bărbătesc și evoluția lui. Dacă bunicul purta brâu cusut cu modele populare, cămașă lungă, albă din cânepă, cu guler croșetat, pantaloni largi peste opincile cu gurgui, tatăl Marioarei purta curea lată cu modele florale, cămașa este mai scurtă croșetată atât la gât cât și la poale, iar pantalonii sânt în interiorul cizmelor bilgăr la modă în tot Banatul de munte.

Ciovec Achim și Gârboni Trifon din Valeapai în anul 1942 , ianuarie 6, la Timișoara, în ținută militară.

Ciovec Marioara și Laiu Aurel miri la nunta lor !
Ce tineri și frumoși !

Ciovec Marioara devenită Laiu, la maturitate alături de Aurel Laiu

Nunta de aur aniversară a familiei întregește respectul, longevitatea, stima, dragostea față de familie

O parte din familia Ciovec – Laiu

Familia Laiu în excursie cu o familie din Linz – Austria la Orșova și Rudăria

Orchestra Ogrezeni, jud. Giurgiu organizată de profesorul și dirijorul Aurel Laiu

Orchestra Amstetten, Austria organizată de profesorul și dirijorul Aurel Laiu

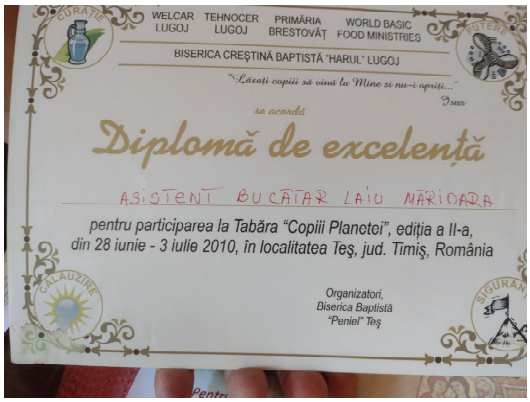
Orchestra fanfară din Eftimie Murgu și corul organizat de profesorul și dirijorul Aurel Laiu. Cu o activitate de invidiat în domeniul musical și al organizării de evenimente este remarcat și official prin diplomele de merit acordate de-a lungul activității.

Iată o muncă roditoare și răsplătită de oficialități și comunitate prin recunoașterea valorii și a muncii realizată de familia Laiu.

Nu putem trece peste pasiunea profesorului Laiu de colectionar a instrumentelor muzicale și organizarea unui punct muzeistic în casa sa, care va rămâne probabil o casă memorială sau oficialitățile locale îi vor acorda un spațiu corespunzător memorialistic.

Instrumente de suflat din colecția Laiu

O vioară foarte valoroasă din colecția Laiu (1770)

Biroul de lucru al profesorului Laiu

Instrumente cu coardă foarte valoroase din colecția Laiu

Familia Lorinț din Bărbosu

Poza nr 69 Poza 70 Poza 71

Mama Neni cu nora Maria Pălina –Dulăiana şi nepoţelul în costume populare, poză plină de armonie şi frumuseţe la familia bărboşană în epoca Războiului Rece. În poza 70 Achim Lorinț și nevasta, cu fetița lor Claudia. În poza 71 Claudia Lorinț la grădiniță.

Familia Albu din Bărbosu

Poza nr 70

Frumoasa dulăiană Ileana Vit (cu porecla Piparcă) în costum popular de cretașin. Venită noră în Bărbosu la Familia Albu, apoi soțul ei Albu Ion și cu Ileana s-au mutat în Bocșa după care, devenind părinți cu fiul , au venit la Duleu în casa Ilenei. Din păcate Ion moare în plină tinerețe iar Ileana rămâne văduvă restul vieții.

Familia Vârdău :

Are următorul arbore genealogic :Ciovec Petru nascut în anul 1885 și decedat în 1959 a fost căsătorit cu Elena din vița Iorgovan și au avut 3 copii pe Petru, pe Lucreția și pe Achim.

Petru a fost căsătorit cu Elena din vița Bagiu și au avut un băiat Achim. Din păcate Achim moare în primul război mondial devenind erou al satului Bărbosu, Fiul lor Achim se căsătorește cu Ana din Valea Mare și au o fată Rodica care se căsătorește cu Ion din Soceni Care au doi copii pe Alexandru și Adina. Lucreția se căsătorește cu Ion din Ramna și nu au avut copii. Achim se căsătorește cu Elena din vița Marinca bărboșanul și au avut două fete pe Maria și Viorica care rămâne nemăritată. Maria se căsătorește cu Ion Vârdău din Șoșdea cu care are 6 copii, pe Rodica, pe Lidia, pe Marinela, pe Ion, pe Daniel, Rodica s-a căsătorit cu Cornel Laiu și au avut un băiat Trifon – necăsătorit. Lidia s-a căsătorit cu Minea Gheorghe cu care nu a avut copii. Marinela s-a căsătorit cu Coroiu Gheorghe și au avut 3 copii pe Darius, pe Cristina, pe Samuel. Darius s-a căsătorit cu Elena din vița Ciovec și au 4 copii, pe Kales, pe Iosua, pe Așer, pe Asael. Cristina și Samuel sunt necăsătoriți. Ion este singur, necăsătorit. Daniel s-a căsătorit cu Adina și au 2 copii pe Daniel și David. Tot arborele genealogic a fost foarte bine organizat, harnici, gospodari peste tot unde au lucrat fie în Bărbosu, Bocșa sau în alte localități.

Mai jos prezentăm poza casei din Bărbosu:

Familiile Bandu Trăilă și Iohana, Gornic Petru, Pele Teodor și Pele Trăilă – bărboșanul :

Familii cu un arbore genealogic comun care vin din adâncul istoriei bărboșene până în prezentul zbuciumat actual, creionând un viitor pentru originea familială bărboșană. Întregul arbore nu și-a uitat rădăcinile prin urmașii, urmașilor lor, ci din tată în fiu, din fiu în nepot, din nepot în strănepot și stră-strănepot au pus o piatră la fundația originii bărboșene. Toate cele patru familii bărboșene au deținut terenuri agricole însemnate, așa cum reiese din cartea funciară a localității Bărbosu, transmițându-le de la o generație la alta. Toate au fost familii harnice, înstărite cu terenuri agricole, pomicole și viticole, cu soiuri nobile de viță de vie, cu cireși altoiți nobil. Pele Trăilă, după colectivizare, a plecat la Bocșa s-a angajat la intreprinderea minieră, apoi la intreprinderea forestieră Bocșa. Ca și ceilalți bărboșeni, mutați la Bocșa, și-au construit case frumoase cu păstrarea caselor părintești din Bărbosu.

Iată un album symbolic din vița familiei Bandu. Iohana Bandu căsătorită cu Pele Teodor în diverse ipostaze. În poza alăturată fata lor Ecaterina căsătorită Șest cu cei doi copii Alexandru(Duțu) și Ana.

Pele Trăilă, urmașul demn al familiei Bandu Iohana căsătorită Pele, a familiei Pele Teodor, călare pe calul preferat „Murgu” cu care se ducea la sora sa Ecaterina căsătorită Șest în Berzovia. Se observă costumul popular specific Banatului de Munte cu curea lată înflorată și cizme bilgăr. Cu același cal mergea la Centrul de instrucție militară din Valeapai unde era instructor militar. Alăturat Iohana cu Cu fiul Tilă și fata Ecaterina.

Familia Șest(Rcaterina și Gheorghe) din Berzovia cu copiii Ana și Alexandru (Duțu). Alăturat nunta lor de la Berzovia.

Familia Pele Trăilă și Maria la Botezul Domnului cu Pastorul Bisericii.

Pele Trăilă și Jurca Petru în stațiunea Băile Herculane

Nunta Anei Sest cu Viorel Hoarcă din Lugoj

Nunta fiului Anei, Cătălin cu Claudia din Berzovia

Familia Pele Trăilă și Maria împreună cu un frate al Bisericii.

Familia Pele Trăilă și Familia Filip Traian cu fiul lor Leonard Filip

Caii și căruța familiei Pele Trăilă cu care au făcut avere la Bocșa și au întreținut-o pe cea de la Bărbosu

Florentina soția lui Leonard Filip, nora familiei Filip și a Familiei Pele aduce o sticlă de apă minerală bunicului Trăilă, intr-o toamnă târzie.

Astăzi curtea și fostul grajd al familiei Bandu-Pele-Filip.

Casa Pelonilor renovată de nepotul Leonard Filip în memoria înaintașilor.

Terasa păzită de statuia din lemn a țăranului bărboșan.

Bucătăria terasei în așteptarea musafirilor la Ruga Bărboșană

Parcarea musafirilor din curte

Grădina lui Ronald Filip bărboșanul așteaptă investiții.

Pe terasa din Bărbosu trei generații ale familiei Bandu, Pele și Filip : Ecaterina, Leonard, David

Casa Pele Trăilă și Maria înainte de reconstrucție și terasa în construcție

Evenimente semnificative ale familiei Pele – Filip:

Poza nr. 136

Căsătoria bărboșanei Ecaterinei Pele cu dulăianul Traian Filip

În anul 1972 o altă nuntă în Bărbosu și Bocșa, poza 136, cu naşi de renume, Familia Bojincă (Ioan şi Maria) din Bocşa. Inginerul Ioan Bojincă frate cu profesoara Doina Dăneţ iar soţia Maria, alintată şi Ţuni ,contabilă, fiica celui mai bun meşteşugar de încălţăminte din Caraş – Severin, deţinător de magazine în Reşiţa, Caransebeş şi Lugoj. Între nași mirii Traian Filip din Duleu și Ecaterina Pele din Bărbosu ocrotiți cum se cuvine, nu numai în poză dar și în realitatea zilnică. Nașii ne-au sfătuit și îndrumat pașii în viață fiind a doua familie, familia spirituală așa cum sunt considerați nașii la bănățeni. În rândul din spate, de la stânga la dreapta, mama mirelui Ana Filip (Traleș) din Duleu cu origini în Bărbosu, tatăl miresei Trăilă Pele (Bandu), din Bărbosu cea mai bună cumnată a mirelui (Mărioara Bulgăr din vița Roșonilor) din Valea Mare, fratele mirelui Petru Bulgăr din Duleu și tot fratele mirelui Petru Filip din șciumpul lui Moșu Pepi din Duleu. Poza este făcută la atelierul fotografic a lui Demetrovici din Bocsa, nunta desfășurându-se la familia miresei din Bocșa.

Evenimentul s-a petrecut în plin Război Rece, cu speranţe şi vise că el, Războiul, se va termina odată. Da, s-a terminat printr- o trădare , din nefericire, ultimul lucru la care ne-am fi aşteptat. Oare unde era România acum dacă în loc de trădare am fi parcurs o absorbţie sistemică matematică, firească așa cum am învățat la facultate la teoria calitativă a sistemelor!!!

Poza nr 134

Poza nr 135

Poze ale mirilor cu nepoții de frați Elisabeta Filip și Ioan Filip apoi Titus Bulgăr și Norica Bulgăr în anul 1972, 13 august. Ioan și Elisabeta viitori agricultori de vază în satul Duleu cu 3 copii minunați, iar Titus viitor inginer la UCM Bocșa, șeful tehnologilor din uzină prin mâna căruia au trecut tehnologiile tuturor macaralelor și podurilor realizate de uzină.

Norica viitoarea sportivă a familiei, handbalistă în echipa Liceului ”Tata Oancea” din Bocșa iar apoi juristă și șefa serviciului Personal – Salarizare – Juridic de la Avicola Bocșa.

În poza 135 mirii au pozat alături de părinți Trăilă Pele socrul mic și Ana Filip soacra mare spre aducere aminte de nunta copiilor lor, acest lucru realizându-se în plin război rece. Mirele în același an se angajează la cea mai mare intreprindere constructoare de mașini din țară UCM Reșița, la Centrul de Calcul.

La 1 an de la nuntă vezi

Poza 136

poza 136 foştii miri, acum părinţi, se bucură de primul lor băiat Leonard Filip înconjurat de nemărginită dragoste de bunici dar şi de celelalte rude.

Oare câtă bucurie poate fi în sufletul părinţilor când îşi ţin în braţe urmaşul … !! Ai senzaţia că aripile sufletului te înalţă spre noi ţeluri, spre noi limite, spre noi dorinţe…

Aşa au fost toţi părinţii dulăieni, bărboşeni, constatare realistă prin rezultatele obţinute în perioada Războiului Rece dar şi după, de fiecare familie.

Poza 137

Poza 138

Poza 139

În pozele 137 şi 138 Noile generaţii ale Războiului Rece ….la gradiniţă şi aniversare…. Pe ei trebuie să ne bazăm realizarea viselor noastre dar mai cu seamă a lor…

Au crescut în perioada Războiului Rece şi trăiesc momentele refacerii capitalului Românesc fără nici un ajutor… în condiţiile unei competiţii acerbe. Să le ţinem pumnii strânşi pentru reuşită, să-i încurajăm cu toată fiinţa noastră. Priviți poza 137, ce ochi mari și frumoși, ce sclipire în ochi, ce privire adâncă și penetrantă dincolo de poză, la grădiniță în grupa mică…

În poza 138 remarcăm sfiala de a sulfa în lumânări, voia sâ-I cântăm ” La multi ani ! ” întruna, fără oprire… iar în poza 139 este fericit că l-a regăsit pe Pinochio !!

În anul 1985 Dumnezeu dăruiește familiilor Pele – Filip cel de-al doilea nepot și copil Ronald Filip care înobilează atmosfera creștină din casele noastre dar și a rudelor noastre. Era atât de așteptat în familii pentru continuarea tradiției străvechi că o casă serioasă trebuie să aibă minimum doi copii și doi nepoți. Frații Leonard și Ronald pentru Tata Tilă a reprezentat brandul existenței sale de acum înainte, dar nu numai pentru bunic ci și pentru părinți.

Ronald și cățelul său adoptiv.

Ronald şi cățeii lui adoptivi.

Ronald Filip cu nepoțelul de frate Darius adică cu copilul lui Leornard

Poza nr. 140

În poza nr 140 Ronald Filip absolvent de facultate, cu privirea blândă, scrutează viitorul generațiilor lui și a celor ce va să vină.

Peste ani nepoții și strănepoții bărboșenilor din familiile Bandu, Pele și Filip alături de colegii lor din firmă, participă la Târgul Internațional din Turcia. Salt tehnologic în timp de la carul cu boi și căruța Pelonilor la mașinile laser din expoziție sau la generatoarele de mare performanță produse de firma Endress Group.

Generatoarele Zenesis în expoziție.

Altă participare internațională la Expoziția de la Munchen

Srănepotul Pelonilor bărboșeni David mândru de produsele expuse la Târg.

Darius Filip mezinul familiei Leonard Filip la Columna lui Traian, cercetând istoria Drumului I Roman care trece prin apropierea Bărbosului. Filonul de cultură și istorie,bănățean continuă la Roma. Așadar toate drumurile noastre bănățene cultural-istorice duc la Roma.

David Filip și Leonard Filip, Tată și Fiu mândri de ceea ce realizează pentru Ei, pentru arborele genealogic, Bărbosu, pentru Banat și România.

Familia Eduard Sebestyn :

A fost cunoscută ca o familie foarte înstărită, deținând peste 60 ha de vie, terenuri agricole și silvice așa cum reiese din Cartea funciară. S-a ocupat cu comerțul de vinuri și țuică deținând birturi și magazine în Buziaș, Lugoj și Timișoara. Vinurile lui au fost exportate și în SUA prin transportul vinului cu carele în portul Moldova Nouă, apoi pe Dunăre până în portul Hanovra, de unde se îmbarcau pe vapoare până în Statele Unite. Era mândru de originea evreiască, având relații deosebite în lumea bună timișoreană. După terminarea celui de-al Doilea Război Mondial a vândut toate proprietățile din Bărbosu și s-a mutat în Timișoara. A avut o fată și un băiat. Fata a murit la nașterea unei fetițe cu numele Ecaterina. Băiatul lui impreună cu ginerele și fetița Ecaterina au plecat în Statele Unite. Sebeștyn Eduard și soția lui au decedat în Timișoara aproximativ prin anii 1970-1971. Afost bun prieten cu Pele Teodor și Pele Trăilă căruia i-a și vândut 2 grădini și un teren arabil, parțial împădurit în Ișfaneasa.

Ruinele casei Sebestyn din Bărbosu cumpărată de Iosif Despău

Cazangeria familiei Sebestyn

Gropile de borhot și grădina familiei Sebestyn cumpărate de Pele Trăilă.

Zidul de piatră gros de 1m rămas de pe vremea turcilor pentru apărarea vetrei satului Bărbosu.

Familiile Floronilor, Petconilor și Lucaci:

Arborele genealogic al acestor familii este adânc înrădăcinat în istoria Bărbosului. Se pomenește despre Floare Ion străbunicul ,născut prin 1885, care a luptat în Primul Război Mondial și a fost prinzonier de război la ruși 7 ani, apoi s-a căsătorit cu Elena – Maria și au avut doi copii pe Floare Ion și pe Floare Achim.

Străbunicul Floare Ion cu soția Elena Maria și cei doi copii Ion și Achim.

O familie harnică și buni gospodari, pedanți păstrând portul popular bănățean – bărboșan precum se remarcă în poză. Floare Ion copilul s-a căsătorit în șciump cu Elena Lighezan – bărboșana cu care a avut o fată Maria, vezi pozele următoare.

Floare Ion bunicul cu soția Elena, strănepotul Alexandru și vaca Joiana

Maria Fata lui Floare Ion și Elena în costum popular specific bărboșan. Se observă ținuta impecabilă a Mariei și făloșenia Floronilor.

Maria se căsătorește cu Gheorghe Petcu din Valea Mare și au doi copii pe Ion Petcu și Elena Maria Petcu, vezi poza următoare.

Elena-Maria, Maria și Ion Petcu

Elena – Maria se căsătorește cu Alexandru Lucaci din Poeni – Ardeal și au un băiat Alexandru. Alexandru se căsătorește cu Camelia și au tot un băiat care este botezat tot cu numele de Alexandru, iar din altă căsătorie familia mai are doi copii minunați pe David și pe Alesia.

Celălalt copil al Mariei, Ion Petcu se căsătorește cu Petronela, o fată deosebită din Moldova cu care are trei fete, pe Oana, Ionela și Florentina. Oana se căsătorește cu Ionel din Grădinari și au doi copii pe Bogdan și Paula, iar Ionela se duce noră în Deva la Mircea Botea cu care are un băiat Luca. Florentina este în Timișoara necăsătorită.

Petcu Ion și Petronela alături de copii

Familia Floare Ion și Elena, Petcu Maria, Ion și Elena Maria.
Bunici, Părinți și Nepoți

Bunicul Floare Ion în armată

Alexandru Lucaci cu soția și copiii

Casa Floronilor, Petconilor din Bărbosu, renovată de strănepotul și nepotul lor Alexandru Lucaci, care a devenit și proprietar este iluminată bogat, așteptându-și musafirii. Iată că nepoții bărboșeni păstrează averea lăsată de înaintași, o înmulțesc și îi dau nouă valoare. Cinste și respect pentru ei, nepoții, că satul Bărbosu își continuă existența. Ca avere menționăm că au deținut 10 lanțe de pământ în Dealul Urdului pe care, în timpul războiului rece le-au dat la stat, patru grădini în vatra satului, patru prinsori de pruni în Dealul Ramnei. În 1960 și-au cumpărat casă la Bocșa și s-au mutat acolo.

Casa Alexandru Lucaci – Bărbosu cu anexele și curtea

Struți cresccuți la Bărbosu

Se apropie Crăciunul

Casele fraților Elena Maria Lucaci și Ion Petcu – Florea din Bocșa realizate în perioada Războiului Rece.

Familia Gornic bărboșană:

Este o familie binecunoscută bărboșană cu rădăcini și nemșaguri multe în localitate dar și în satele vecine Valeapai, Duleu sau orașul Bocșa. În poza de mai jos Gornic Pătru străbunicul, alături de soție și cei doi copii Petru și Maria în mijloc. Se remarcă portul popular bărboșan – bănățean îngrijit, cu clăbăț, curea lată înflorată, cămașă lungă și nelipsitele cizme bilgăr, la moșu Pătru, atât la părinți cât și la copii. În fundal poneava – covor înflorată semn al bunului gospodar bărboșan.

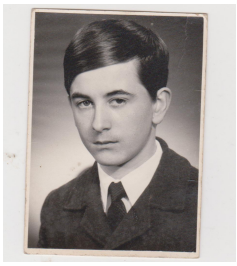
Maria, fata lor, în costum popular de cretașin, domnișoară, se va duce noră la familia Pele din Bărbosu, căsătorindu-se cu Pele Trăilă. Impreună își vor construi o frumoasă casă în locul casei bătrânești și vor avea împreună o frumoasă fată Ecaterina Pele. Petru junior se va căsători cu Maria și vor avea trei copiii frumoși, harnici și inteligenți Viorel, Ion și Cornel.

Viorel

Ion

Cornel

Trei copii îngrijiți de părinții și bunicii lor așa cum se vede în poze.

Bunicul cu Maria și copilul Viorel

Colaj de poze cu Viorel și soția sa Maria, Viorel mic, Viorel, soția și Pastorul la Botez

Viorel și mama sa Maria în studioul Demetrovici

Viorel cu gentuța pregătit de grădiniță

Gornic Petru junior, soțul Mariei Gornic, tatăl copiilor Viorel, Ion și Cornel, decorat pentru rezultatele de conducător al echipelor de muncă, la UCMMA Bocșa, în timpul războiului rece.

Bărboșeni în armata română din timpul războiului rece

Generațiile Mariei Gornic din perioada 1940-1944 cu directoul de școală Nicolae Priescu și soția sa

Casa familiei Gornic lăsată moștenire nepotului și fiului lor Cornel.

Familia Pau :

Cunoaștem despre arborele genealogic al familiei Pau următoarele: Ionel Pau a fost căsătorit cu Nena Cală din vița Călonilor și au avut doi copii, pe Cornel Pau și pe Maria Pau. Cornel s-a căsătorit cu Jenica și au doi copii, pe Nelu și Camelia. Maria Pau s-a căsătorit cu Nicolae Loga din Bocșa, un reputat maistru al Minerei Bocșa și au două fete, pe Simona și pe Nicoleta. Simona s-a căsătorit cu Ilion Flavius și au un băiat Abi. Nicoleta s-a căsătorit cu Ciuta Ionel și au o fată Ana Maria.

Familia Ciovec Marcel:

Casa bătrrânească a străbunicilor renovată de către Marcel și modificată ca și casă de vacanță

Familia Pascu

Casa familiei Pascu din Bărbosu cu nr 24, renovată şi întreţinută de Petru Pascu.

Arborele genealogic al familiei Pascu este cunoscut de la străbunicul Pascu Trifu, născut la 13 mai 1884 care s-a căsătorit cu Lucreţia Blocău, născută la 1 mai 1889, în data de 18 octombrie 1907.

Împreună au avut un băiat Pascu Ion, bunicul nostru, născut la 30 septembrie 1908. Pascu Ion se căsătoreşte cu Elena, născută Novac în 26 noiembrie 1911, căsătoria având loc în martie 1927. În urma căsătoriei se naşte Pascu Achim – tatăl meu, la 29 aprilie 1929, apoi imediat în anul următor se naşte şi sora lui Pascu Maria.

Pascu Achim şi Maria îşi petrec copilăria în satul Bărbosu, iar şcoala o termină tot în sat. În 5 noiembrie 1948 Pascu Achim se căsătoreşte cu Maria născută Ciovec la 9 decembrie 1929, din părinţii Civec Trifu şi Ciovec Paraschiva. În anul 1949, 24 august, Pascu Achim şi Maria au un băiat, Petru Pascu fiul. În 1950 Achim Pascu este luat la armată până în anul 1952, după care se eliberează, se întoarce acasă, în plin război rece, lucrează alături de familie pentru

achitarea datoriilor de război. Fiul Petru Pascu face primele trei clase primare la Școala din Bărbosu cu directorul de școală Ioachim Miloș după care este transferat la Școala generală din Bocșa Vasiova în clasa a IV-a. În 1959 părinții lui Petru Pascu, cumpără o grădină în Bocșa Montană, de la Dăneți Ana, în zona „Paradis”, unde construiesc o casă frumoasă în care Petru Pascu locuiește și acum, pe strada Plopilor nr. 4. Revenind la familia bărboșană a Păsconilor, toți s-au ocupat cu agricultura, pomicultura, viticultura și creșterea animalelor, precum majoritatea locuitorilor satului. Este de remarcat faptul că Achim Pascu, tatăl lui Petru Pascu a știut să lucreze în asociație cu verișorul lui Pascu Ion și cu vecinul din stânga Meza Gheorghe soțul Vuicăi. Așa au reușit să se ajute unii pe alții, să producă mai mult și să sporească avuția casei. Mai jos prezentăm poza lui Meza Gheorghe, ajutor de minier la Intreprinderea Minieră Bocșa.

REPUBLICA POPULARA ROMINĂ
MINISTERUL MINELOR SI ENERGIEI ELECTRICE
Întreprinderea Minieră Bocșa
Localitatea Bocșa
Semnătura posesorului
Data eliberării 01.06.1964
Carnet de Muncitor Calificat
Seria 01184
Tov. Meza Gheorghe născut în anul 1921 luna decembrie ziua 23
comuna Valea-Mai raional Lugoj
regiunea Banat a urmat și absolvit cursul de calificare (~~specializare~~) conform H.C.M. 129/1959, în meseria de ajutor miner
în anul 1964 obținînd media 7,66
DIRECTORUL INTREPR.
Șef Serv. Personal și Învățămînt
Resp. curs calificare
Nr. șc. 1285
Nr. întrepr. 1896

În anul 1952, tatăl Pascu Achim se angajează la Combinatul Metalurgic din Reșița ca tâmplar făcând naveta la Reșița, dar în același timp după schimburi și recuperări continuă munca la grădinile din Bărbosu cu ajutoarele de mai sus. În 1988 tatăl se pensionează și continuă munca la Bărbosu cu și mai mult zel.

Mama, Pascu Maria se angajează în 1958 tot la Combinatul Siderurgic Reșița, dar după 2 ani de navetă se transferă la I.G.O.R Reșița, casier încasator, apoi la I.G.O. Bocșa tot ca și casier incasator de unde se pensionează. Mare parte din concediu părinții și-l petrec la Bărbosu unde grădinile pline de pomi fructiferi îi așteaptă, dar și în stațiunile balneoclimaterice construite sau refăcute în timpul războiului Rece, așa cum se poate vedea din pozele următoare:

Relaxarea părinților pe iarba grasă din Bărbosu.

Sau în concediu la Olănești Achim și Maria Pascu.

După pensionare Achim și Maria Pascu se mută din casa de la Bocșa la casa părintească de la Bărbosu, unde tata fiind un mare iubitor de animale, își reface gospodăria, muncește alături de mama Maria fiind fericiți atunci când noi copii Petru și Viorica, nepoții Cristian și Adrian mergeam sâmbăta și dumineca în vizită la ei.

Dragostea lui Achim tatăl, pentru natură a transmis-o cu drag celor doi nepoți, pe care i-a învățat altoirea de pomi fructiferi, viță de vie. Cristian s-a specializat în aceste frumoase deprinderi iar nepotul Adrian s-a specializat în cosirea ierbii și ascuțitul coasei ca nimeni altul. Din păcate tata moare prea devreme în 11.02.2011, în casa părintească din Bărbosu, așa cum a fost dorința lui. Mama Maria mai trăiește până în 02.07.2016, decedând în casa de la Bocșa. Amândoi sânt înhumați în cimitirul ortodox din Bocșa Montană. Revenind la arborele genealogic în 16 iulie 1975Pascu Petru se căsătorește cu Mureșan Viorica și au doi copii, pe Pascu Cristian, născut în 1976 și pe Pascu Adrian născut în 1980. De tânăr (1966) m-am angajat la I.C.M. Bocșa lucrând ca strungar, tehnician proiectant, iar apoi ca sef atelier la Prelucrări Mecanice. În 1982, sesiunea iunie am terminat Institutul „TRAIAN VUIA”, specialitatea Tehnologia construcțiilor de mașini, continuându-mi munca tot la I.C.M. Bocșa. Prezentăm poza de grup a atelierului de proiectare:

Colectivul de proiectare cu Petru Pascu în centru în rândul din spate.

Revenind la soție Pascu Viorica a lucrat la O.C.L. Bocșa în calitate de lucrător commercial, de unde s-a și pensionat, iar eu Pascu Petru, în anul 1987, la 18 septembrie mă transfer de la uzină la Consiliul Popular al Orașului Bocșa în funcția de Șef Secție Gospodăria Orașului, iar mai târziu la Primăria Bocșa în calitate de inspector de specialitate, până în 20.06.2005 când mă pensionez pe limită de vârstă.

Cei doi copii ai noștri:

1. Pascu Cristian este economist și s-a căsătorit cu Pascu Delia cu care are un băiat de 10 ani Matei, familia fiind stabilită la Reșița.
2. Pascu Adrian căsătorit cu Pascu Anca ambii ingineri constructori, au un băiat de 14 ani Răzvan, familia fiind stabilită la Arad.

Subliniez faptul că atât Cristian cât și Adrian împreună cu nepoții Matei și Răzvan vin des la Bocșa, dar și la Bărbosu, ajutându-mă la întreținerea casei cât și a grădinilor. Vezi poza următoare:

În curtea casei din Bocșa Petru Pascu, Cristian Pascu, Matei Pascu, Adrian Pascu și Răzvan Pascu.

Cristian și Adrian Pascu mari iubitori de natură, mai cu seamă iarna.

Fratele Mariei Pascu cu calul Florea în cel de-al Doilea Război Montial

În continuare prezentăm din colecția Petru Pascu un tabel document semnificativ din Structura Confesională a Parohiilor din Protopopiatul Bocsa Montană a anului 1910.

STRUCTURA CONFESIONALĂ A PAROHIILOR DIN PROTOPOPIATUL BOCȘA-MONTANĂ (1910)

	LOCALITATEA	TOTAL POPULAȚIE	CONFESIUNEA					
			ORTO-DOXĂ	Romano Catolică	Greco Catolică	Evan-gheliă	Mo-zaică	Alte le.
1	BĂRBOSU	855	807	6	33	–	9	–
2	BINIȘ	1838	1797	38	–	–	3	–
3	BOCȘA MONTANĂ	3369	1821	1130	260	108	49	1
4	-II- ROMÂNĂ	3158	2475	577	50	42	14	–
5	CÎLNIC	3200	2144	50	2	–	4	–
6	CUPTOARE	1407	648	720	1	15	3	–
7	DEZEȘTI	911	904	–	–	–	7	–
8	DOCLIN	1269	1165	69	28	6	1	–
9	DOGNECEA	3422	2333	1079	4	6	–	–
10	DOMAN	1192	680	469	5	18	19	1
11	DULEU	826	702	109	7	6	2	–
12	EZERIȘ	1558	1537	7	3	4	7	–
13	FIZEȘ	2142	1539	476	2	116	9	–
14	VĂRLIUG	2643	1814	41	774	8	8	1
15	ERSIG	949	442	493	14	–	–	–
16	JIDOVIN	1787	1356	395	5	21	10	–
17	MONIOM	562	549	10	3	–	–	–
18	OCNA DE FIER	1332	1161	145	9	11	6	–
19	RAMNA	2485	1569	41	858	3	14	–
20	REȘIȚA	17384	3893	11575	394	1009	457	56
21	SĂCEHI	1175	1155	16	–	–	4	–
22	SURDUCU-MARE	1119	582	325	199	8	5	–
23	TÎRNOVA	3549	2470	16	1039	4	16	4
24	TEROVA	880	860	12	1	7	–	–
25	VALEA MARE POGĂNEȘTI	1070	1015	48	–	1	6	–
26	VALEA PĂI	1199	1127	30	10	26	6	–
27	VĂLIUG	3197	1268	921	1	7	–	–
28	VASIOVA	1425	841	467	18	46	53	–
29	VERMEȘ	2311	601	221	1479	8	2	–
	TOTAL	66214	33252	19506	3199	1480	714	63

INF. prelucrate după Magyar STATISZTIKAI vol. 42 Budapesta 1913. p. 347-373

Familia Hubă:

Casa familiei Hubă întreținută ca și casă de vacanță de ginere, este o casă în vinglu, ceea ce dovedește că a fost înstăriți, harnici și buni gospodari. De asemenea poarta de lemn masiv, cu motive florale arată Bunăstarea și fala familiei Hubă. În fața casei mașina copiilor din Bocșa, cu portbagajul deschis așteaptă să fie încărcată cu produse din Bărbosu.

Casa Vuica și a lui Meza Gheorghe soțul Vuicăi, moștenită tot de familia Hubă este renovată și întreținută tot de ginere.

Familia Rodica și Neluțu Dobrin (Aroni = Porecla) :

O familie bărboșană prin adopție, care a cumpărat casa actuală și au modernizat-o după cerințele gospodarilor de calitate.

Au doi copii Dobrin Alexandru Ionuț și Dobrin Andreea Maria, studenți la Facultatea de Agronomie din Timișoara și speră să se întoarcă acasă unde să dezvolte gospodăria actuală a părinților. Din tată (Aron Ion și mama Aron Maria) în fiu, familia Neluțu și Rodica Dobrin s-au ocupat de creșterea animalelor, actualmente deținând cea mai mare fermă de oi din zonă. Cu veniturile din fermă și-au cumpărat o frumoasă casă în Bocșa pentru copii și, nepoții care vor veni. Băiatul Dobrin Alexandru Ionuț s-a căsătorit cu o frumoasă americană, studentă la medicină Dobrin Meggan. Așadar în Bărbosu vom avea și a expertiză medicală umană prin doctorița Meggan Dobrin.

Frumoasa Andreea Maria Dobrin încă nu este căsătorită dar se așteptă cererea în căsătorie de la cavalerul care o curtează.

Familia Alexandru din Timișoara :

Casa familiei Popa din Bărbosu cumpărată și renovată de familia Alexandru din Timișoara. Timișorenii apreciază foarte mult localitatea pentru peisajul locului, pentru aerul deosebit de curat și ozonat, precum și pentru fructele gustoase ca niciunde în altă parte.

Familia Laura :

Casa Motel

CAP.7. ȘCOALA DIN BĂRBOSU – VALEAPAI - DULEU

Poza 78.

Profesorii Dorel Teodorescu, Miloș Ioachim, Sitaru Sebastian si Priescu Nicolae însoțesc echipa de dansuri populare a școlii generale de 8 clase din Valeapai, echipă formată din elevi bărboșeni, dulăieni și păieni. Acest colectiv didactic, alături de ceilalţi profesori ce lipsesc din poză, au reuşit, în ciuda sechelelor Războiului Rece, rezultate remarcabile cu generaţiile de elevi educate de ei. Mai remarcăm că acest colectiv de dascăli au fost pasionați de istorie, botanică și sport organizând o echipă de volei masculin prezentă în capionatul județean în care a jucat și viitorul professor Grindeanu tatăl. De asemenea insectarul și albumul școlar creat de elevi și cadrele didactice a fost premiat de Inspectoratul școlar al acelor vremuri. Menționăm că Priescu Nicolae a fost cadru didactic și la Școala primară din Bărbosu de unde a venit director la Școala generală din Valepai. Dorel Teodorescu a fost cadru didactic la Școala primară din Duleu iar mai apoi director în locul lui Priescu Nicolae. În domeniul istoriei echipa de dascăli condusă de Dorel Teodorescu au cercetat Drumul I Roman pe traseul Berzobis –Azizis – Tibiscum descoperind o multime de fragmente din drum, tumuli, și monezi. O parte au fost depuse la Muzeul Judetean Caraș - Severin.

ȘCOALA DIN BĂRBOSU

Poza 85.

ȘCOALA din Bărbosu: - Asemenea multor sate bănățene, primul loc în care copii puteau învăța scrisul și socotitul, a fost școala organizată prin biserică. Școala confesională din Bărbosu datează din anul 1748 (conform raspunsului dat de oficiul parohial Bărbosu, la chestionarul Iliesiu), Existența unei școli în sat este atestată într-un memoriu din 20 ian. 1777 intocmit de Teodor Iancovici, directorul școlar național al școlilor din Banat , din care reiese ca satul avea atunci 180 de case și școala, care era construită în anul 1774 . Primul învățător au fost Martin Petrovici. Alte informații despre școală nu am găsit din această perioadă. Am mai găsit informatii din anii 1956 – 1957 când Şcoala din Bărbosu purta ştafete de frăţie şi comuniune, obicei şcolar străvechi, acum pierdut… Ştafeta consta dintr-unul sau mai multe obiecte de artizanat manufacturate de elevii dintr-o şcoală care se preda celeilalte şcoli alături de un mesaj scris artistic. Mesagerii elevi, purtători ai stafetei, uneori singuri, alteori insoţiţi de un învăţător, erau întâmpinaţi cu bomboane, dulciuri, cozonac, foc de tabără, de elevii gazdă ai şcolii.

Întâlnirile erau emoţionante, mai cu seamă după mai multe ştafete şi legături de prietenie, excursiile ,drumeţiile comune devenind un bun mijloc pentru cunoașterea hotarelor, locurilor, orientării în pădure, sau noaptea pe cer. Aşa am învăţat Carul mic , Carul mare, Steaua polară, Ursa mică, Ursa mare, Luceafărul de seară, Luceafărul de dimineaţă. Aşa am învăţat punctele cardinale pe hartă şi pe teren, corespondeţa între reprezentarea pe hartă şi pe teren a localităţilor, dealurilor, văilor, câmpiei, curbelor de nivel în clasa III-A sau a IV- A. Poza mai arată că învăţământul în localitatea Bărbosu a avut o continuitate şi intensitate demnă de remarcat şi şi promovat ,pentru că a păstrat mentalitatea generaţiilor slujitoare din Imperiu încă din anul 1774 când lozinca era : “ Învăţătorul , învaţă nu numai copiii, ci şi părinţii, dar şi comunitatea, împreună cu biserica”. Învăţătorul trebuie să fie nelipsit fiecărei comunităţi.

Mai remarcăm serbarea de sfârșit de an a școlii din Bărbosu care era un prilej de satisfacție și bucurie pentru elevi dar și părinți și bunici pentru faptul că se prezentau rezultatele la învățătură, la lucrul manual, la activitățile sportive, la activitățile culturale.

De regulă festivitatea era însoțită de muzica formației bărbonene, de instrumentiști locali sau de acordeonul învățătorului. Serbarea se deschidea cu Imnul Național, apoi urmau alte cântece populare specifice locului.

Școala din Bărbosu, generațiile 1956 – 1960, director Ioachim Miloș

Trebuie să remacăm și activitatea învățătorului cu părinții sau bunicii copiilor în cadrul „Teatrului Sătesc” unde se puneau în scenă tradiții, obiceiuri, scene din războaie, satiră a locului sau din împrejurimi. Exemplificăm pe vecinii noștri dulăieni cu ” Teatrul sătesc” din localitatea Duleu cu care au cucerit locul II la festivalul national de la Galați din anul 1978. Mai jos prezentăm o poză document de la vecinii noștri dulăieni unde învățătorul Semenescu Victor face cultură și educație cu o parte din săteni. Același lucru s-a întâmplat și la Bărbosu !

Educatie cetateneasca cu locuitorii din Duleu tinuta de invatator Semenescu Victor

Poza cu elevii școlii din Bărbosu promoțiile 1933-1938

Poză cu elevii școlii din Bărbosu promoțiile 1930-1934

Rolul şcolii în localitate, pentru elevi dar şi pentru părinţi … un principiu păstrat de către directorul şcolii, transmis de generaţiile învăţătorilor slujitori din Imperiu Austro-Ungar. După Marea Unire Banatul a păstrat în proporţie de 90% principiile şi modul de organizare administrativ - teritorială din Imperiu. Din păcate s-a renunţat la rigoarea şi disciplina imperială.

Generațiile Mariei Gornic din perioada 1940-1944 cu directoul de școală Nicolae Priescu și soția sa.

Se observă tot mai puțini elevi în costume populare, influiența ținutei simple în haină și pantaloni pătrunde, încet și sigur, în ținuta elevilor.

CAP.8. BISERICA BĂRBOȘANĂ :

Biserica ortodoxă înainte de renovare, cu picturile deteriorate, mobilierul vechi și degradat, cu Primărița Magdalena Ciurea hotărâtă să reinoiască totul.

Părintele Adrian Moteca sprijină demersul D-nei Primar

Zidurile împrejmuitoare a bisericii, tip fortăreață, se păstrează și astăzi.

Casa parohială alături de biserică este lăsată în paragină !

Pelerini la sfințirea Bisericii Ortodoxe din Bărbosu.

Inalți Prelați slujesc Biserica Ortodoxă bărboșană.

Ruga bărboșană găsește Biserica în șantier. Primărița este de cuvânt!

Biserica ortodoxă înainte de renovare

Biserica și Casa Parohială bărboșană

Biserica Baptistă bărboșană a apărut în anii 1915-1916 la îndemnul bărboșanului Iosif Despău iar construcția în anii 1924-1925

Evenimente creștine la Biserica Baptistă din Bărbosu cu orchestra din Bocșa.

2024 - 109 ani de creștinism Baptist la Bărbosu cu invitați din Bocșa, Timișoara, Reșița, Statele Unite.

CAP. 9. Paza și protecția localităților :

O parte din jandarmii care asigurau linistea, securitatea satelor Bărbosu, Duleu, Valeapai și Vermeș.

CAP.10. Cooperația meșteșugărească din împrejurimi și raionul Reșița:

Atelierele de moda în zona orasenesca Resita, Bocsa, Lugoj, Oravita, Caransebes

Atelierele de mobila cu expozitii permanente si saloane s-au dezvoltat puternic in cosele orasenesti, in scurt timp devenind adevarate industrii de export

Cooperația meșteșugărească, atelierele de croitorie, atelierele de mobilă au luat o dezvoltare impetuoasă după ce s-au asociat în Cooperație. Mulți bărboșeni, dulăieni, păieni, vălămăreni au lucrat în cooperație prin atelierele de cișlăire a lui Iohan baci din Duleu, a lui Gega din Valeapai, a lui Damian și Jucu din Valea Mare. Despre atelierele de croitorie a Coconicăi Despău din Bărbosu, a croitoresei Milcii neni din Duleu știe toată lumea din arealul Văii Pogoniciului că au realizat servicii de calitate. Mai adăugăm atelierele de cojocărie din Bărbosu a familiei Vit.

În Bărbosu funcţiona o echipă de croitori în piele, în frunte cu familia Vit, care participau, cu lucrările lor, la expoziţii. Atelierele de modă, artizanat şi creaţie populară au luat o dezvoltare deosebită în această perioadă …Migraţia spre oraş a fost acompaniată de dezvoltarea construcţiei de locuinţe pentru muncitorii şi cooperatorii mutaţi la oraş. Să punctăm şi Progamul Naţional de Sistematizare a Satelor şi Comunelor (PNSSC), pentru creşterea confortului la sate, creşterea gradului de socializare, urbanizare, culturalizare şi a nivelului de trai a locuitorilor.

Acest progam a fost puternic contestat de multe persoane şi personalităţi fără un temei logic administrativ, dar care a fost iniţiat încă de pe vremea Imperiului Habsburgic, prin introducerea Cărţii Funciare, tocmai pentru buna gestionare și sistematizare a satelor şi comunelor. Ori aceşti ciripiri nu au înţeles că PNSSC –ul continua ideea Imperială de organizare, disciplină, control asupra Țării. Dar cine nu cunoaşte istorie … ce poți să-i ceri !!!

În localitatea noastră, în această perioadă a războiului rece era renumit ca tâmplar meșterul Iohan ce locuia vizavi de cooperativa de consum din sat. La atelierul său au fost 3 copii din sat calfe care au învățat tâmplărie plecând ulterior la oraș, la Lugoj.

Copilul meșterului Iohan a plecat în Statele Unite în 1947 iar în anul 1970 a plecat cu viză și familia Iohan dar nu a stat mai mult de 1 an, după care s-a întors la Duleu tot în casa proprietate ce o deținea înainte de plecare. Motivul întoarcerii a fost neînțelegerea cu nepoții care, erau extrem de reci cu ei, ca de altfel și nora, chiar și propriul copil. Erau obișnuiți cu căldura și respectul copiilor din sat, cu prietenia vecinilor și a consătenilor pentru care a lucrat o viață întreagă. Mai amintim și atelierele de covăcie din Bărbosu Ion Covaciu, din Duleu a lui Ioka și moșu Gheza, din Valeapai și Valea Mare.

Casa Ion Covaciu

Forja covăciei

Vedere interioară covăcie

CAP.11. Tradiții și obiceiuri bărboșene:

Cea mai reprezentativă tradiție cu o vechime insemnată în istoria locului este „Ruga Bărboșană”, ținută în centrul satului cu muzică și soliști din sat, alteori cu fanfara din Valeapai sau din Ramna. După primirea oaspeților fiecărei case, se mergea la slujba de dimineața, ținută la Biserica Ortodoxă, apoi sătenii și musafirii se întorceau acasă și serveau masa de prânz. Apoi muzicanții îi invitau în oborul bisericii sau la Comandă(sediul administrativ al autorităților), la dans, la distracție, voie bună. A fost o perioadă când Roata Distracției sau Linghișpirul din Bocșa venea la Ruga Bărboșană, Ruga Păiană, Ruga Ramnei, Ruga Dulăiană și copiii ,contra sumei de 1 leu, se dădeau pe Roată.

O altă tradiție semnificativă cu ocazia Rugii era „Rugăciunea de slăvire a lui Isus Hristos” de la ora 17, ținută la Biserica Baptistă de pastori de renume din Bocșa, Reșița, Timișoara, Caransebeș.

Trebuie să remarcăm tradiția „Ziua Recoltei” care se ținea toamna, fie de Sfânta Maria Mică sau de Sfânta Paraschieva. Tradiție organizată de autoritățile locale pentru ca toți sătenii să își expună produsele casei fie în oborul bisericii fie în curtea Comenzii. Erau expuse soiuri nobile de struguri, sticle cu must sau vin al locului, țuică de prune de vară sau de toamnă, piersici de toate soiurile, scorușe, porumb de fiert, etc.

Obiceiuri specifice locuitorilor Bărbosului menționăm :

Dansul călușarilor – obicei sărbătorit în cadrul școlii din Bărbosu iar la sărbătorile de iarnă se prezentau cei mai buni călușari din sat și erau premiați de școală.

Dansul ursului – obicei sărbătorit de regulă primăvara când un pui de urs dresat era adus în sat, cu aprobarea autorităților, pentru a vesti bunăstarea din timpul anului, precum și masajul ursului pentru cei bolnavi de spate.

Bocetul – obicei prestat de femeile în vârstă la căpătâiul morților din familie, din rudele apropiate, dar și pe tot parcursul deplasării de acasă până la cimitir.

Priveghiul mortului sau păzitul mortului – este un obicei din bătrâni, păstrat și astăzi prin care rudele apropiate, cunoscuții și sătenii vecini, vin și aduc un ultim omagiu celui decedat. Se aduc diverse produse pentru pomană numite „împrumuturi” , în zona noastră, povestesc amintiri din relația cu familia, cu decedatul, participanților la priveghi oferindu-se băutură, gustări, alte produse ale casei.

Priveghiul ține de regulă 3 zile după care decedatul este înmormântat în cimitirul satului, după înmormântare familia decedatului oferind prima pomană în memoria lui. Următoarea pomană se tine la 6 săptămâni, apoi la 1 an, în funcție de posibilitățile familiei.

Păpăruga – este tot un obicei foarte vechi, practicat în zonele noastre montane, prin care se invocă rugăminți spre Tatăl Ceresc pentru venirea ploii - știindu-se că în zona de deal și munte fără ploaie nu se face nici o recoltă, nici măcar iarba nu crește pentru pășunat. Un grup de fete și băieți se costumează în haine colorate, crengi de salcie legate pe piept și picioare pleacă prin sat cu cântece și tobe, invocând versuri specifice, rugăciunii de ploaie:

„Păpărugă, rugă,
Ieși afară de ne udă,
Ca să ne ploaie,
Să curgă șiroaie…
Să rodească holdele,
Să bea apă vitele
Prunele să crească,
Struguri să rodească,
Cerul să se-ntunece
Și cu mii de fulgere,
Ploaia să-ntețească…

Fiecare casă trebuia să primească la poartă sau în curte grupul de păpărugi, să le ude cu cana de apă și să le plătească cu bani după posibilități.

CAP.12. Eroii bărboșeni, dulăieni, păieni, vermeșeni ai neamului :

Din documentele vremii s-a găsit informația că la 1848 un bărboșan pe numele Ioan Bărboșanu, copropietar al morii pe apa Pogoniciului din locul numit Rușag și un dulăian ar fi adunat bani și produse alimentare – făină de grâu și mălai pentru armata lui Avram Iancu și le-ar fi dus cu 2 care cu boi, la Centru de ajutor din Lugoj.

Din spusele unor bătrâni ai satului Bărbosu a circulat informația că în 1849, la apărarea cetății Timișoarei ar fi participat și 2 frați din familiile Pelonilor și 3 verișori din familiile Scrăpcionilor. Unul dintre scrăpcioni întorcându-se acasă cu bani frumoși și a deschis în sat „Magazinul Scrăpcionilor”.

În Primul Război Mondial au participat un număr de 21 de bărboșeni care au luptat pe frontul din Italia, alături de dulăieni, păieni, vermeșeni, fârlugeni, etc. Familiile care își mai amintesc de acești luptători sânt: Familiile Ciovec, Albu, Pelonilor, Moisonilor, Găgionilor, Marinconilor, Vârdăonilor, etc. Din cei 21 de bărboșeni 10 au murit pe front și 11 s-au reîntors acasă. Pentru cei 10 eroi a fost ridicată o cruce de pomenire în fața Comenzii, în apropiere de Biserica ortodoxă.

În cel de-al Doilea Război Mondial au fost recrutați 29 de bărboșeni care au luptat pe frontul din Crimeea, alături de dulăieni, păieni, vermeșeni și rămnenți. Au fost încorporați în Regimentul 21 Roșiori din Lugoj și trimiși pe front cu caii rechiziționați din gospodăriile lor. Este recunoscut caii lui Petru Albu din Bărbosu și a lui Bulgăr Petru din Duleu care au murit alături de stăpânii lor într-o ambuscadă creată de armata rusă la Cotul Donului. După terminarea celui De-al Doilea Război Mondial, din cauza sărăciei nu a mai fost posibilă o colectă pentru eroii căzuți, astfel că memoria este păstrată doar în familiile lor. Este de precizat că în anul 1939 un grup de tineri legionary din Duleu și Bărbosu au descins la gospodăria familiei Sebeștyn din Bărbosu și au tras cu pistoalele în butoaiele cu vin și țuică adăpându-se cu băutură până au leșinat lângă butoaie.

Administratorul gospodăriei Sebeștyn a mers la Vermeș, anunțând jandarmii despre eveniment. Jandarmii i-au alungat pe

înăbușirea rebeliunii legionare de către mareșalul Ion Antonescu de la București.

Cap. 13. Mecanizarea agriculturii și navetiștii locali :

Poza 117

În poza 117 o parte din tractoriştii SMA Duleu – Valea Mare care asigurau prelucrarea terenului arabil şi pomicol din CAP – Duleu – Valea Mare, priviţi şi admiraţi forţa mecanizării în localitate. Ei prelucrau cu secția lor de mecanizare a agriculturii toată suprafața agricolă, pomicolă și de fânețe de 900 ha ce o deținea nobilul Gheorghe Ioanovici intre anii 1800 și 1909 și, încă 200 ha recuperate din eroziuni și terenuri neproductive. Iată continuitate în modul de gândire a înaintașilor și a conducătorilor prezenți din Banat în administrarea agriculturii. Dacă înainte de anul 1960, când s-a incheiat colectivizarea, productia de grâu la hectar era de aproximativ 1100kg, prin folosirea îngășămintelor chimice și a celor naturale producția a crescut la 1700 – 1800 kg/ha.

Așa s-a întâmplat și la celelalte culturi porumb, orz, ovăz, floarea soarelui, in, etc. În Lunca Pogoniciului s-au înființat grădini de zarzavaturi, de lubeniță, pe terenurile neproductive s-au înființat livezi pomicole de caiși, pruni altoi, vișini și cireși, coacăze negre.

Mai mult, brigada SMA din Duleu era trimisă și la Bărbosu pentru a sprijini brigada din SMA Valeapai în perioade mai dificile, astfel că terenul nu rămânea nelucrat. Acest ajutor era coordonat întodeauna de la Direcția Judeteană a Agriculturii Caraș- Severin.

Poza 118

În poza 118 sunt surprinşi o parte din navetiştii de la schimbul II care aşteptau autobuzul să-I ducă la UCMMA Bocsa. Industria cărăşană, moştenire a Imperiullui Austro-Ungar şi extinsă de programele ceauşiste avea nevoie de navetiştii bărboşeni, dulăieni, păieni, rămnenţeni, etc.

În literatura de specialitate, teoria absorbţiei sistemelor a găsit soluţii pentru integrare şi compatibilitate în măsura sistemului absorbant. Trebuia ca managementul sistemului absorbant şi a celui absorbit să fie în consonanţă !!

Aşa a procedat Imperiul Roman când a cucerit o parte din Dacia, fără a cunoaşte teoria sistemelor, dar au simţit-o !!!

Aşa a procedat Imperiul Habsburgic când a eliberat Banatul şi L-a înglobat în Imperiu fără a cunoaşte teoria sistemelor, dar au simţit-o !!!

Așa a procedat și România Ceaușistă, urmând exemplu predecesorilor. Numai trădătorii nu au înțeles aceste teorii și fenomene.

Numai la București nu s-a simțit nimic când au dat lovitura de stat !!! Oare de ce ??? Apoi chiar dacă au dat-o de ce nu au continuat învățăturile predecesorilor ?

CAP.14. Bărboșeni în armată :

Poza 145

Bărboșeni în armată după depunerea jurământului militar … poza 145, remarcăm în poză , membri de familie, prieteni şi cunoştinte alături de militarii proaspăt înrolaţi. Cu vise şi speranţe … cu gândul la eliberare, noii ostaşi vor trebui să respecte jurământul militar, regulamentele militare, Constituţia Ţării şi legile Ei.

Ostaşii bărboşeni nu şi-au precupeţit nici un effort pentru ca activităţile militare să se desfăşoare în bune condiţiuni, unii dintre ei ,eliberându-se din armată cu certificate de calificare ca şoferi, bucătari, zugravi , fierar – betonişti, mecanici, telefonişti, electricieni, alţii rămânând în armată cu aceste meserii.

Poza nr 146

După 4 ore de instrucţie vine o binemeritată şedinţă foto ,poza 146…

iată că regulamentele din armată au permis şi astfel de amintiri imortalizate pe celluloid.

Poza nr 147

Albu Valentin, prietenul Iacobici Ion si Anina , fata fucataresei de la popota Un din Costesti , jud Buzau

Poza 148

Bărboşeni şi dulăieni în armată la aeroportul din Craiova, poza 147. Dovadă grăitoare că ostaşii din Bărbosu şi Duleu au fost repatizaţi, în funcţie de calităţile fizice, intelectuale, aptitudini la toate armele. Este o mândrie să lucrezi la aeroport fie ca pilot, copilot, operator de trafic sau membru al gărzi de pază şi control aero-portuar.

Albu Valentin in armata la Ramnicu Sarat , in anul 1987

Poza nr 149

Albu Ion in armata la Novaci, venit ginere din Barbosu, casatorit cu Maria fosta Latcu

Poza 150

Poza nr 151

În pozele 148, 149, 150, Albu Valentin şi Albu Ion în armată fiu şi tată, două generaţii de constructori, din Bărbosu şi Duleu, ai armatei române în perioada Războiului Rece. Au făcut armata tot în Oltenia la genişti contribuind cu munca lor la realizarea obiectivelor industriale şi agricole ale ţării. In poza 151 bunicul lui Albu Valentin minier la Anina într-o poză cu soţia.

Poza 152

Este important pentru localitatea noastră livretul militar al dulăianului Ivan Nicolae ,poza 152, mobilizat la Timişoara şi Cluj alături de bărboşanul Costa Nicolae, în timpul mişcărilor din Ungaria ale anului 1956. Remarcăm că disciplina şi mobilizarea dulăienilor şi a bărboşenilor a fost respectată la toate generaţiile.

Să nu uiţi Darie : Şi noi “ Am trimis toate visele pe front, în linia Întâi … însă cu adevărul ciuruit n-au supraveţuit … dar alte vise noi aveau să-ne însenineze gîndul pe care le-am ocrotit la piept…“

Cap. 15. Prieteni și musafiri ai Bărbosului :

Poza 155

Poza 155 Aurica, o frumoasă dulăiană domnișoară, tot la ruga dulăiană. Ce zâmbet, ce trăsături superbe la Aurica, fata lui Petru Țâcu și a Anei. S-a căsătorit cu bărboșanul Viorel Pascu și s-au mutat la Bocșa cu toată familia din Duleu. Aurica are un băiat frumos și deștept ca ea, Mirel Pascu care a fost mai multe mandate primarul orașului Bocșa, dar si actualmente este tot primarul Bocșei.

A fost colega de școală a autorului și datoria noastră este de a surprinde imagini din tinerețea noastră, din maturitatea noastră și din bătrânețea noastră.

Tot la Ruga dulăiană prezentăm două poze inedite, frații Petru Bulgăr și Traian Filip, încărcați de vise…

Poza 156 Poza 157

Familia Lorinţ din Bărbosu şi Smolean cu rudele apropiate pozele 156, 157, la Rugă de Sf. Cuv. Paraschieva. La Ruga dulaiană veneau rude şi invitaţi aproape din toate colţurile ţării, din Ploieşti, din Oradea, din Constanţa, din Bucureşti, din Braşov, etc.

Iată că arborii genealogici ai familiilor bărboşene şi dulăiene se întind şi întrepătrund în întreg spaţiul românesc. Desigur că am avut musafiri la Rugă şi din America, oraşul Cleveland, pe copiii familiei Iohan ai familiei Geza covaciul din Duleu.

Să nu uiţi Darie : Şi noi “ Am trimis toate visele pe front, în linia Întâi , însă cu adevărul ciuruit n-au supraveţuit … dar alte vise noi aveau să-mi înseninеze gândul pe care le-am ocrotit la piept…“

Un reprezentant de seamă a Văii Pogoniciului, care nu poate lipsi din această monografie este și condeierul plugar Iosif Cireșan Loga care a avut mulți prieteni și rude în Bărbosu și a vizitat localitatea. Încă din școală a dezvoltat un simț al rimei și a poeziei, mai cu seamă în grai bănățean.

O dată cu pensionarea însă a fost un neobosit al scrisului așa cum reiese și din pozele medallion pe care le expunem în cele ce urmează, din mulțimea de imagini și înregistrări pe care le-am găsit în arhiva personală dar și în arhiva Muzeului Țăranului Bănățan din Timișoara.

Așadar Iosif Cireșan Loga, tot cu acest nume semnează toate cărțile pe care le publică de-a lungul vieții.

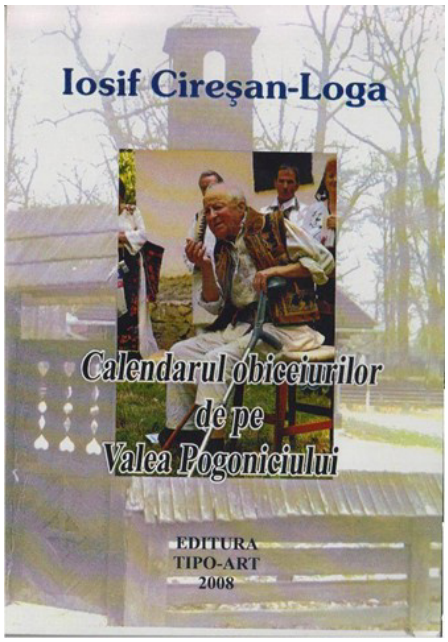
Iosif Cireșan Loga stând, la festivalul condeierilor Plugari 2008 – Timișoara

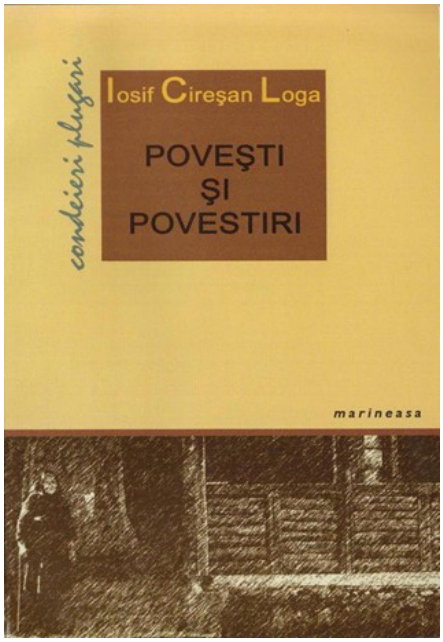
Iosif Cireșan Loga se mândrește cu poezia în grai bănățan la același festival

Iosif Cireșan Loga – discurs istoric la sezătoarea condeierilor Plugari de la Oravița

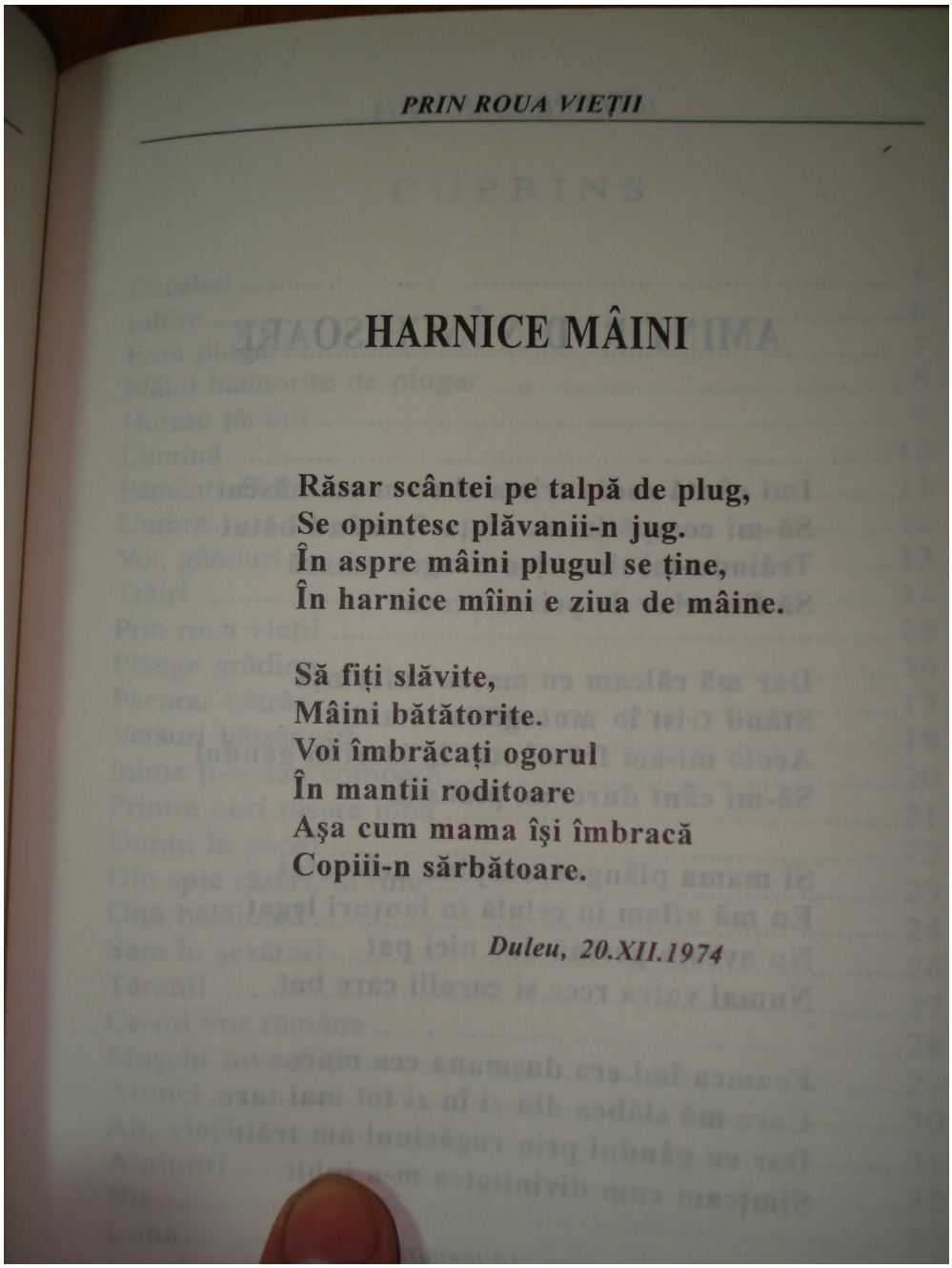
Iosif Cireşan Loga – Calendarul Obiceiurilor de pe Valea Pogoniciului

Iosif Cireşan Loga – Povesti şi Pevestiri

Culegere de poezii

PRIN ROUA VIEȚII

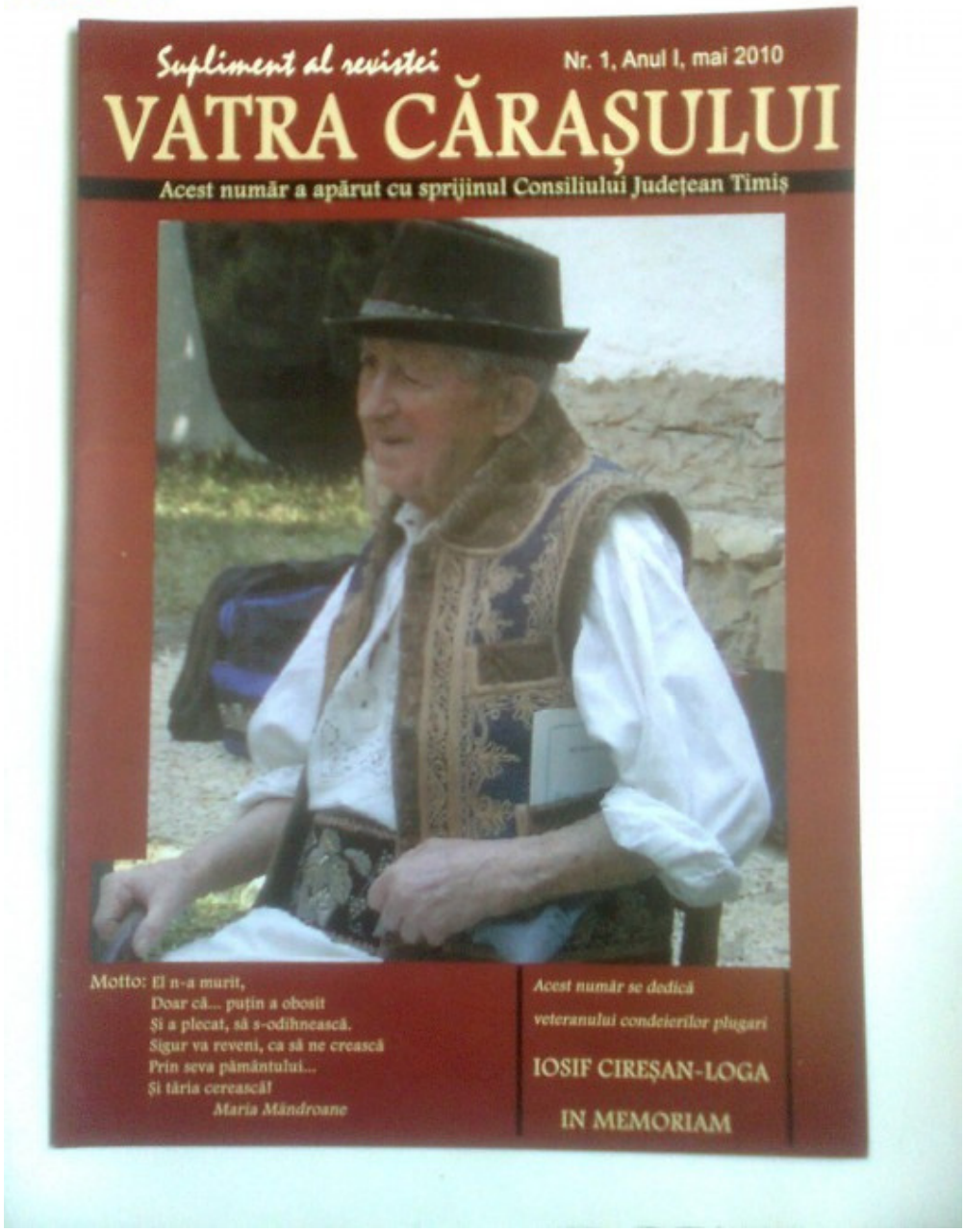
HARNICE MÂINI

Răsar scântei pe talpă de plug,
Se opintesc plăvanii-n jug.
În aspre mâini plugul se ține,
În harnice mîini e ziua de mâine.

Să fiți slăvite,
Mâini bătătorite.
Voi îmbrăcați ogorul
În mantii roditoare
Așa cum mama își îmbracă
Copiii-n sărbătoare.

Duleu, 20.XII.1974

O monstră de poezie a Văii Pogoniciului reprezentativă a lui Iosif Cireșan Loga ! Visul părinților s-a adeverit !

Revista Vatra Carașului comemorează viața și activitatea condeierului plugar Dulăianul Iosif Cireșan Loga

O altă mare personalitate care a primit delegația Bărbosului, condusă de Ioan Bărboșanu, la Duleu a fost Emanuil Gojdu, era mândru de originea sa de român ortodox. Casa lui din Budapesta a fost cunoscută ca fiind o casă românească, în care obișnuia să țină întruniri cu deputații români. Cu aceștia și sub președinția lui, s-a discutat și un proiect de lege "*pentru egala îndreptățire a naționalităților*". "***Ca fiu credincios al Bisericii mele, laud dumnezeirea, căci m-a făcut român; iubirea ce am către Națiunea mea mă îmboldește a stărui în fapta, ca încă și după moarte să erump de sub gliile mormîntului, spre a putea fi pururea în sînul Națiunii***". „***Providența dumnezeiască, însuși Dumnezeul popoarelor din lume a croit soarta comună a celor două națiuni, română și maghiară, pentru ca să trăiască împreună, într-o alianță eternă, fiindcă numai laolaltă vor avea un viitor glorios, iar dacă se vor împotrivi una alteia, vor pieri***." Gojdu era un excelent orator, pledoariile sale erau publicate în *Jurnalul Dietei* (Országgyűlési Napló). *După terminarea vecerniei la Bocșa vlădica Ioan Popasu pleacă la Duleu impreună cu secretarul de stat dr Gheorghe Ioanovici, nobil de Duleu – Valea Mare, cu secretarul consistorial Ioan Bartolomei, cu preotul Nestor Damșa , învățătorul Elia Crăinicescu, cu nobilul Grabovski și cu Eftimie Murgu la Castelul nobilului din Duleu.*

Deși au ajuns târziu, mulțime de săteni cu preoții lor în frunte, din Bărbosu, Valeapai,Valea Mare, Fârliug, Visag, îi așteptau pentru a le ura bun venit, a fost prezentă și fanfara din ValeaPai. Înoptează la Castel unde frumoasa Sofia Ioanovici le oferă cina și ospitalitatea românească a locului.

Sofia Ioanovici.

De aici, a doua zi, se pleacă la familia nobiliară Grabovschi din Apadia unde se ține Sfânta Liturghie..

O altă mare personalitate în trecere prin zona noastră a fost Regele Carol al II-lea când a vizitat trupele de la granița de vest, garnizoana de la Lugoj, Caransebeș, Timișoara, Oravița, Moldova Nouă. La întoarcerea din Moldova Nouă spre Lugoj a urmat traseul ”Drumului I Roman” prin Surduc, Berzovia, Ramna, Valeapai, Duleu, apoi “Drumul Mariei Tereza” Visag, Herendești, Lugoj, Timișoara. La Valeapai a fost întâmpinat de o delegație bărboșană, condusă de Ioan Costea și una păiană condusă de Iosif Păianu.

O nouă personalitate în vizită la Castelul Gheorghe Ioanovici din Duleu și Valea Pogoniciului, Viceprimministrul Guvernului României adus de deputata în Parlamentul României Jivan Ilona Luminița pentru renovarea Castelului, reabilitarea drumurilor localității și a legăturilor comunale, Visag, Valeapai, Fârliug, Drumul I Roman.

CAP.16. ARHEOLOGIE PE VALEA POGONICIULUI. CERCETAREA AŞEZĂRII AIZIS. CERCETAREA DRUMULUI I ROMAN, ALTE SITURI ŞI MOVILE :

Proiectul de reabilitare DRUMUL I ROMAN a fost iniţiat de directorul şcolii din Duleu Dorel Teodorescu, încă din anul 1976 când a organizat jubileul ”200 de ani de şcoală românească la Duleu 1776 – 1976”. Proiectul iniţial arăta ca în figura de mai jos : DRUMUL I ROMAN LEDERATA TIBISCUM AVEA TRASEUL : LEDERATA (BAZIAŞ - Vărsarea Caraşului în Dunăre) – ARCIDAVA (Vărădia) - CENTRUM PUTEA (Surduc) – BERZOBIS (Berzovia) – AIZISIS (Ariniş - Duleul de astăzi sau Fârliug) - CAPUT BUBALIS (Păltinişul de astăzi din Banat) – TIBISCUM (Jupa – Caransebeşul de astăzi).

Acest proiect Asociaţia Gheorghe Ioanovici l-a completat şi cu alte localităţi aflate sau apărute de-a lungul veacurilor nemarcate în traseul original.
DRUMUL I ROMAN LEDERATA TIBISCUM AVEA TRASEUL : LEDERATA (BAZIAŞ - Vărsarea Caraşului în Dunăre) – ARCIDAVA (Vărădia) - CENTRUM PUTEA (Surduc) – BERZOBIS (Berzovia) – RAMNA - VALEAPAI– AIZISIS (Ariniş - Duleul de astăzi sau Fârliug) – VALEA MARE - DEZESTI – BREBU - CAPUT BUBALIS (Păltinişul de astăzi din Banat) – TIBISCUM (Jupa – Caransebeşul de astăzi).

52810.01.01 (Cod LMI : CS-l-m-B-1085.01)	Situl „Ripigiune” se află pe „Drumul I Roman” pe Valea Pogonişiului, spre Bărbosu la sud de sat. Este un ansablu de locuinţă civilă descoperită de O. Bozu, Dorel Teodorescu şi Iosif Cireşan Loga. Situl este de tip Aşezare, .	Sat Duleu	Epoca Daco-Romană Sec II-IV e.n.	Poză Sit	Caraş - Severin

52810.01.02 (Cod LMI : CS-l-m-B-1085.02)	Situl „Ripigiune” se află pe „Drumul I Roman” pe Valea Pogonișiului, spre Bărbosu la sud de sat. Este un ansablu de locuință civilă plus fortificație de pământ descoperită de O. Bozu, Dorel Teodorescu și Iosif Cireșan Loga. Situl este de tip Așezare, .	Sat Duleu	Epoca Daco-Romană Sec II-IV e.n.	Poză Sit	Caraș - Severin

52810.02.01 (Cod LMI : CS-I-m-B-10826.01)	Situl „Cornet Cetate” se află în locul numit „Cornet” la hotarul dintre Duleu – Valea Mare- Visag în dreapta Drumului „Mariei Terezia” ce duce la Lugoj (actualul DJ585). Situl a fost descoperit în anii 1970-1971 când tractoriștii de la SMA au desțelenit Cornetul găsind bucăți masive de lut ars în formă de cărămizi masive, piatră cioplită și zidărie piatră în formă deptunghiulară pe o suprafață de 100m^2 Locuință militară. Castru de pământ cu fortificații.	Sat Duleu	Epoca Daco-Romană Sec VI î.e.n.-III e.n. Se pare că aceasta este așezarea Dacică Azizis mentionată pee toate hărțile antice ! Vezi harta de mai jos Fig 1.	Poză Sit Fig.1. și Fig.2.	Caraș - Severin
	Sit cercetat de O. Bozu, Dorel Teodorescu, Doina Gârboni Teodorescu și Iosif Cireșan Loga.				

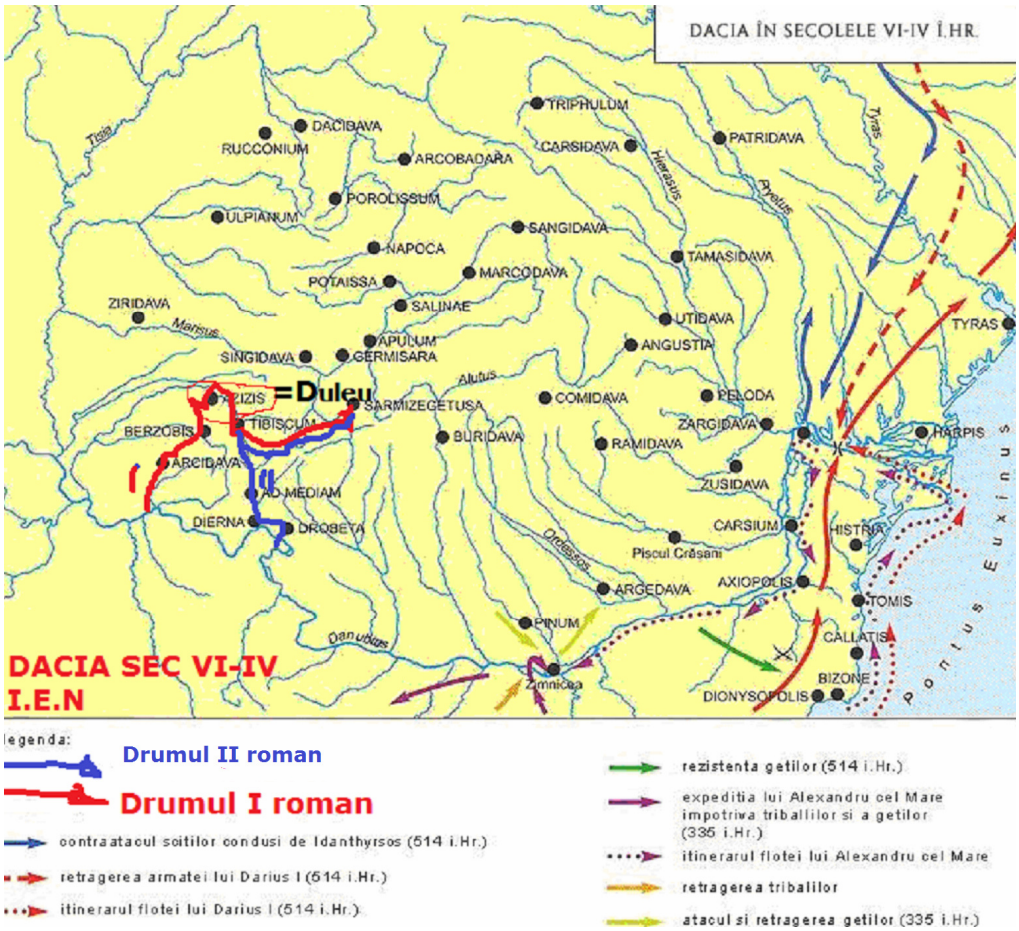

FIG. 1.

Facem precizarea că bogăția Siturilor din această zonă a Văii Pogonișiului, din jurul Duleului de astăzi ne întărește credința că **<u>Cetatea Cornet cu împrejurimile a fost Azizisul înainte de Hristos</u>**, **<u>Aizisul din timpul războaielor romane și cel de după până în sec III al erei noastre.</u>**

<u>Hartă cercetată de prof. O. Bozu, prof. Dorel Teodorescu, prof. Doina Gârboni Teodorescu și Iosif Cireșan Loga.</u>

52810.02.02 (Cod LMI : CS-I-m-B-10826.02)	Situl „Cornet Cetate” se află în locul numit „Cornet”. Acest ansamblu înconjurat de movile tip fortificații militare avea 4 porți și o vedere spre Valea Pogoniciului, Dâmbul din Sat, Codru, Odăi, Movilele Grădina lui Mihai, Movilele din Luncă, Movilele din Gai.	Sat Duleu	Epoca Daco-Romană Sec VI î.e.n.-III e.n. Fig 1.	Poză Sit Fig.1. și Fig.2.	Caraș - Severin
	Sit cercetat de O. Bozu, Dorel Teodorescu, Doina Gârboni Teodorescu și Iosif Cireșan Loga.				

52810.17	Movilele funerare din Duleu : 1„La morminți” ; 2„Grădina lui Mihai”; 3„Luncă” 4„Ogașu Perilor” 5„Gai” Reprezintă necropole atribuite unor așezăminte foarte vechi, în jurul lor găsindu-se diferite obiecte din piatră cioplită, statuete rudimentar sculptate, vase din lut ars foarte mici.	Sat Duleu	Epoca Daco-Romană Sec VI î.e.n.-III e.n. Fig 1.	Poză Sit Fig.1. și Fig.2.	Caraș - Severin
	Li se mai spune Tumuli. Movile cercetate de O. Bozu, Dorel Teodorescu, Doina Gârboni Teodorescu și Iosif Cireșan Loga.				

52810.04	Situl „Codru” se află pe „Drumul Dealului Mare” spre SE de sat, în zona viei lui Pavel Ninea spre Coasta Arineșului și Coasta Coșului. Tipul este Necropolă. De aici se vedeau Siturile Dâmbul din sat, Situl Ripigiune, Cetatea din Cornet, Situl Ariniș.	Duleu	Epoca Daco-Romană Sec I Î.e.n.	Poză Sit	Caraș - Severin
	Situl Codru a fost cercetat de O. Bozu, Dorel Teodorescu, Doina Gârboni Teodorescu și Iosif Cireșan Loga.				

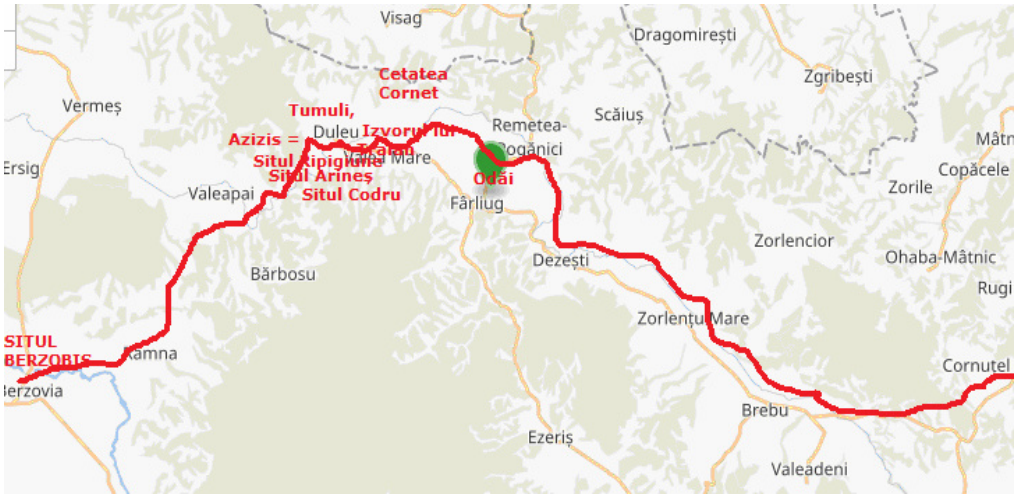

Fig.2.

Drumul I Roman Berzovia, Ramna, Valeapai, Duleu(Azizis), Valea Mare, Remetea Pogonici(Odai), Dezesti, Zorlentu Mare, Brebu, Cornutel, Paltinis, Jupa. Cercetari de O. Bozu, Dorel Teodorescu, Doina Gârboni Teodorescu, Iosif Cireșan Loga, Traian Filip.

52810.05	Situl „Dâmbul din sat” se află pe „Drumul I Roman” chiar în sat pe strada din coama dâmbului. Aici s-au găsit monede romane și ruine de locuințe din piatră. În apropiere a trecut „Drumul Mariei Terezia care lega localitatea Duleu de Lugoj prin Visag și Pietroasa Mare. Tipul este Așezare.	Duleu	Epoca Daco-Romană Sec I III e.n.	Poză Sit	Caraș - Severin

52810.06	Fortificația „Ariniș” din Duleu, com.Fârliug, se află la aprox 2 km de sat SV, pe malul stâng al Pogoniciului. Cercetătorii O. Bozu, Dorel Teodorescu, Iosif Cireșan Loga au identificat-o în anii 1972- 1976 și au prelevat obiecte, din piatră, metal, lemn la punctul muzeistic al școlii. Tipul fortificație.	Duleu	Epoca Daco-Romană Sec I - II e.n.	Poză Sit	Caraș - Severin

CAP.17. **BRENDURI GASTRONOMICE TRADITIONALE LOCALE BĂRBOŞENE :**

1. Găluşche cu prune de Bărbosu;
2. Taşche cu pecmez de Bărbosu ;
3. Păturată cu ludaie de Bărbosu ;
4. Zamă de crumpi de Bărbosu ;
5. Crumpi de Bărbosu cu piele , brânză, scrijele şi cârnaţi ;
6. Curechi de Bărbosu cu crumpi, cârnaţi si brânză în cipsâie ;
7. Croafne, colăcei, lipină de Bărbosu ;
8. Pancove, lacşe, cu lapte din seminţe de ludaie de Bărbosu;
9. Pogăcele cu seminte si scrijele de Bărbosu ;
10. Jumeară cu moare de curechi de Bărbosu;
11. Popricaş de iepure vânătoresc de Bărbosu;
12. Păsulă cu os afumat de Bărbosu;
13. Păsulă slăită cu oloi de dovleac de Bărbosu ;
14. Lacşă cu samânţă de ludaie si miere de albine de Bărbosu;
15. Turtă cu mac si miere de albine de Bărbosu;
16. Turtă cu sămânţă de cânepă şi miere de albine de Bărbosu;
17. Scoverzi de Bărbosu cu pecmez, tăfăragă, miere de albine ;
18. Curastă cu coleaşă de Bărbosu;
19. Zupă de pui cu târhană de Bărbosu;
20. Chisăliţă cu pituţă pe plită sau jar, de Bărbosu;
21. Poame pe şuşâlă (prune, mere, vişine, gutui) de Bărbosu;
22. Răchie de duge, cireşe, mere, pere, vişine, struguri, prune altoi de Bărbosu;
23. Vin de struguri altoi (tămâioasă, roşiori, Muscat – hamburg, ţâţa Capri, ochii boului, etc) de Bărbosu;
24. Vin de struguri hibrizi (otelă neagră, albă, lipovană, 1000 de boabe, bătuţi) de Bărbosu;
25. Răchie de prune hibride(roşii de vară, vânăce, albe dulci, botuşe, bistriţă) de Bărbosu ;
26. Crumpi în săc cu sos de mărar, cârnaţi afumat de Bărbosu;
27. Sarme de varză , sarme de piparcă, cu smântână proaspătă şi tormac de Bărbosu;
28. Sos de tormac cu smântână şi miere de albine de Bărbosu;
29. Turce fripce cu urdă şi smântână de Bărbosu;
30. Şonc şi clisă afumată de Bărbosu;

32. Dulceaţă de piparcă iuce de Bărbosu;
33. Pecmez de prune bistriţă de Bărbosu;
34. Popricaş de vergeaţă (castraveţi, piparcă, părădaisă, ceapă, ai, măsline, morconi) de Bărbosu;
35. Miel , viţel şi purcel la proţap de Bărbosu;
36. Răchie cu propolis de Bărbosu;
37. Lichior de coarne de Bărbosu;
38. Lichior de mentă de Bărbosu;
39. Lichior de soc de Bărbosu;
40. Lichior din porumbe de Bărbosu;
41. Vin din Boz de Bărbosu;

Aceste brenduri au reţete foarte variate cu sau fără adausuri de mirodenii în funcţie de familia care le prepară. În atenţia noastră a autorilor este organizarea unui festival culinar la Bărbosu pentru a exemplifica brendurile prezentate mai sus.

BIBLIOGRAFIE.

1. FRANCESCO GRISELINI, INCERCARE DE ISTORIE POLITICA SI NATURALĂ A BANATULUI TIMISOAREI, EDITURA FACLA, TIMIŞOARA, 1984 ;
2. IOAN HAŢEGAN, GHID MONOGRAFIC. BIBLIOGRAFIA MONOGRAFIILOR DE LOCALITĂŢI BĂNĂŢENE, EDITURA BANATUL, 2006 ;
3. GHEORGHE POPOVICI, BANATUL MONTAN, Ghid turistic, EDITURA TIM RESITA, 2014 ;
4. HADRIAN DAICOVICIU , DACII, ED. PENTRU LITERATURĂ, 1968 ;
5. HADRIAN DAICOVICIU, PORTRETE DACICE, ED. MILITARĂ, BUCUREŞTI, 1984 ;
6. IOSIF CIRESAN LOGA, SATUL DULEU, ED. MODUS PH, REŞIŢA, 2000 ;
7. APOR FÂRLIUG, MICROMONOGRAFIE, PR IOAN MATEIA, 1985 ;
8. GAZETA DE VEST, GARDA, CAPITANUL ŞI ARHANGHELUL DIN CER…, SEPTEMBRIE 1997, http://www.dspace.dial.pipex.com/third-position/index.html;
9. IOSIF CIREŞAN LOGA, TIBERIU POPOVICI, OAMENI SI LOCURI DIN BOCSA, EDITURA TIM RESITA 2005 ;
10. GH. JURMA, PROT. DR. V. PETRICA ISTORIE SI ARTĂ BISERICEASCĂ, ED. TIMPUL, RESIŢA, 2000 ;
11. ELLEN GOULD. WHITE, TRAGEDIA VEACURILOR, EDITURA VIATĂ SI SĂNĂTATE, BUCURESTI, 2006 ;
12. CONSTANTIN DAICOVICIU, DACICA, ED. MUZEULUI DE ISTORIE DIN CLUJ, CLUJ, 1969 ;
13. IOSIF CIRESAN LOGA, LOCURI ,FAPTE SI OAMENI, SIGMA MEDIA GROUP SA RESITA, MODUS P.H. RESIŢA, TIPAR ARCOS, 1997 ;
14. MIHNEA GHEORGHIU, SCENE DIN VIAŢA PUBLICĂ, EDITURA SCRISUL ROMÂNESC, CRAIOVA, 1972 ;
15. MIHAI EMINESCU, GENIU PUSTIU, EDITURA JUNIMEA, 1985 ;
16. VICTOR ADRIAN, STEFAN ANDREI, MARIA ARSENI, TRAIAN COSOVEI, GEORGE DAN, LUCIA DEMETRIUS, EVA NOVAC, SANDA PRUNDEANU, MARIA SIRETEANU, VIOREL TONCEA, N VALMARU, OAMENI ŞI FAPTE, EDITURA CONSILIULUI CENTRAL AL SINDICATELOR, 1954 ;

17. OVIDIU TRĂZNEA, NICOLAE KALLOS, MICĂ ENCICLOPEDIE DE POLITOLOGIE, EDITURA STIINŢIFICĂ ŞI ENCICLOPEDICĂ, BUCURESTI, 1977 ;
18. DUMITRU TUDOR, SCURTĂ ISTORIE A DACIEI, ED STIINŢIFICĂ ŞI ENCICLOPEDICĂ, BUCURESTI, 1979 ;
19. A.D. XENOPOL, TEORIA LUI ROSLER,STUDII ASUPRA STĂRUINŢEI ROMÂNILOR IN DACIA TRAIANĂ, ED. ALBATROS, BUCUREŞTI, 1998 ;
20. IOSIF CONSTANTIN DRĂGAN, NOI, TRACII, VOL I, ED. SCRISUL ROMÂNESC, CRAIOVA, 1976 ;
21. MIHAJLO MESAROVIC, EDUARD PESTEL, OMENIREA LA RĂSPÂNTIE, al doilea raport către Clubul de la ROMA, EDITURA POLITICĂ, 1975 ;
22. FRANTISEK HECKO, SATUL DE LEMN, EDITURA DE STAT PENTRU LITERATURĂ ŞI ARTĂ , 1959 ;
23. AUREL MIHALE, DESTIN, EDITURA TINERETULUI, 1960 ;
24. MICHEL DE SAINT PIERRE, MILIARDARUL, EDITURA UNIVERS, BUCURESTI, 1974 ;
25. GROZDAN D., ROMUL LADEA SI LUMEA LUI CUPRINZĂTOARE, EDITURA FACLA, TIMISOARA, 1979 ;
26. PĂSĂRICĂ I., MONOGRAFIA UZINELOR DE FIER SI DOMENIILOR DIN RESIŢA SI FRUMUSEŢILE NATURALE DIN JUR, EDITURA MONITORUL OFICIAL BUCURESTI, 1935 ;
27. PERIANU DAN, ISTORIA UZINELOR DIN RESIŢA 1771-1996 , EDITURA TIMPUL, RESIŢA, 1996 ;
28. SIMU T., DRUMURI SI CETĂŢI ROMANE ÎN BANAT, EDITURA CORVIN, LUGOJ, 1924 ;
29. JUDEŢELE PATRIEI **: CARAŞ SEVERINUL,** RESIŢA, 1980 ;
30. APC FÂRLIUG, ALEXE LUPANOS, MONOGRAFIA SATULUI FÂRLIUG, 1974 ;
31. I. D. SUCIU, MONOGRAFIA MITROPOLIEI BANATULUI, ED. MITROPOLIEI BANATULUI, TIMISOARA, 1977 ;
32. DOINA BENEA, DACIA SUD-VESTICĂ IN SECOLELE III – IV, VOL II, EDITURA DE VEST, TIMIŞOARA 1999 ;
33. BENEA DOINA, DACIA SUD - VESTICĂ, IN SECOLELE III-IV, VOL I, ED. DE VEST, TIMISOARA, 1996 ;
34. EHRLER, JOHAN JACOB, BANATUL DE LA ORIGINI PÂNĂ ACUM (1774), ED. FACLA , TIMIŞOARA, 1982 ;
35. RĂUŢ, O. SI V. IONIŢĂ, STUDII SI CERCETĂRI DE ISTORIE SI TOPONIMIE, ED. MUZEULUI DE ISTORIE AL JUDEŢULUI CARAŞ - SEVERIN, REŞIŢA , 1976 ;

Marele taragotist bărboșan, bănățean și național Marinca Trifu Luță Jivan:

Profesorul Laiu și biroul său:

